

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

IZVAJANJE MONETARNE POLITIKE V EVRO OBMOČJU

FEBRUAR 2005

ECB EZB EKT EKP

**SPLOŠNA
DOKUMENTACIJA
O INSTRUMENTIH IN
POSTOPKIH
MONETARNE POLITIKE
EVROSISTEMA**

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

V letu 2005 bo na vseh publikacijah ECB motiv iz bankovca za 50 evrov.

IZVAJANJE MONETARNE POLITIKE V EVRO OBMOČJU

FEBRUAR 2005

SPLOŠNA DOKUMENTACIJA O INSTRUMENTIH IN POSTOPKIH MONETARNE POLITIKE EVROSISTEMA

© Evropska centralna banka, 2005

Naslov

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Nemčija

Poštni naslov

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Nemčija

Telefon:

+49 69 1344 0

Spletna stran

<http://www.ecb.int>

Faks:

+49 69 1344 6000

Teleks:

411 144 ecb d

*Vse pravice so pridržane. Razmnoževanje
v izobraževalne in nekomercialne namene je
dovoljeno, če je naveden vir.*

*Presečni dan za statistične podatke v tej izdaji
je 30. 5. 2005.*

ISSN 1830-2777 (tiskana izdaja)
ISSN 1830-2858 (spletna izdaja)

KAZALO

UVOD

POGLAVJE 1

PREGLED OKVIRA MONETARNE POLITIKE

- 1.1 Evropski sistem centralnih bank 9
- 1.2 Cilji Evrosistema 9
- 1.3 Instrumenti monetarne politike Evrosistema 9
 - 1.3.1 Operacije odprtega trga 9
 - 1.3.2 Odprte ponudbe 10
 - 1.3.3 Obvezne rezerve 10
- 1.4 Nasprotnne stranke 11
- 1.5 Finančno premoženje za zavarovanje terjatev 11
- 1.6 Spremembe okvira monetarne politike 12

POGLAVJE 2

PRIMERNE NASPROTNE STRANKE

- 2.1 Splošna merila primernosti 13
- 2.2 Izbira nasprotnih strank za hitre avkcije in dvostranske operacije 13
- 2.3 Sankcije v primeru neizpolnjevanja obveznosti nasprotne stranke 14
- 2.4 Začasna ali trajna izključitev zaradi razlogov varnega poslovanja 15

POGLAVJE 3

OPERACIJE ODPRTEGA TRGA

- 3.1 Povratne transakcije 17
 - 3.1.1 Splošni opis 17
 - 3.1.2 Operacije glavnega refinanciranja 17
 - 3.1.3 Operacije dolgoročnejšega refinanciranja 18
 - 3.1.4 Povratne operacije finega uravnavanja 18
 - 3.1.5 Povratne strukturne operacije 19
- 3.2 Dokončne transakcije 19
- 3.3 Izdaja dolžniških certifikatov ECB 20
- 3.4 Valutne zamenjave 21
- 3.5 Zbiranje vezanih depozitov 22

POGLAVJE 4

ODPRTE PONUDBE

- 4.1 Odprta ponudba mejnega posojanja 23
- 4.2 Odprta ponudba deponiranja likvidnosti čez noč 24

7 POGLAVJE 5

POSTOPKI

- 5.1 Avkcijski postopki 27
 - 5.1.1 Splošni opis 27
 - 5.1.2 Koledar avkcij 28
 - 5.1.3 Najava avkcije 29
 - 5.1.4 Priprava in posredovanje protiponudb s strani nasprotnih strank 30
 - 5.1.5 Postopki za sprejem ponudb 31
 - 5.1.6 Objava rezultatov avkcije 33
- 5.2 Postopki za dvostranske operacije 35
- 5.3 Postopki poravnave 36
 - 5.3.1 Splošni opis 36
 - 5.3.2 Poravnava operacij odprtega trga 36
 - 5.3.3 Postopki ob koncu dneva 37

13 POGLAVJE 6

PRIMERNA SREDSTVA ZA ZAVAROVANJE

- 6.1 Splošni opis 39
- 6.2 Finančno premoženje z liste 1 40
- 6.3 Finančno premoženje z liste 2 42
- 6.4 Ukrepi za obvladovanje tveganj 44
 - 6.4.1 Ukrepi za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 1 44
 - 6.4.2 Ukrepi za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 2 49
- 6.5 Načela vrednotenja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev 51
- 6.6 Uporaba ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev prek meje 51
 - 6.6.1 Korespondenčni centralnobančni model 52
 - 6.6.2 Povezave med sistemi poravnave vrednostnih papirjev 53

20 POGLAVJE 7

OBVEZNE REZERVE

- 7.1 Splošni opis 55
- 7.2 Institucije, ki so obvezniki za obvezne rezerve 55
- 7.3 Določitev obveznih rezerv 56
- 7.4 Vzdrževanje rezervnih imetij 58
- 7.5 Pošiljanje poročil, potrditev in preverjanje osnove za rezerve 59
- 7.6 Neizpolnjevanje obveznih rezerv 59

PRILOGE

1 Primeri operacij in postopkov monetarne politike	61
2 Glosar	77
3 Izbor nasprotnih strank za posege na deviznem trgu in valutne zamenjave za cilje monetarne politike	87
4 Okvir poročanja za denarno in bančno statistiko Evropske centralne banke	89
5 Spletne strani Evrosistema	99
6 Postopki in sankcije, ki se uporabljajo ob kršitvah obveznosti nasprotne stranke	101

SEZNAM OKVIROV, GRAFOV IN PREGLEDNIC

Okviri

1 Izdaja dolžniških certifikatov ECB	20
2 Začasni nakupi/prodaje deviz	21
3 Operativni koraki avkcijskih postopkov	27
4 Dodelitev pri avkciji s fiksno mero	31
5 Dodelitev pri avkciji z variabilno obrestno mero v evrih	32
6 Dodelitev pri avkciji valutne zamenjave z variabilno swap mero	34
7 Dodatni koraki v smeri enotnega seznama zavarovanj	40
8 Ukrepi za obvladovanje tveganj	45
9 Likvidnostne kategorije za finančno premoženje z liste 1	46
10 Stopnja odbitka pri vrednotenju (v odstotkih), ki se uporablja pri ustreznem finančnem premoženju z liste 1 pri instrumentih s fiksno kuponom in brezkuponskih instrumentih	47
11 Stopnja odbitkov pri vrednotenju (v odstotkih), ki se uporablja pri instrumentih z inverznim variabilnim donosom z liste 1	47
12 Izračun pozivov h kritju	48
13 Stopnja odbitkov pri vrednotenju (v odstotkih), ki se uporablja za ustrezno finančno premoženje z liste 2	50
14 Osnova za rezerve in stopnje obveznih rezerv	57
15 Izračun obresti na rezervna imetja	59

Grafi

1 Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov standardnih avkcij (naveden je čas, ki ga uporablja ECB (srednjeevropski čas))	28
2 Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov hitrih avkcij	28
3 Korespondenčni centralnobančni model	52
4 Povezave med sistemi poravnave vrednostnih papirjev	53

Tabele

1 Operacije monetarne politike Evrosistema	11
2 Običajni trgovalni dnevi za operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja	29
3 Običajni datumi poravnave za operacije odprtega trga Evrosistemaa	37
4 Ustrezno finančno premoženje za operacije monetarne politike Evrosistema	44

KRATICE

CCBM	korespondenčni centralnobančni model
C.E.T.	srednjeevropski čas
KI	kreditne institucije
CRVP	centralni register vrednostnih papirjev
DVP	dostava proti plačilu
ES	Evropska skupnost
ECB	Evropska centralna banka
EGP	Evropski gospodarski prostor
EGS	Evropska gospodarska skupnost
EPM	plačilni mehanizem ECB
ESCB	Evropski sistem centralnih bank
EU	Evropska unija
FOP	brez plačila
FRN	vrednostni papir s spremenljivo obrestno mero
IDC	posojilo čez dan
ISIN	ISIN koda
MFI	monetarna finančna institucija
SDT	sklad denarnega trga
MMP	vrednostni papir denarnega trga
NCB	nacionalna centralna banka
RoW	tujina
BPRČ	bruto poravnava v realnem času
SSS	sistem poravnave vrednostnih papirjev
Strip	ločeno trgovanje s kuponi in glavnico
TARGET	transevropski sistem bruto poravnave v realnem času
KNPVPVP	kolektivni naložbeni podjem, ki vlaga v prenosljive vrednostne papirje

UVOD

Ta dokument predstavlja operativni okvir, ki ga je Evrosistem* izbral za enotno monetarno politiko v evro območju. Ta dokument, ki je del pravnega okvira Evrosistema za instrumente in postopke monetarne politike, naj bi se uporabljal kot "splošna dokumentacija" o instrumentih in postopkih monetarne politike Evrosistema, zlasti s ciljem zagotoviti nasprotnim strankam podatke, ki jih potrebujejo v zvezi z izvajanjem monetarne politike Evrosistema.

Ta dokument sam po sebi niti ne podeljuje pravic niti ne nalaga obveznosti nasprotnim strankam. Pravno razmerje med Evrosistemom in njegovimi nasprotnimi strankami se vzpostavi na podlagi ustreznih pogodb ali javnopravnih ureditev.

Ta dokument je razdeljen na sedem poglavij. Poglavje 1 ponuja pregled operativnega okvira monetarne politike Evrosistema. V poglavju 2 so opredeljena merila primernosti nasprotnih strank, ki sodelujejo v operacijah monetarne politike Evrosistema. Poglavje 3 opisuje operacije odprtega trga, medtem ko poglavje 4 predstavlja odprte ponudbe, ki so na voljo nasprotnim strankam. Poglavje 5 določa postopke, ki se uporabljajo pri izvrševanju operacij monetarne politike. V poglavju 6 so opredeljena merila primernosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev v operacijah monetarne politike. Poglavje 7 predstavlja sistem obveznih rezerv Evrosistema.

Priloge vsebujejo primere operacij monetarne politike, slovarček, merila za izbor nasprotnih strank za posege Evrosistema na deviznem trgu, predstavitev okvira poročanja za potrebe denarne in bančne statistike Evropske centralne banke, seznam naslovov spletnih strani Evrosistema ter opis postopkov in sankcij, ki se uporabijo v primeru, da nasprotna stranka ne izpolni svojih obveznosti.

* Svet Evropske centralne banke se je odločil besedo "Evrosistem" uporabljati kot izraz, ki označuje tiste sestavine Evropskega sistema centralnih bank, ki opravljajo njegove temeljne naloge, tj. Evropsko centralno banko in nacionalne centralne banke držav članic, ki so uvedle enotno valuto v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti.

POGLAVJE 1

PREGLED OKVIRA MONETARNE POLITIKE

1.1 EVROPSKI SISTEM CENTRALNIH BANK

Evropski sistem centralnih bank (ESCB) sestavljajo Evropska centralna banka (ECB) in nacionalne centralne banke držav članic Evropske unije (EU).¹ Dejavnosti ESCB se izvajajo v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti (Pogodba) in Statutom Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke (Statut ESCB). ESCB vodi organi odločanja ECB. S tem v zvezi je Svet ECB odgovoren za oblikovanje monetarne politike, medtem ko je Izvršilni odbor pooblaščen za izvajanje monetarne politike v skladu s odločitvami Sveta in smernicami, ki jih določi Svet. Kolikor to velja za možno in primerno, ter s ciljem zagotoviti operativno učinkovitost, ECB naloži nacionalnim centralnim bankam² opravljanje poslov, ki so sestavni del nalog Evrosistema. Operacije monetarne politike Evrosistema se izvajajo pod enakimi pogoji v vseh državah članicah.³

1.2 CILJI EVROSISTEMA

Poglavni cilj Evrosistema je ohranjanje stabilnosti cen, kakor je opredeljeno v členu 105 Pogodbe. Ne da bi to posegalo v navedeni poglavni cilj, mora Evrosistem podpirati splošno gospodarsko politiko v Evropski skupnosti. Pri uresničevanju svojih ciljev mora Evrosistem ravnati po načelu odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco, pri čemer daje prednost učinkovitemu razdeljevanju sredstev.

1.3 INSTRUMENTI MONETARNE POLITIKE EVROSISTEMA

Evrosistem ima za doseganje svojih ciljev na voljo vrsto instrumentov monetarne politike: Evrosistem izvaja *operacije odprtega trga*, nudi *odprte ponudbe* in od kreditnih institucij zahteva, da vzdržujejo *obvezne rezerve* na računih pri Evrosistemu.

1.3.1 OPERACIJE ODPRTEGA TRGA

Operacije odprtega trga igrajo pomembno vlogo v monetarni politiki Evrosistema za uravnavanje obrestnih mer, uravnavanje likvidnosti na trgu in signaliziranje naravnosti monetarne politike. Evrosistem ima za izvajanje operacij odprtega trga na voljo pet vrst instrumentov. Najpomembnejši instrument so *povratne transakcije* (izvajajo se na podlagi repo pogodb ali zavarovanih posojil). Evrosistem se lahko poslužuje tudi *dokončnih transakcij, izdaje dolžniških certifikatov, valutnih zamenjav in zbiranja vezanih depozitov*. Pobudo za operacije odprtega trga daje ECB, ki tudi odloča o instrumentu, ki se bo uporabil, in pogojih za njegovo izvršitev. Lahko se izvršijo na podlagi standardnih avkcij, hitrih avkcij ali dvostranskih postopkov.⁴ Glede na njihove cilje, rednost in postopke se lahko operacije odprtega trga Evrosistema razdelijo na naslednje štiri kategorije (glej tudi tabelo 1):

- *Operacije glavnega refinanciranja* so redne povratne transakcije za povečevanje likvidnosti, organizirane tedensko in z običajno dospelostjo enega tedna. Te operacije izvajajo nacionalne centralne banke na podlagi standardnih avkcij. Operacije glavnega refinanciranja igrajo osrednjo vlogo pri uresničevanju ciljev operacij odprtega trga Evrosistema in zagotavljajo večino refinanciranja finančnemu sektorju.

1 Opozoriti je treba, da nacionalne centralne banke držav članic, ki niso uvedle enotne valute v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti (Pogodbo), obdržijo svoja pooblastila na področju monetarne politike v skladu z nacionalnim pravom in zato niso vključene v izvajanje enotne monetarne politike.

2 Povsod v tem dokumentu se izraz "nacionalne centralne banke" nanaša na nacionalne centralne banke držav članic, ki so uvedle enotno valuto v skladu s Pogodbo.

3 Povsod v tem dokumentu se izraz "država članica" nanaša na državo članico, ki je uvedla enotno valuto v skladu s Pogodbo.

4 Različni postopki za izvajanje operacij odprtega trga Evrosistema, tj. standardne avkcije, hitre avkcije in dvostranski postopki, so navedeni v poglavju 5. Pri *standardnih avkcijah* potече največ 24 ur med najavo avkcije in pošiljanjem obvestil uspešnim ponudnikom. Standardnih avkcij se lahko udeležijo vse nasprotnne stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti iz oddelka 2.1. *Hitre avkcije* se izvedejo v časovnem okviru 90 minut. Evrosistem lahko izbere omejeno število nasprotnih strank za sodelovanje pri hitrih avkcijah. Izraz "dvostranski postopki" se nanaša na kateri koli primer, v katerem Evrosistem izvede transakcijo z eno nasprotno stranko ali več, ne da bi pri tem uporabil avkcijske postopke. Dvostranski postopki zajemajo operacije, ki se izvedejo prek borz vrednostnih papirjev ali prek tržnih posrednikov.

- *Operacije dolgoročnejšega refinanciranja* so povratne transakcije za povečevanje likvidnosti, organizirane mesečno in z običajno dospelostjo treh mesecev. Te operacije imajo za cilj zagotoviti nasprotnim strankam dodatno dolgoročnejše refinanciranje in jih izvajajo nacionalne centralne banke na podlagi standardnih avkcij. S temi operacijami Evrosistem praviloma ne želi signalizirati trgu namer glede obrestnih mer.
- *Operacije finega uravnavanja* se izvajajo občasno s ciljem uravnavanja likvidnosti na trgu in uravnavanja obrestnih mer, zlasti z namenom izravnati učinke, ki jih imajo na obrestne mere nepričakovana nihanja likvidnosti na trgu. Operacije finega uravnavanja se v prvi vrsti izvajajo kot povratne transakcije, vendar so lahko tudi v obliki dokončnih transakcij, valutnih zamenjav in zbiranja vezanih depozitov. Instrumenti in postopki, ki se uporabljajo za izvajanje operacij finega uravnavanja, se prilagodijo glede na vrsto transakcije in posebne cilje, ki se jih želi doseči s temi operacijami. Operacije finega uravnavanja običajno izvajajo nacionalne centralne banke na podlagi hitrih avkcij ali dvostranskih postopkov. Svet ECB lahko odloči, ali v izrednih okoliščinah dvostranske operacije finega uravnavanja lahko izvaja tudi sama ECB.
- Poleg tega lahko Evrosistem izvaja *strukturne operacije* na podlagi izdaje dolžniških certifikatov, povratnih transakcij in dokončnih transakcij. Te operacije se izvajajo, kadar želi ECB prilagoditi strukturno pozicijo Evrosistema nasproti finančnemu sektorju (redno ali občasno). Strukturne operacije v obliki povratnih transakcij in izdaje dolžniških instrumentov izvajajo nacionalne centralne banke na podlagi standardnih avkcij. Strukturne operacije v obliki dokončnih transakcij se izvajajo na podlagi dvostranskih postopkov.

1.3.2 ODPRTE PONUDBE

Odrpte ponudbe imajo za cilj povečevati ali zmanjševati likvidnost čez noč, signalizirati splošno naravnost monetarne politike in določiti mejo nihanj obrestnih mer na trgu čez noč. Primerne nasprotne stranke imajo na lastno pobudo na voljo dve odprti ponudbi, pod pogojem, da izpolnjujejo določene operativne pogoje dostopa (glej tudi tabelo 1):

- Nasprotne stranke lahko uporabijo *odprto ponudbo mejnega posojanja* za pridobitev likvidnosti čez noč od nacionalnih centralnih bank na podlagi ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. V normalnih okoliščinah ni omejitev zneska posojila ali drugih omejitev dostopa nasprotnih strank do posojila, razen zahteve po predložitvi zadostnega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Obrestna mera za mejno posojanje praviloma predstavlja zgornjo mejo obrestne mere na trgu čez noč.
- Nasprotne stranke lahko uporabijo *odprto ponudbo deponiranja likvidnosti čez noč* za plasiranje depozitov čez noč pri nacionalnih centralnih bankah. V normalnih okoliščinah ni omejitev višine depozitov ali drugih omejitev dostopa nasprotnih strank do zadevnega instrumenta. Obrestna mera za odprto ponudbo deponiranja likvidnosti čez noč praviloma predstavlja spodnjo mejo obrestne mere na trgu čez noč.

Odrpte ponudbe nacionalne banke upravljajo decentralizirano.

1.3.3 OBVEZNE REZERVE

Sistem obveznih rezerv Evrosistema se uporablja za kreditne institucije v evro območju, in sicer predvsem za stabilizacijo obrestnih mer denarnega trga in ustvarjanje (ali povečanje) strukturnega likvidnostnega primanjkljaja. Rezerve, ki jih je dolžna zagotoviti vsaka institucija, se določijo glede na postavke njene bilance stanja. Z namenom slediti cilju

Tabela 1 Operacije monetarne politike Evrosistema

Operacije monetarne politike	Vrste transakcij		Dospelost	Pogostost	Postopek
	Povečevanje likvidnosti	Zmanjševanje likvidnosti			
Operacije odprtega trga					
Operacije glavnega refinanciranja	Povratne transakcije	-	En teden	Tedensko	Standardne avkcije
Operacije dolgoročnejšega refinanciranja	Povratne transakcije	-	Tri mesece	Mesečno	Standardne avkcije
Operacije finega uravnavanja	Povratne transakcije	Povratne transakcije	Nestandardizirano	Občasno	Hitre avkcije
	Začasni nakupi/prodaje deviz	Zbiranje vezanih depozitov Začasni nakupi/prodaje deviz			
	Dokončni nakupi	Dokončne prodaje	-	Občasno	Dvostranski postopki
Strukturne operacije	Povratne transakcije	Izdaja dolžniških certifikatov	Standardizirano/ nestandardizirano	Redno in občasno	Standardne avkcije
	Dokončni nakupi	Dokončne prodaje	-	Občasno	Dvostranski postopki
Odrpte ponudbe					
Odrpta ponudba mejnega posojanja	Povratne transakcije	-	Čez noč	Dostop po prostem preudarku nasprotnih strank	
Odrpta ponudba deponiranja likvidnosti čez noč	-	Depoziti	Čez noč	Dostop po prostem preudarku nasprotnih strank	

stabilizacije obrestnih mer sistem obveznih rezerv Evrosistema omogoča institucijam uporabo metode povprečenja. Izpolnjevanje obveznih rezerv se določi na podlagi povprečnih dnevni stanj rezervnih imetij za obdobje izpolnjevanja. Institucije prejmejo nadomestilo za rezervna imetja, ki ne presegajo zneska izračunanih obveznih rezerv po obrestni meri Evrosistema za operacije glavnega refinanciranja.

1.4 NASPROTNE STRANKE

Okvir monetarne politike Evrosistema je oblikovan tako, da zagotavlja udeležbo širokega kroga nasprotnih strank. Institucije, za katere velja zahteva po obveznih rezervah v skladu s členom 19.1 Statuta ESCB, lahko dostopajo do odprtih ponudb in sodelujejo v operacijah odprtega trga na podlagi standardnih avkcij. Evrosistem lahko izbere omejeno število nasprotnih strank za sodelovanje pri operacijah

finega uravnavanja. Pri dokončnih transakcijah ni vnaprejšnjih omejitev glede kroga nasprotnih strank. Pri operacijah valutnih zamenjav (swap poslih), ki se izvajajo za namene monetarne politike, se uporabljajo aktivni udeleženci na deviznem trgu. Krog nasprotnih strank za te operacije je omejen na tiste institucije, ki se nahajajo v evro območju in so bile izbrane za posege Evrosistema na deviznem trgu.

1.5 FINANČNO PREMOŽENJE ZA ZAVAROVANJE TERJATEV

Na podlagi člena 18.1 Statuta ESCB morajo vse kreditne operacije Evrosistema (tj. operacije povečevanja likvidnosti) temeljiti na ustreznih zavarovanjih. Evrosistem sprejema širok nabor finančnega premoženja za zavarovanje svojih operacij. Razlikujemo med dvema kategorijama ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev – “finančno premoženje za zavarovanje terjatev z liste 1” in “finančno

premoženje za zavarovanje terjatev z liste 2” – predvsem zaradi notranjih potreb Evrosistema. To razlikovanje pa bo postopoma prenehalo v prihodnjih letih s ciljem, da se sistem zavarovanj v Evrosistemu približa enotnemu seznamu ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Na listo 1 se trenutno uvrščajo tržni dolžniški instrumenti, ki izpolnjujejo enotna merila primernosti, ki veljajo za celotno evro območje, in ki jih določi ECB. Na listo 2 se uvršča dodatno tržno in netržno finančno premoženje, ki je posebnega pomena za nacionalne finančne trge in bančne sisteme ter za katerega merila primernosti določijo nacionalne centralne banke, pri čemer jih mora odobriti ECB. Med obema listama ni razlik glede kakovosti finančnega premoženja in njegove ustreznosti za različne vrste operacij monetarne politike Evrosistema (razen dejstva, da se finančno premoženje z liste 2 v Evrosistemu običajno ne uporablja za dokončne transakcije). Ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev se lahko za zavarovanje terjatev vseh vrst refinanciranja v Evrosistemu uporablja prek meje s pomočjo korespondenčnega centralnobančnega modela (CCBM) ali prek odobrenih povezav med sistemi za poravnavo vrednostnih papirjev (SSS) v EU.⁵ Vse finančno premoženje, ki je ustrezno za operacije monetarne politike Evrosistema, se prav tako lahko uporabi kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev posojila čez dan.

1.6 SPREMEMBE OKVIRA MONETARNE POLITIKE

Svet ECB lahko kadar koli spremeni instrumente, pogoje, merila in postopke za izvajanje operacij monetarne politike Evrosistema.

⁵ Glej oddelka 6.6.1 in 6.6.2.

POGLAVJE 2

PRIMERNE NASPROTNE STRANKE

2.1 SPLOŠNA MERILA PRIMERNOSTI

Nasprotne stranke v operacijah monetarne politike Evrosistema morajo izpolnjevati določena merila primernosti.¹ Ta merila so določena s ciljem omogočiti širokemu krogu institucij dostop do operacij monetarne politike Evrosistema, krepiti enako obravnavo institucij v celotnem evro območju in zagotoviti, da nasprotne stranke izpolnjujejo določene operativne zahteve in zahteve varnega poslovanja:

- Samo institucije, ki so obvezniki v sistemu obveznih rezerv Evrosistema v skladu s členom 19.1 Statuta ESCB, so primerne nasprotne stranke. Institucije, ki so izvzete iz obveznosti v okviru sistema obveznih rezerv Evrosistema (glej oddelek 7.2), niso primerne nasprotne stranke pri odprtih ponudbah in operacijah odprtega trga Evrosistema.
- Nasprotne stranke morajo biti finančno trdne. Biti morajo podvržene najmanj eni obliki nadzora s strani nacionalnih organov, harmoniziranega z zahtevami EU/EGP.² Vendar se lahko kot nasprotne stranke sprejmejo tudi finančno trdne institucije, ki so predmet neharmoniziranega nacionalnega nadzora na primerljivi ravni v evro območju, npr. podružnice institucij, ki imajo sedež izven Evropskega gospodarskega prostora (EGP).
- Da bi se zagotovilo učinkovito izvajanje operacij monetarne politike Evrosistema, morajo nasprotne stranke izpolnjevati vsa operativna merila, določena v ustreznih pogodbenih ali javnopravnih ureditvah, ki jih uporablja njihova nacionalna centralna banka (ali ECB).

Ta splošna merila primernosti so enaka za celotno evro območje. Institucije, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti:

- lahko dostopajo do odprtih ponudb Evrosistema in

- se lahko udeležujejo operacij odprtega trga Evrosistema, ki temeljijo na standardnih avkcijah.

Institucija lahko dostopa do odprtih ponudb in operacij odprtega trga Evrosistema na podlagi standardnih avkcij samo prek nacionalne centralne banke države članice, v kateri je ustanovljena. Če ima institucija poslovalnica (v obliki sedeža ali podružnice) v več kakor eni državi članici, ima vsaka poslovalnica dostop do teh operacij prek nacionalne centralne banke države članice, v kateri se nahaja, ne glede na dejstvo, da protiponudbe ene institucije lahko predloži samo ena poslovalnica (bodisi sedež ali izbrana podružnica) v vsaki državi članici.

2.2 IZBIRA NASPROTNIH STRANK ZA HITRE AVKCIJE IN DVOSTRANSKE OPERACIJE

Pri dokončnih transakcijah ni vnaprejšnjih omejitev glede kroga nasprotnih strank.

Pri valutnih zamenjavah, ki se izvajajo za namene monetarne politike, morajo biti nasprotne stranke sposobne učinkovito opravljati devizne transakcije velikega obsega v katerih koli tržnih pogojih. Krog nasprotnih strank za valutne zamenjave je enak krogu nasprotnih strank, ki se nahajajo v evro območju in so izbrane za posege Evrosistema na deviznem trgu. Merila in postopki, ki se uporabljajo za izbiro nasprotnih strank za posege na deviznem trgu, so predstavljeni v Prilogi 3.

Pri drugih operacijah, ki se izvajajo na podlagi hitrih avkcij in dvostranskih postopkov (povratne transakcije finega uravnavanja in zbiranje vezanih depozitov), vsaka nacionalna centralna banka izbere določeno število nasprotnih strank iz nabora institucij, ustanovljenih v svoji državi članici, ki izpolnjujejo splošna merila

¹ Pri dokončnih transakcijah ni vnaprejšnjih omejitev glede kroga nasprotnih strank.

² Harmoniziran nadzor kreditnih institucij temelji na Direktivi 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij, Uradni list Evropskih skupnosti (UL), L 126 z dne 26. maja 2000, stran 1, z vsemi spremembami.

primernosti za nasprotno stranke. V tem pogledu je glavno merilo izbire aktivnost na denarnem trgu. Druga merila, ki se lahko upoštevajo, so na primer učinkovitost službe za trgovanje z vrednostnimi papirji in potencial za udeležbo pri avkcijah.

Pri hitrih avkcijah in dvostranskih operacijah nacionalne centralne banke sklepajo posle izključno z nasprotnimi strankami, ki so vključene v krog njihovih nasprotnih strank za fino uravnavanje. Če zaradi operativnih razlogov nacionalna centralna banka pri posamezni operaciji ne more sodelovati z vsemi nasprotnimi strankami za fino uravnavanje, se nasprotno stranke v tej državi članici izberejo po sistemu kroženja, da bi se zagotovil enakopraven dostop vseh nasprotnih strank.

Svet ECB lahko odloči, ali lahko v izrednih okoliščinah dvostranske operacije finega uravnavanja izvaja tudi sama ECB. Če bi morala dvostranske operacije izvajati ECB, ta v takšnih primerih z namenom zagotovitve enakopravnega dostopa po sistemu kroženja izbere nasprotno stranke iz kroga tistih nasprotnih strank v evro območju, ki so primerne za hitre avkcije in dvostranske operacije.

2.3 SANKCIJE V PRIMERU NEIZPOLNJEVANJA OBVEZNOSTI NASPROTNE STRANKE

ECB institucijam, ki ne izpolnjujejo obveznosti iz uredb in odločb ECB v zvezi z uporabo obveznih rezerv, naloži sankcije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2532/98 z dne 23. novembra 1998 o pooblastilih Evropske centralne banke za nalaganje sankcij,³ Uredbo Evropske centralne banke (ES) št. 2157/1999 z dne 23. septembra 1999 o pooblastilih Evropske centralne banke za nalaganje sankcij (ECB/1999/4),⁴ Uredbo Sveta (ES) št. 2531/98 z dne 23. novembra 1998 o uporabi obveznih rezerv Evropske centralne banke,⁵ kakor je bila spremenjena, in Uredbo Evropske centralne banke (ES) št. 1745/2003 z dne 12. septembra 2003 o uporabi obveznih rezerv (ECB/2003/9).⁶ Ustrezne sankcije in postopkovna pravila za

njihovo izvajanje so določeni v zgoraj navedenih uredbah. Poleg tega lahko v primeru hudih kršitev zahtev po obveznih rezervah Evrosistem nasprotno stranke začasno izključi iz udeležbe v operacijah odprtega trga.

V skladu s pogodbenimi ali javnopravnimi ureditvami, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka (ali ECB), Evrosistem nasprotnim strankam lahko naloži in bo naložil denarne kazni ali jih začasno izključi iz udeležbe v operacijah odprtega trga, če ne izpolnijo svojih obveznosti po pogodbenih ali javnopravnih ureditvah, ki jih uporabljajo nacionalne centralne banke (ali ECB), kakor je navedeno spodaj.

To velja za primere kršitev avkcijskih pravil (če nasprotna stranka ni sposobna zagotoviti zadostnega finančnega premoženja za zavarovanje zneska, ki ji je bil dodeljen v operaciji povečevanja likvidnosti, ali če ni sposobna zagotoviti zadostnih denarnih sredstev za poravnavo zneska, ki ji je bil dodeljen v operaciji zmanjševanja likvidnosti) in pravil dvostranskih transakcij (če pri dvostranskih transakcijah nasprotna stranka ni sposobna zagotoviti zadostnega zneska ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ali zadostnih denarnih sredstev za poravnavo dogovorjenega zneska).

To velja tudi za primere, ko nasprotna stranka ne izpolnjuje pravil za uporabo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev (če nasprotna stranka uporablja finančno premoženje, ki je ali je postalo neustrezno ali ki ga nasprotna stranka ne sme uporabljati, na primer zaradi tesnih povezav med izdajateljem/garantom in nasprotno stranko ali zato ker sta to isti osebi), in za neizpolnjevanje pravil za postopke ob koncu dneva ter pogojev dostopa do mejnega posojanja (če nasprotna stranka, ki ima ob koncu dneva negativno stanje na poravnalnem računu, ne izpolnjuje pogojev dostopa do mejnega posojanja).

³ UL L 318 z dne 27. novembra 1998, stran 4.

⁴ UL L 264 z dne 12. oktobra 1999, stran 21.

⁵ UL L 318 z dne 27. novembra 1998, stran 1.

⁶ UL L 250 z dne 2. oktobra 2003, stran 10.

Poleg tega se lahko ukrep začasne izključitve iz operacij odprtega trga, ki se izreče nasprotni stranki, ki ne izpolnjuje obveznosti, uporabi tudi za podružnice iste institucije, ki se nahajajo v drugih državah članicah. Izjemoma se lahko nasprotni stranki za določeno obdobje prepove sodelovanje v vseh prihodnjih operacijah monetarne politike, kadar se to zahteva glede na resnost primera neizpolnjevanja obveznosti, denimo zaradi njegove pogostosti ali trajanja.

Denarne kazni, ki jih naložijo nacionalne centralne banke v primeru neizpolnjevanja, ki se nanaša na kršitve pravil v zvezi z avkcijami, dvostranskimi transakcijami, finančnim premoženjem za zavarovanje terjatev, postopki ob koncu dneva ali pogoji dostopa do odprte ponudbe mejnega posojanja, so izračunane po vnaprej določeni kazenski obrestni meri (kakor je navedeno v Prilogi 6).

2.4 ZAČASNA ALI TRAJNA IZKLJUČITEV ZARADI RAZLOGOV VARNEGA POSLOVANJA

V skladu s pogodbenimi ali javnopravnimi ureditvami, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka (ali ECB), lahko Evrosistem zaradi razlogov varnega poslovanja nasprotne stranke začasno ali trajno izključi iz uporabe instrumentov monetarne politike.

Poleg tega se lahko začasna ali trajna izključitev nasprotnih strank odobri v nekaterih primerih, ki sodijo pod pojem “neizpolnitev obveznosti” nasprotne stranke, kakor je opredeljen v pogodbenih ali javnopravnih ureditvah, ki jih uporabljajo nacionalne centralne banke.

POGLAVJE 3

OPERACIJE ODPRTEGA TRGA

Operacije odprtega trga igrajo pomembno vlogo v monetarni politiki Evrosistema pri uresničevanju ciljev uravnavanja obrestnih mer, uravnavanja likvidnost na trgu in signaliziranja naravnosti monetarne politike. Glede na njihove cilje, rednost in postopke se lahko operacije odprtega trga Evrosistema razdelijo na štiri kategorije: operacije glavnega refinanciranja, operacije dolgoročnejšega refinanciranja, operacije finega uravnavanja in strukturne operacije. Z vidika uporabljenih instrumentov so povratne transakcije glavni instrument odprtega trga Evrosistema in se lahko uporabijo za vse štiri kategorije operacij, medtem ko se lahko dolžniški certifikati uporabijo za operacije strukturnega zmanjševanja likvidnosti. Poleg tega ima Evrosistem na razpolago tri druge instrumente za izvajanje operacij finega uravnavanja: dokončne transakcije, valutne zamenjave in zbiranje vezanih depozitov. V naslednjih oddelkih so podrobno predstavljene značilnosti posameznih vrst instrumentov odprtega trga, ki jih uporablja Evrosistem.

3.1 POVRATNE TRANSAKCIJE

3.1.1 SPLOŠNI OPIS

VRSTA INSTRUMENTA

Povratne transakcije se nanašajo na operacije, pri katerih Evrosistem kupuje ali prodaja ustrezno finančno premoženje na podlagi repo pogodb ali izvaja kreditne operacije, zavarovane z ustreznim finančnim premoženjem. Povratne transakcije se uporabljajo za operacije glavnega refinanciranja in operacije dolgoročnejšega refinanciranja. Poleg tega lahko Evrosistem povratne transakcije uporablja za strukturne operacije in operacije finega uravnavanja.

PРАВNA NARAVA

Nacionalne centralne banke lahko izvajajo povratne transakcije bodisi v obliki repo pogodb (tj. lastništvo nad finančnim premoženjem se prenese na upnika, istočasno pa se stranki dogovorita, da bo lastništvo nad finančnim premoženjem enkrat v prihodnosti preneseno nazaj na dolžnika) ali z zavarovanimi posojili

(tj. upnik dobi izvršljivo pravico unovčite finančnega premoženja, ki je bilo dano kot zavarovanje terjatve, vendar ob predpostavljene izpolnitvi dolžnikove obveznosti lastništvo nad finančnim premoženjem obdrži dolžnik). Ostale določbe za povratne transakcije v obliki repo pogodb so določene v pogodbenih ureditvah, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka (ali ECB). Ureditve za povratne transakcije v obliki zavarovanih posojil upoštevajo posebne postopke in formalnosti, ki so v posameznih pravnih sistemih potrebni za vzpostavitev in poznejše aktiviranje osnovnega zavarovanja (npr. zastave).

IZRAČUN OBRESTI

Razlika med nakupno ceno in ceno ponovnega nakupa pri repo pogodbi je enaka obrestim na izposojeni ali posojeni denarni znesek v času do dospelosti posla, tj. cena ponovnega nakupa vključuje obresti posla. Obresti povratne transakcije v obliki zavarovanega posojila se določijo na podlagi obrestne mere, zneska posojila in roka dospelosti operacije. Obrestna mera, ki velja za povratne operacije odprtega trga Evrosistema, je linearna obrestna mera, pri čemer se za štetje dni uporablja konvencija "dejansko število dni/360 dni v letu".

3.1.2 OPERACIJE GLAVNEGA REFINANCIRANJA

Operacije glavnega refinanciranja so najpomembnejše operacije odprtega trga, ki jih izvaja Evrosistem in igrajo osrednjo vlogo pri uresničevanju ciljev uravnavanja obrestnih mer, uravnavanja likvidnosti na trgu in signaliziranja naravnosti monetarne politike. Finančnemu sektorju zagotavljajo tudi večino refinanciranja.

Operativne značilnosti operacij glavnega refinanciranja se lahko povzamejo, kakor sledi:

- so operacije povečevanja likvidnosti;
- izvajajo se redno vsak teden;¹

¹ Operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja se izvajajo v skladu z vnaprej objavljenim koledarjem avkcij Evrosistema (glej tudi oddelek 5.1.2), ki je objavljen na spletni strani ECB (www.ecb.int), kakor tudi na spletni strani Evrosistema (glej Prilogo 5).

- običajno imajo rok dospelosti en teden;²
- izvajajo se decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank;
- izvajajo se na podlagi standardnih avkcij (kakor je določeno v oddelku 5.1);
- vse nasprotne stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti (kakor je določeno v oddelku 2.1), lahko pri operacijah glavnega refinanciranja posredujejo protiponudbe in
- finančno premoženje z liste 1 in finančno premoženje z liste 2 (kakor je določeno v poglavju 6) sta pri operacijah glavnega refinanciranja primerna kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

3.1.3 OPERACIJE DOLGOROČNEJŠEGA REFINANCIRANJA

Evrosistem izvaja tudi redne operacije refinanciranja, običajno s trimesečnim rokom dospelosti, namenjene zagotavljanju dodatnega dolgoročnejšega refinanciranja finančnega sektorja. Te operacije predstavljajo samo majhen del celotnega zneska refinanciranja. S temi operacijami Evrosistem praviloma ne želi signalizirati trgu namer glede obrestnih mer. Zato se operacije dolgoročnejšega refinanciranja običajno izvajajo v obliki avkcij z variabilno mero, ECB pa občasno objavi obseg refinanciranja, ki bo dodeljen v prihodnjih avkcijah. V izrednih okoliščinah lahko Evrosistem operacije dolgoročnejšega refinanciranja izvede tudi v obliki avkcije s fiksno mero.

Operativne značilnosti operacij dolgoročnejšega refinanciranja se lahko povzamejo, kakor sledi:

- so operacije povečevanja likvidnosti;
- izvajajo se redno vsak mesec;³
- običajno imajo rok dospelosti tri mesece;⁴
- izvajajo se decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank;

- izvajajo se na podlagi standardnih avkcij (kakor je določeno v oddelku 5.1);
- vse nasprotne stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti (kakor je določeno v oddelku 2.1), lahko pri operacijah dolgoročnejšega refinanciranja posredujejo protiponudbe in
- finančno premoženje z liste 1 in finančno premoženje z liste 2 (kakor je določeno v poglavju 6) sta pri operacijah dolgoročnejšega refinanciranja primerna kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

3.1.4 POVRATNE OPERACIJE FINEGA URAVNAVANJA

Evrosistem lahko izvaja operacije finega uravnavanja v obliki povratnih transakcij odprtega trga. Cilj operacij finega uravnavanja je uravnavati likvidnost na trgu in uravnavati obrestne mere, zlasti z namenom izravnati učinke, ki jih imajo na obrestne mere nepričakovana nihanja likvidnosti na trgu. Zaradi morebitne potrebe po hitrem ukrepanju v primeru nepričakovanih dogodkov na trgu je zaželeno ohraniti visoko stopnjo fleksibilnosti pri izbiri postopkov in operativnih značilnosti teh operacij.

Operativne značilnosti povratnih operacij finega uravnavanja se lahko povzamejo, kakor sledi:

- lahko so v obliki operacije povečevanja likvidnosti ali zmanjševanja likvidnosti;
- njihova pogostost ni standardizirana;
- njihov rok dospelosti ni standardiziran;
- povratne transakcije finega uravnavanja za povečevanje likvidnosti se običajno izvajajo na podlagi hitrih avkcij, čeprav možnost

² Rok dospelosti operacij glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja se lahko občasno spreminja, med drugim v odvisnosti od praznikov v državah članicah.

³ Glej opombo 1 zgoraj.

⁴ Glej opombo 2 zgoraj.

uporabe dvostranskih postopkov ni izključena (glej poglavje 5);

- povratne transakcije finega uravnavanja za zmanjševanje likvidnosti se praviloma izvajajo na podlagi dvostranskih postopkov (kakor je določeno v oddelku 5.2);
- te operacije se običajno izvajajo decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank (Svet ECB lahko odloči, ali v izrednih okoliščinah dvostranske povratne operacije finega uravnavanja lahko izvaja ECB);
- Evrosistem lahko v skladu z merili, določenimi v oddelku 2.2, izbere omejeno število nasprotnih strank za sodelovanje v povratnih operacijah finega uravnavanja in
- finančno premoženje z liste 1 in finančno premoženje z liste 2 (kakor je določeno v poglavju 6) sta pri povratnih operacijah finega uravnavanja primerna kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

3.1.5 POVRATNE STRUKTURNE OPERACIJE

Evrosistem lahko izvaja strukturne operacije v obliki povratnih transakcij odprtega trga z namenom prilagoditi strukturno pozicijo Evrosistema nasproti finančnemu sektorju.

Operativne značilnosti teh operacij se lahko povzamejo, kakor sledi:

- so operacije povečevanja likvidnosti;
- pogostost operacij je lahko redna ali občasna;
- rok dospelosti operacij ni vnaprej standardiziran;
- izvajajo se na podlagi standardnih avkcij (kakor je določeno v oddelku 5.1);
- izvajajo se decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank;

- vse nasprotno stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti (kakor je določeno v oddelku 2.1), lahko pri povratnih strukturnih operacijah posredujejo protiponudbe in
- finančno premoženje z liste 1 in finančno premoženje z liste 2 (kakor je določeno v poglavju 6) sta pri povratnih strukturnih operacijah primerna kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

3.2 DOKONČNE TRANSAKCIJE

VRSTA INSTRUMENTA

Dokončne transakcije odprtega trga so operacije, pri katerih Evrosistem na trgu dokončno kupuje ali prodaja ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev. Takšne operacije se izvajajo samo za strukturne namene in namene finega uravnavanja.

PРАВNA NARAVA

Dokončna transakcija je popoln prenos lastništva s prodajalca na kupca, ne da bi bil pri tem predviden poznejši prenos lastništva nazaj na prodajalca. Te transakcije se izvajajo v skladu s tržnimi običaji, ki veljajo za dolžniške instrumente, uporabljene v transakciji.

DOLOČITEV CENE

Pri izračunu cen Evrosistem deluje v skladu s tržnimi običaji, ki se najbolj pogosto uporabljajo za dolžniški instrument, uporabljen v transakciji.

DRUGE OPERATIVNE ZNAČILNOSTI

Operativne značilnosti dokončnih transakcij Evrosistema se lahko povzamejo, kakor sledi:

- lahko so v obliki operacije povečevanja likvidnosti (dokončni nakup) ali zmanjševanja likvidnosti (dokončna prodaja);
- njihova pogostost ni standardizirana;
- izvajajo se prek dvostranskih postopkov (kakor je določeno v oddelku 5.2);

- običajno se izvajajo decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank (Svet ECB odloči, ali lahko v izrednih okoliščinah dokončne operacije finega uravnavanja izvaja ECB);
- pri dokončnih transakcijah ni vnaprejšnjih omejitev glede kroga nasprotnih strank in
- pri dokončnih transakcijah se kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev običajno uporabljajo samo instrumenti z liste 1 (kakor je določeno v oddelku 6.1).

zvezi z dolžniškimi certifikati ECB bodo vsebovane v pogojih za takšne certifikate.

IZRAČUN OBRESTI

Certifikati se izdajo z diskontom, tj. izdajo se v znesku, ki je manjši od nominalnega zneska, izplačajo pa se v nominalnem znesku. Razlika med zneskom izdaje in zneskom izplačila je enaka obračunanim obrestim na znesek izdaje po dogovorjeni obrestni meri za obdobje do dospelosti certifikata. Uporabljena obrestna mera je linearna obrestna mera, pri čemer se za štetje dni uporablja konvencija "dejansko število dni/360 dni v letu". Izračun zneska izdaje je prikazan v okvirju 1.

3.3 IZDAJA DOLŽNIŠKIH CERTIFIKATOV ECB

VRSTA INSTRUMENTA

ECB lahko izda dolžniške certifikate s ciljem prilagajanja strukturne pozicije Evrosistema nasproti finančnemu sektorju, da bi se ustvaril (ali povečal) likvidnostni primanjkljaj na trgu.

PRAVNA NARAVA

Certifikati ECB predstavljajo dolg ECB do imetnika tega instrumenta. Certifikati se izdajo in hranijo v nematerializirani obliki pri registrih vrednostnih papirjev v evro območju. ECB ne postavlja nikakršnih omejitev glede prenosljivosti certifikatov. Ostale določbe v

DRUGE OPERATIVNE ZNAČILNOSTI

Operativne značilnosti dolžniških certifikatov ECB se lahko povzamejo, kakor sledi:

- certifikati se izdajo za zmanjšanje likvidnosti na trgu;
- certifikati se lahko izdajajo redno ali občasno;
- certifikati imajo rok dospelosti krajši od 12 mesecev;
- certifikati se izdajo na podlagi standardnih avkcij (kakor je določeno v oddelku 5.1);

Okvir 1

IZDAJA DOLŽNIŠKIH CERTIFIKATOV ECB

Znesek izdaje znaša:

$$P_T = N \times \frac{1}{1 + \frac{r_i \times D}{36.000}}$$

kjer je:

N = nominalni znesek dolžniškega certifikata

r_i = obrestna mera (kot odstotek)

D = rok dospelosti dolžniškega certifikata (v dnevih)

P_T = znesek izdaje dolžniškega certifikata

- avkcije certifikatov in poravnave certifikatov se opravljajo decentralizirano s strani posameznih nacionalnih centralnih bank in
- vse nasprotne stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti (kakor je določeno v oddelku 2.1), lahko predložijo protiponudbe za vpis dolžniških certifikatov ECB.

kupuje) evro za tujo valuto. Ostale določbe za valutne zamenjave so določene v pogodbenih ureditvah, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka (ali ECB).

VALUTE IN DEVIZNI TEČAJI

Evrosistem praviloma sklepa posle samo v valutah, s katerimi se veliko trguje, in v skladu z običajno tržno prakso. V vsaki operaciji valutne zamenjave se Evrosistem in nasprotne stranke dogovorijo o swap točkah transakcije. Swap točke so razlika med deviznim tečajem termenskega posla in deviznim tečajem promptnega posla. Swap točke za evro nasproti tuji valuti kotirajo v skladu s splošnimi tržnimi običaji. Zveza med promptnim in formalnim tečajem obeh valut je predstavljena v okvirju 2.

3.4 VALUTNE ZAMENJAVE

VRSTA INSTRUMENTA

Valutne zamenjave, ki se izvajajo za namene monetarne politike, sestavljata istočasni promptni in terminski nakup ali prodaja evra za tujo valuto. Uporabljajo se za namene finega uravnavanja, zlasti s ciljem uravnavanja likvidnosti na trgu in uravnavanja obrestnih mer.

PRAVNA NARAVA

Valutne zamenjave, ki se izvajajo za namene monetarne politike, so operacije, pri katerih Evrosistem promptno kupuje (ali prodaja) evro za tujo valuto in istočasno terminsko prodaja (ali

DRUGE OPERATIVNE ZNAČILNOSTI

Operativne značilnosti valutnih zamenjav se lahko povzamejo, kakor sledi:

- lahko so v obliki operacije povečevanja likvidnosti ali zmanjševanja likvidnosti;

Okvir 2

ZAČASNI NAKUPI/PRODAJE DEVIZ

S = promptni (na dan sklenitve valutne zamenjave) devizni tečaj med evrom (EUR) in tujo valuto ABC

$$S = \frac{x \times ABC}{1 \times EUR}$$

F_M = terminski devizni tečaj med evrom in tujo valuto ABC na datum ponovnega nakupa pri valutni zamenjavi (M)

$$F_M = \frac{y \times ABC}{1 \times EUR}$$

Δ_M = termenske točke med evrom in tujo valuto ABC na datum ponovnega nakupa pri valutni zamenjavi (M)

$$\Delta_M = F_M - S$$

$N(.)$ = promptni znesek valute; $N(.)_M$ je terminski znesek tuje valute:

$$N(ABC) = N(EUR) \times S \quad \text{ali} \quad N(EUR) = \frac{N(ABC)}{S}$$

$$N(ABC)_M = N(EUR)_M \times F_M \quad \text{ali} \quad N(EUR)_M = \frac{N(ABC)_M}{F_M}$$

- njihova pogostost ni standardizirana;
- njihov rok dospelosti ni standardiziran;
- izvajajo se na podlagi hitrih avkcij ali dvostranskih postopkov (glej poglavje 5);
- običajno se izvajajo decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank (Svet ECB lahko odloči, ali v izrednih okoliščinah valutne zamenjave v obliki dvostranskih postopkov lahko izvaja ECB) in
- Evrosistem lahko v skladu z merili, določenimi v oddelku 2.2 in Prilogi 3, izbere omejeno število nasprotnih strank za sodelovanje v valutnih zamenjavah.
- pogostost zbiranja depozitov ni standardizirana;
- rok dospelosti depozitov ni standardiziran;
- zbiranje depozitov se običajno izvajajo na podlagi hitrih avkcij, čeprav možnost uporabe dvostranskih postopkov ni izključena (glej poglavje 5);
- zbiranje depozitov se običajno izvaja decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank (Svet ECB lahko odloči, ali v izrednih okoliščinah zbiranje vezanih depozitov v obliki dvostranskih postopkov⁵ lahko izvede ECB), in
- Evrosistem lahko v skladu z merili, določenimi v oddelku 2.2, izbere omejeno število nasprotnih strank za zbiranje vezanih depozitov.

3.5 ZBIranJE VEZANIH DEPOZITOV

VRSTA INSTRUMENTA

Nasprotna stranka lahko na pobudo Evrosistema sklene obrestovane vezane depozite pri nacionalni centralni banki v državi članici, v kateri je nasprotna stranka ustanovljena. Zbiranje vezanih depozitov je predvideno samo za fino uravnavanje, z namenom zmanjšanja likvidnosti na trgu.

PRAVNA NARAVA

Depoziti nasprotnih strank so plasirani za določen rok in s fiksno obrestno mero. Nacionalne centralne banke ne dajejo zavarovanja v zameno za depozite.

IZRAČUN OBRESTI

Obrestna mera, ki velja za depozite, je linearna obrestna mera, pri čemer se za štetje dni uporablja konvencija "dejansko število dni/360 dni v letu". Obresti se izplačajo ob dospelosti depozita.

DRUGE OPERATIVNE ZNAČILNOSTI

Operativne značilnosti zbiranja vezanih depozitov se lahko povzamejo, kakor sledi:

- depoziti se zbirajo z namenom zmanjšanja likvidnosti;

⁵ Vezani depoziti se vodijo na računih pri nacionalnih centralnih bankah; to bi veljalo tudi v primeru, ko bi ECB operacije izvajala centralizirano.

POGLAVJE 4

ODPRTE PONUDBE

4.1 ODPRTA PONUDBA MEJNEGA POSOJANJA

VRSTA INSTRUMENTA

Nasprotne stranke lahko uporabijo odprto ponudbo mejnega posojanja, da pridobijo likvidnost čez noč od nacionalnih centralnih bank po vnaprej določeni obrestni meri na podlagi ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev (kakor je določeno v poglavju 6). Namen instrumenta je zadovoljiti začasne likvidnostne potrebe nasprotnih strank. V normalnih okoliščinah obrestna mera za mejno posojanje predstavlja zgornjo mejo obrestne mere na trgu čez noč. Pogoji za to operacijo so enaki v celotnem evro območju.

PРАВNA NARAVA

Nacionalne centralne banke lahko ponudijo odprto ponudbo mejnega posojanja bodisi v obliki pogodb o povratnem nakupu čez noč (tj. lastništvo nad finančnim premoženjem se prenese na upnika, istočasno pa stranki skleneta povratno transakcijo vračila lastništva finančnega premoženja nazaj na dolžnika z naslednjim delovnim dnevom) ali z zavarovanimi posojili čez noč (tj. upnik dobi izvršljivo pravico unovčenja finančnega premoženja, ki je bilo dano kot zavarovanje terjatve, vendar ob predpostavljani izpolnitvi dolžnikove obveznosti lastništvo nad finančnim premoženjem obdrži dolžnik). Ostale določbe za repo pogodbe so določene v pogodbenih ureditvah, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka. Ureditve za zagotavljanje likvidnosti v obliki zavarovanih posojil upoštevajo posebne postopke in formalnosti, ki so v posameznih pravnih sistemih potrebni za vzpostavitev in poznejše aktiviranje osnovnega zavarovanja (npr. zastave).

POGOJI DOSTOPA

Do odprte ponudbe mejnega posojanja lahko dostopijo institucije, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti za nasprotne stranke, določena v oddelku 2.1. Dostop do mejnega posojanja je mogoč preko nacionalne centralne banke v državi članici, v kateri je institucija ustanovljena. Dostop do odprte ponudbe mejnega posojanja je mogoč samo na dneve, ko so zadevni

nacionalni sistem bruto poravnave v realnem času (BPRČ) in zadevni sistemi SSS odprti za poslovanje.

Morebitno debetno stanje na poravnalnem računu nasprotne stranke pri nacionalni centralni banki ob koncu vsakega delovnega dne se avtomatsko šteje kot zahtevek za dostop do mejnega posojanja. Postopki dostopa do mejnega posojanja ob koncu dneva so določeni v oddelku 5.3.3.

Nasprotna stranka lahko dobi dostop do odprte ponudbe mejnega posojanja tudi tako, da pošlje zahtevek nacionalni centralni banki države članice, v kateri je ustanovljena. Da bi nacionalna centralna banka lahko obravnavala zahtevek še isti dan, mora zahtevek prejeti najpozneje 30 minut po dejanskem času zaprtja sistema TARGET^{1,2} za poslovanje. Splošno pravilo je, da je čas zaprtja sistema TARGET za poslovanje 18.00 ura po času ECB (srednjeevropski čas). Skrajni rok za zahtevek za dostop do odprte ponudbe mejnega posojanja se na zadnji delovni dan Evrosistema v obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv podaljša za dodatnih 30 minut. V zahtevku se mora navesti znesek posojila in, če finančno premoženje za zavarovanje terjatev za transakcijo ni bilo vnaprej deponirano pri nacionalni centralni banki, finančno premoženje za zavarovanje terjatev mejnega posojanja.

Razen zahteve po predložitvi zadostnega ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatve ni omejitve glede denarnega zneska, ki se lahko odobri v okviru odprte ponudbe mejnega posojanja.

1 V nekaterih državah članicah nacionalne centralne banke (ali nekatere njihove podružnice) na določene delovne dneve Evrosistema ne izvajajo operacij monetarne politike zaradi nacionalnih ali regionalnih praznikov. V teh primerih je zadevna nacionalna centralna banka odgovorna za vnaprejšnje obveščanje nasprotnih strank o ureditvi dostopa do odprte ponudbe mejnega posojanja na zadevni praznični dan.

2 Dnevi, ko je sistem TARGET zaprt, so objavljeni na spletni strani ECB (www.ecb.int), kakor tudi na spletni strani Evrosistema (glej Prilogo 5).

ROK DOSPELOSTI IN IZRAČUN OBRESTI

Rok dospelosti posojila, odobrenega na podlagi odprte ponudbe mejnega posojanja, je čez noč. Nasprotnne stranke, ki so neposredno udeležene v sistemu TARGET, posojilo odplačajo naslednji dan, ko so zadevni nacionalni sistem BPRČ in zadevni sistemi SSS operativni, in sicer v trenutku, ko se odprejo za poslovanje.

Obrestno mero objavi Evrosistem vnaprej in se izračuna kot linearna obrestna mera, pri čemer se za štetje dni uporablja konvencija "dejansko število dni/360 dni v letu". ECB lahko kadar koli spremeni obrestno mero, z veljavnostjo najprej naslednji delovni dan Evrosistema.³ Obresti posojila se plačujejo skupaj z odplačilom posojila.

UKINITEV ODPRTE PONUDBE

Dostop do odprte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč se odobri samo v skladu s cilji in splošnimi usmeritvami monetarne politike ECB. ECB lahko kadar koli prilagodi pogoje instrumenta ali ga ukine.

4.2 ODPRTA PONUDBA DEPONIRANJA LIKVIDNOSTI ČEZ NOČ

VRSTA INSTRUMENTA

Nasprotnne stranke lahko uporabijo odprto ponudbo deponiranja likvidnosti čez noč za sklenitev depozitov čez noč pri nacionalnih centralnih bankah. Depoziti se obrestujejo po vnaprej določeni obrestni meri. V normalnih okoliščinah obrestna mera za odprto ponudbo deponiranja likvidnosti čez noč predstavlja spodnjo mejo obrestne mere na trgu čez noč. Pogoji za možnost deponiranja likvidnosti čez noč so enaki v celotnem evro območju.⁴

PRAVNA NARAVA

Depoziti čez noč, sprejeti od nasprotnih strank, se obrestujejo po fiksni obrestni meri. V zameno za depozite se nasprotnim strankam ne daje zavarovanja.

POGOJI DOSTOPA⁵

Do odprte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč lahko dostopijo institucije, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti za nasprotnne stranke, določena v oddelku 2.1. Dostop do odprte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč je mogoč preko nacionalne centralne banke v državi članici, v kateri je institucija ustanovljena. Dostop do možnosti deponiranja likvidnosti čez noč je mogoč samo na dneve, ko je zadevni nacionalni sistem BPRČ odprt za poslovanje.

Da se nasprotni stranki dovoli dostop do odprte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč, mora poslati zahtevek nacionalni centralni banki države članice, v kateri je ustanovljena. Da bi nacionalna centralna banka lahko obravnavala zahtevek še isti dan, mora nacionalna centralna banka zahtevek prejeti najpozneje 30 minut po dejanskem času zaprtja sistema TARGET, ki je praviloma ob 18.00 uri po času ECB (srednjeevropski čas).^{6,7} Skrajni rok za zahtevek za dostop do odprte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč se na zadnji delovni dan Evrosistema v obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv podaljša za dodatnih 30 minut. V zahtevku je treba navesti znesek depozita.

Znesek, ki ga nasprotna stranka lahko deponira v okviru odprte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč, ni omejen.

³ Povsod v tem dokumentu se izraz "delovni dan Evrosistema" nanaša na kateri koli dan, ko sta ECB in najmanj ena nacionalna centralna banka odprti za izvajanje operacij monetarne politike Evrosistema.

⁴ Zaradi različnih struktur računov v nacionalnih centralnih bankah lahko med državami evro območja obstajajo operativne razlike.

⁵ Zaradi obstoja različnih struktur računov v nacionalnih centralnih bankah lahko ECB dovoli nacionalnim centralnim bankam uporabljati pogoje dostopa, ki se nekoliko razlikujejo od tistih, ki so navedeni tukaj. Nacionalne centralne banke posredujejo informacije o morebitnih odstopanjih od pogojev dostopa, opisanih v tem dokumentu.

⁶ V nekaterih državah članicah nacionalne centralne banke (ali nekatere njihove podružnice) na določene delovne dneve Evrosistema ne izvajajo operacij monetarne politike Evrosistema zaradi nacionalnih ali regionalnih praznikov. V takšnih primerih je zadevna nacionalna centralna banka odgovorna za vnaprejšnje obveščanje nasprotnih strank o ureditvi dostopa do odprte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč na zadevni praznični dan.

⁷ Dnevi, ko je sistem TARGET zaprt, so objavljeni na spletni strani ECB (www.ecb.int), kakor tudi na spletni strani Evrosistema (glej Prilogo 5).

ROK DOSPELOSTI IN IZRAČUN OBRESTI

Rok dospelosti depozita v okviru odrpte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč je čez noč. Za nasprotne stranke, ki so neposredno udeležene v sistemu TARGET, imajo depoziti, ki so jih sklenile v okviru odrpte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč, rok dospelosti naslednji dan, ko je zadevni nacionalni sistem BPRČ operativen, in sicer v trenutku, ko se odpre za poslovanje.

Obrestno mero objavi Evrosistem vnaprej in se izračuna kot linearna obrestna mera, pri čemer se za štetje dni uporablja konvencija "dejansko število dni/360 dni v letu". ECB lahko kadar koli spremeni obrestno mero, z veljavnostjo najprej naslednji delovni dan Evrosistema. Obresti na depozite se plačajo ob dospelosti depozita.

UKINITEV ODRPTE PONUDBE

Dostop do odrpte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč se odobri samo v skladu s cilji in splošnimi usmeritvami monetarne politike ECB. ECB lahko kadar koli prilagodi pogoje instrumenta ali ga ukine.

POGLAVJE 5

POSTOPKI

5.1 AVKCIJSKI POSTOPKI

5.1.1 SPLOŠNI OPIS

Operacije odprtega trga Evrosistema se običajno izvajajo v obliki avkcijskih postopkov. Avkcijski postopki Evrosistema se izvajajo v šestih operativnih korakih, kakor so navedeni v okvirju 3.

Evrosistem razlikuje med dvema različnima avkcijskima postopkoma: standardne avkcije in hitre avkcije. Postopki za standardne in hitre avkcije so enaki, razen rokov izvedbe in kroga nasprotnih strank.

STANDARDNE AVKCIJE

Pri standardnih avkcijah lahko poteče največ 24 ur od najave avkcije do pošiljanja obvestil uspešnim ponudnikom (pri čemer je čas med rokom za posredovanje protiponudb in objavo dodelitve približno dve uri). Graf 1 podaja pregled običajnega časovnega okvira za operativne korake standardnih avkcij. ECB se lahko odloči za prilagoditev časovnega okvira pri posameznih operacijah, če meni, da je to primerno.

Operacije glavnega refinanciranja, operacije dolgoročnejšega refinanciranja in strukturne operacije (razen dokončnih transakcij) se vedno izvajajo v obliki standardnih avkcij. Standardnih avkcij se lahko udeležijo nasprotnne stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti iz oddelka 2.1.

HITRE AVKCIJE

Hitre avkcije se običajno izvedejo v roku 90 minut po najavi avkcije, obvestila uspešnim ponudnikom pa se pošljejo neposredno po objavi rezultatov. Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov hitrih avkcij je podan v grafu 2. ECB se lahko odloči za prilagoditev časovnega okvira pri posameznih operacijah, če meni, da je to primerno. Hitre avkcije se uporabljajo izključno za izvajanje operacij finega uravnavanja. Evrosistem lahko v skladu z merili in postopki iz oddelka 2.2 izbere omejeno število nasprotnih strank za sodelovanje na hitrih avkcijah.

AVKCIJE S FIKSNO MERO IN AVKCIJE Z VARIABILNO MERO

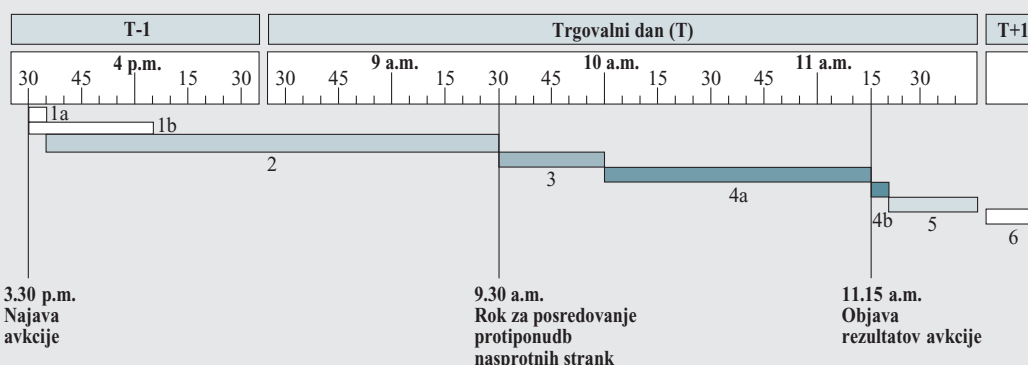
Evrosistem ima možnost izvajati bodisi avkcije s fiksno mero (licitira se količina) bodisi avkcije z variabilno mero (licitira se obrestna mera). Pri

Okvir 3

OPERATIVNI KORAKI AVKCIJSKIH POSTOPKOV

Korak 1	Najava avkcije
a. objava s strani ECB prek javnih elektronskih medijev
b. objava s strani nacionalnih centralnih bank prek nacionalnih elektronskih medijev
neposredno posameznim nasprotnim strankam (po potrebi)
Korak 2	Priprava in posredovanje protiponudb s strani nasprotnih strank
Korak 3	Zbiranje protiponudb s strani Evrosistema
Korak 4	Dodelitev in objava rezultatov avkcije
a. odločitev ECB o dodelitvi
b. objava dodelitve
Korak 5	Pošiljanje obvestil uspešnim ponudnikom
Korak 6	Poravnava transakcij (glej oddelek 5.3)

Graf 1 Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov standardnih avkcij

Opomba: Ure so podane v času ECB (srednjeevropski čas) in številke se nanašajo na operativne korake, kakor so predeljeni v Okvirju 3.

avkciji s fiksno mero ECB vnaprej določi obrestno mero in udeležene nasprotne stranke v protiponudbah navedejo denarni znesek posla, ki ga želijo skleniti po fiksni obrestni meri.¹ Pri avkciji z variabilno mero nasprotne stranke v protiponudbah navedejo denarne zneske in obrestne mere, po katerih želijo skleniti posle z nacionalnimi centralnimi bankami.²

5.1.2 KOLEDAR AVKCIJ

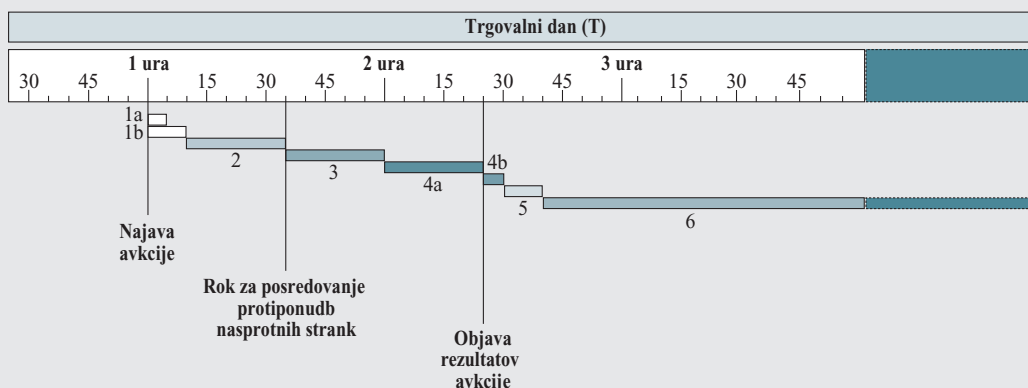
OPERACIJE GLAVNEGA IN DOLGOROČNEJŠEGA REFINANCIRANJA

Operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja se izvajajo v skladu z okvirnim

koledarjem, ki ga objavi Evrosistem.³ Koledar se objavi najmanj tri mesece pred začetkom leta, za katerega velja. Običajni trgovni dnevi za operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja so navedeni v tabeli 2. ECB si prizadeva zagotoviti, da se operacij glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja lahko udeležijo

- 1 Pri avkcijah valutnih zamenjav s fiksno swap mero ECB za posamezno operacijo določi swap točke, nasprotne stranke pa licitirajo znesek v valuti, ki ga želijo prodati (in ponovno kupiti) ali kupiti (in ponovno prodati) po navedeni meri.
- 2 Pri avkcijah valutnih zamenjav z variabilno swap mero nasprotne stranke v protiponudbah navedejo znesek v osnovni valuti in kotacijo swap točk, po katerih želijo skleniti posel.
- 3 Koledar avkcij Evrosistema je objavljen na spletni strani ECB (www.ecb.int), kakor tudi na spletni strani Evrosistema (glej Prilogo 5).

Graf 2 Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov hitrih avkcij

Opomba: Številke se nanašajo na operativne korake, kakor so predeljeni v Okvirju 3.

Tabela 2 Običajni trgovalni dnevi za operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja

Vrsta operacije	Običajni trgovalni dan (T)
Operacije glavnega refinanciranja	vsak torek
Operacije dolgoročnejšega refinanciranja	zadnjo sredo vsakega koledarskega meseca ¹

1) Zaradi božičnih praznikov se decembrska operacija prestavi na zgodnejši termin, običajno za en teden, tj. na predhodno sredo v tem mesecu.

nasprotne stranke v vseh državah članicah. ECB pri pripravi okvirnega koledarja avkcij upošteva državne praznike v posameznih državah članicah, zato so možna odstopanja od običajnih trgovalnih dni.

STRUKTURNE OPERACIJE

Pri strukturnih operacijah, ki se izvajajo na podlagi standardnih avkcij, se vnaprej določen koledar ne upošteva. Vendar se te običajno izvajajo in poravnava samo na dneve, ki so delovni dnevi NCB⁴ v vseh državah članicah.

OPERACIJE FINEGA URAVNAVANJA

Pri operacijah finega uravnavanja se vnaprej določen koledar ne upošteva. ECB se lahko odloči, da izvede operacije finega uravnavanja na kateri koli delovni dan Evrosistema. V teh operacijah sodelujejo samo nacionalne centralne banke držav članic, v katerih so trgovalni dan, dan poravnave in dan izplačila delovni dnevi NCB.

5.1.3 NAJAVA AVKCIJE

Standardne avkcije Evrosistema se javno objavijo prek elektronskih medijev. Poleg tega lahko nacionalne centralne banke o avkciji neposredno obvestijo nasprotne stranke, ki nimajo dostopa do elektronskih medijev. Javna najava avkcije običajno vsebuje naslednje podatke:

- rok dospelosti operacije;
- vrsta avkcije (avkcija s fiksno mero ali avkcija z variabilno mero);
- metoda dodelitve (avkcija nizozemskega tipa ali avkcija ameriškega tipa, kakor je opredeljeno v oddelku 5.1.5);
- predvideni znesek operacije (običajno samo pri operacijah dolgoročnejšega refinanciranja);
- obrestna mera/cena/swap točka, ki je določena za avkcijo (pri avkcijah s fiksno mero);
- izklicna obrestna mera/cena/swap točka (če je predvideno);
- datum začetka in datum dospelosti operacije (če je predvideno) ali datum valute in datum dospelosti instrumenta (pri izdaji dolžniških certifikatov);
- valute, uporabljene v operaciji, in osnovna valuta (pri valutnih zamenjavah);
- referenčni promptni devizni tečaj, ki se uporablja za izračun protiponudbe (pri valutnih zamenjavah);
- zgornja meje protiponudbe (če je predvideno);
- minimalni znesek dodelitve (če je predvideno);
- referenčna številka avkcije;
- datum avkcije;
- vrsta operacije (povečevanje ali zmanjševanje likvidnosti in vrsta instrumenta monetarne politike, ki se bo uporabil);

⁴ Povsod v tem dokumentu se izraz "delovni dan NCB" nanaša na kateri koli dan, ko je nacionalna centralna banka določene države članice odprta za izvajanje operacij monetarne politike Evrosistema. V nekaterih državah članicah so lahko podružnice nacionalne centralne banke zaprte na delovni dan NCB zaradi lokalnih ali regionalnih praznikov. V teh primerih je zadevna nacionalna centralna banka odgovorna, da vnaprej obvesti nasprotne stranke o postopkih za transakcije, ki vključujejo te podružnice.

- minimalni odstotek dodelitve (če je predvideno);
- roki za predložitev protiponudb;
- denominacija certifikatov (pri izdaji dolžniških certifikatov) in
- ISIN koda izdaje (pri izdaji dolžniških certifikatov).

Zaradi izboljšanja preglednosti operacij finega uravnavanja Evrosistem hitre avkcije običajno javno najavi vnaprej. Vendar se v izrednih okoliščinah ECB lahko odloči, da hitrih avkcij ne bo javno najaval vnaprej. Najava hitre avkcije poteka po enakih postopkih kakor za standardne avkcije. Pri hitri avkciji, ne glede na to, ali je javno najavljena ali ne, nacionalne centralne banke neposredno stopijo v stik z izbranimi nasprotnimi strankami.

5.1.4 PRIPRAVA IN POSREDOVANJE PROTIPONUDB S STRANI NASPROTNIH STRANK

Protiponudbe nasprotnih strank morajo biti pripravljene v skladu z vzorcem, ki ga za zadevno operacijo določijo nacionalne centralne banke. Protiponudbe se morajo predložiti nacionalni centralni banki države članice, v kateri ima institucija poslovalnico (sedež ali podružnico). Protiponudbe ene institucije lahko predloži samo ena poslovalnica (bodisi sedež ali izbrana podružnica) v vsaki državi članici.

Pri avkcijah s fiksno mero morajo nasprotne stranke v svojih protiponudbah navesti denarni znesek, v katerem nameravajo skleniti posel z nacionalnimi centralnimi bankami.⁵

Pri avkcijah z variabilno mero lahko nasprotne stranke predložijo do deset protiponudb z različnimi obrestnimi merami/cenami/swap točkami. V vsaki protiponudbi morajo navesti denarni znesek, v katerem nameravajo skleniti posel z nacionalnimi centralnimi bankami in ustrezno obrestno mero.^{6,7} Licitirane obrestne mere morajo biti izražene kot mnogokratniki

0,01 odstotne točke. Pri operacijah valutne zamenjave z variabilno swap mero se swap točke morajo navesti v skladu s splošnimi tržnimi običaji, protiponudbe pa morajo biti izražene kot mnogokratniki 0,01 swap točke.

Pri operacijah glavnega refinanciranja znaša najnižji znesek protiponudbe 1.000.000 EUR. Protiponudbe, ki ta znesek presegajo, morajo biti izražene kot mnogokratniki 100.000 EUR. Isti znesek protiponudbe in mnogokratnik veljata tudi za fino uravnavanje in strukturne operacije. Najnižji znesek protiponudbe se uporablja pri vsaki posamezni licitirani višini obrestne mere/cene/swap točk.

Pri operacijah dolgoročnejšega refinanciranja določi vsaka nacionalna centralna banka najnižji znesek protiponudbe v razponu od 10.000 EUR do 1.000.000 EUR. Protiponudbe, ki presegajo najnižji določeni znesek protiponudbe, morajo biti izražene kot mnogokratniki 10.000 EUR. Najnižji znesek protiponudbe se uporablja pri vsaki posamezni višini licitirane obrestne mere.

ECB lahko določi zgornjo mejo protiponudbe, da bi preprečila nesorazmerno visoke protiponudbe. Vsaka tovrstna omejitev zgornje meje protiponudbe se vedno navede v javni najavi avkcije.

Od nasprotnih stranke se pričakuje, da imajo za denarni znesek, ki jim je bil dodeljen, vedno na voljo kritje z zadostno višino ustreznega finančnega premoženja.⁸ Pogodbene ali javnopravne ureditve, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka, dovoljujejo naložiti kazni, če nasprotna stranka ni sposobna zagotoviti zadostnega zneska finančnega premoženja ali denarnih sredstev za poravnavo zneska, ki ji je bil dodeljen na avkciji.

⁵ Pri valutnih zamenjavah s fiksno swap mero se mora navesti znesek v osnovni valuti, v višini katerega je nasprotna stranka pripravljena skleniti posel z Evrosistemom.

⁶ V zvezi z izdajo dolžniških certifikatov ECB lahko ECB sklene, da morajo protiponudbe vsebovati licitirano ceno in ne obrestno. V takšnih primerih se morajo cene navesti kot odstotek nominalnega zneska.

⁷ Pri valutnih zamenjavah z variabilno swap mero je treba navesti znesek v osnovni valuti, v višini katerega je nasprotna stranka pripravljena skleniti posel z Evrosistemom, ter swap točke.

⁸ Ali poravnati v denarju v primeru operacij umika likvidnosti.

Nasprotnne stranke lahko umaknejo protiponudbe do skrajnjega roka za oddajo protiponudb. Protiponudbe, predložene po skrajnjem roku, določenem v najavi avkcije, so neveljavne. O upoštevanju skrajnjega roka presojuje nacionalne centralne banke. Nacionalne centralne banke zavržejo vse protiponudbe nasprotnne stranke, če skupni znesek protiponudb presega zgornjo mejo protiponudb, ki jo določi ECB. Nacionalne centralne banke prav tako zavržejo vsako protiponudbo, ki je pod spodnjim zneskom protiponudbe ali ki je pod ali nad izklicno obrestno mero/ceno/swap točkami. Poleg tega lahko nacionalne centralne banke zavržejo protiponudbe, ki niso popolne ali niso pripravljene v skladu z vzorcem. Če se protiponudba zavrže, zadevna nacionalna centralna banka o svoji odločitvi obvesti nasprotno stranko pred dodelitvijo.

5.1.5 POSTOPKI ZA SPREJEM PONUDB

AVKCIJE S FIKSNO MERO

Pri avkciji s fiksno mero se protiponudbe, ki so jih podale nasprotnne stranke, seštejejo. Če skupni znesek protiponudb presega znesek za dodelitev,

se predložene protiponudbe dodelijo sorazmerno glede na razmerje med zneskom za dodelitev in skupnim zneskom ponudb (glej okvir 4). Znesek, dodeljen vsaki nasprotni stranki, se zaokroži na najbližji evro. Vendar se lahko ECB na avkciji s fiksno mero odloči dodeliti vsakemu ponudniku minimalni znesek/odstotek.

AVKCIJE Z VARIABILNO OBRESTNO MERO V EVRIH

Pri avkcijah z variabilno obrestno mero v evrih, na katerih Evrosistem povečuje likvidnost, se protiponudbe razvrstijo po padajočem vrstnem redu glede na licitirano obrestno mero. Protiponudbe z najvišjimi obrestnimi merami se sprejmejo prednostno, medtem ko se protiponudbe z vedno nižjimi obrestnimi merami sprejemajo, dokler se ne izčrpa celotni znesek za dodelitev. Če pri najnižji sprejeti obrestni meri (tj. pri mejni obrestni meri) skupni znesek protiponudb po tej obrestni meri presega preostali znesek za dodelitev, se preostali znesek razdeli med protiponudbe sorazmerno glede na razmerje med preostalim zneskom za dodelitev in skupnim zneskom protiponudb pri mejni obrestni meri (glej okvir 5). Znesek, dodeljen vsaki nasprotni stranki, se zaokroži na najbližji evro.

Okvir 4

DODELITEV PRI AVKCIJI S FIKSNO MERO

Odstotek dodelitve je:
$$vsi\% = \frac{A}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

Znesek dodelitve i -ti nasprotni stranki je: $vsi_i = vsi\% \times (a_i)$

kjer je:

A = skupni dodeljeni znesek

n = skupno število nasprotnih strank

a_i = ponujeni znesek i -te nasprotnne stranke

$vsi\%$ = odstotek dodelitve

vsi_i = skupni znesek, dodeljen i -ti nasprotni stranki

Pri avkcijah z variabilno obrestno mero, na katerih Evrosistem zmanjšuje likvidnost (takšne avkcije se lahko uporabljajo za izdajo dolžniških certifikatov in zbiranje vezanih depozitov), se protiponudbe razvrstijo po naraščajočem vrstnem redu licitiranih obrestnih mer (ali v padajočem vrstnem redu licitiranih cen). Protiponudbe z najnižjimi obrestnimi merami (najvišjimi cenami) se sprejmejo prednostno, medtem ko se

protiponudbe z vedno višjimi obrestnimi merami (nižjimi cenami) sprejemajo, dokler se ne izčrpa celoten znesek likvidnosti, ki jo želi Evrosistem z operacijo zmanjšati. Če pri najvišji obrestni meri (najnižji ceni) od sprejetih (tj. pri mejni obrestni meri/ceni) skupni znesek protiponudb po tej obrestni meri presega preostali znesek za dodelitev, se preostali znesek razdeli med protiponudbe sorazmerno glede na razmerje med

Okvir 5

DODELITEV PRI AVKCIJI Z VARIABILNO OBRESTNO MERO V EVRIH

(primer se nanaša na avkcije, kjer se licitira obrestna mera)

Odstotek dodelitve pri mejni obrestni meri je:

$$vsi\%(r_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)}{a(r_m)}$$

Znesek dodelitve i -ti nasprotni stranki pri mejni obrestni meri je:

$$vsi(r_m)_i = vsi\%(r_m) \times a(r_m)_i$$

Skupni znesek, dodeljen i -ti nasprotni stranki, je:

$$vsi_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)_i + vsi(r_m)_i$$

kjer je:

- A = skupni dodeljeni znesek
- r_s = s -ta obrestna mera, ki jo licitirajo nasprotne stranke
- n = skupno število nasprotnih strank
- $a(r_s)_i$ = ponujeni znesek pri s -ti obrestni meri (r_s) s strani i -te nasprotne stranke
- $a(r_s)$ = skupni znesek protiponudb pri s -ti obrestni meri (r_s)

$$a(r_s) = \sum_{i=1}^n a(r_s)_i$$

- r_m = mejna obrestna mera:
 - $r_1 \geq r_s \geq r_m$ pri avkciji za povečevanje likvidnosti
 - $r_m \geq r_s \geq r_1$ pri avkciji za zmanjševanje likvidnosti
- r_{m-1} = obrestna mera pred mejno obrestno mero (zadnja obrestna mera, pri kateri se protiponudbe v celoti sprejmejo):
 - $r_{m-1} > r_m$ pri avkciji za povečevanje likvidnosti
 - $r_m > r_{m-1}$ pri avkciji za zmanjševanje likvidnosti
- $vsi\%(r_m)$ = odstotek dodelitve pri mejni obrestni meri
- $vsi(r_s)_i$ = dodelitev i -ti nasprotni stranki pri s -ti obrestni meri
- vsi_i = skupni znesek, dodeljen i -ti nasprotni stranki

preostalim zneskom za dodelitev in skupnim zneskom protiponudb pri mejni obrestni meri/ceni (glej okvir 5). Pri izdaji dolžniških certifikatov se znesek, dodeljen vsaki nasprotni stranki, zaokroži na najbližji mnogokratnik denominacije dolžniških certifikatov. Pri drugih operacijah zmanjševanja likvidnosti se znesek, dodeljen vsaki nasprotni stranki, zaokroži na najbližji evro.

Pri avkcijah z variabilno obrestno mero se lahko ECB odloči, da vsakemu uspešnemu ponudniku dodeli minimalni znesek.

AVKCIJE VALUTNIH ZAMENJAV Z VARIABILNO SWAP MERO

Pri avkcijah valutnih zamenjav z variabilno swap mero, na katerih Evrosistem povečuje likvidnost, se protiponudbe razvrstijo po naraščajočem vrstnem redu glede na licitirane swap točke.⁹ Najprej se sprejmejo protiponudbe z najnižjimi kotacijami swap točk, nato pa se sprejemajo protiponudbe z vedno višjimi kotacijami swap točk, in sicer dokler se ne izčrpa celotni znesek za dodelitev v osnovni valuti. Če pri najnižji sprejeti kotaciji swap točk (tj. pri mejni kotaciji swap točk) skupni znesek protiponudb po tej kotaciji presega preostali znesek za dodelitev, se preostali znesek razdeli med protiponudbe sorazmerno glede na razmerje med preostalim zneskom za dodelitev in skupnim zneskom protiponudb pri mejni kotaciji swap točk (glej okvir 6). Znesek, dodeljen vsaki nasprotni stranki, se zaokroži na najbližji evro.

Pri avkcijah valutnih zamenjav za zmanjševanje likvidnosti z variabilno swap mero se protiponudbe razvrstijo po padajočem vrstnem redu licitiranih kotacij swap točk. Ponudbe z najvišjimi kotacijami swap točk se sprejmejo prednostno, medtem ko se naslednje nižje kotacije swap točk sprejemajo, dokler se ne izčrpa celotni znesek v osnovni valuti. Če pri najnižji sprejeti kotaciji swap točk (tj. pri mejni kotaciji swap točk) skupni znesek protiponudb po tej kotaciji presega preostali znesek za dodelitev, se preostali znesek razdeli med protiponudbe sorazmerno glede na razmerje med preostalim zneskom za dodelitev in skupnim zneskom protiponudb pri mejni kotaciji swap

točk (glej okvir 6). Znesek, dodeljen vsaki nasprotni stranki, se zaokroži na najbližji evro.

VRSTA AVKCIJE

Pri avkcijah z variabilno mero lahko Evrosistem uporabi postopek za avkcije nizozemskega ali ameriškega tipa. Pri avkciji nizozemskega tipa je dodelitvena obrestna mera/cena/swap točka, ki se uporablja za vse sprejete protiponudbe, enaka mejni obrestni meri/ceni/swap točki (tj. tisti, pri kateri se izčrpa znesek za dodelitev). Pri avkciji ameriškega tipa je dodelitvena obrestna mera/cena/swap točka enaka obrestnim meram/cenam/swap točkam, ponujenim za vsako posamezno protiponudbo.

5.1.6 OBJAVA REZULTATOV AVKCIJE

Rezultati standardnih in hitrih avkcij se javno objavijo prek elektronskih medijev. Poleg tega lahko nacionalne centralne banke o rezultatih dodelitve neposredno obvestijo nasprotne stranke, ki nimajo dostopa do elektronskih medijev. Javno sporočilo o rezultatih avkcije običajno vsebuje naslednje podatke:

- referenčna številka avkcije;
- datum avkcije;
- vrsta operacije;
- rok dospelosti operacije;
- skupni znesek protiponudb s strani nasprotnih strank Evrosistema;
- število ponudnikov;
- valute, uporabljene v operaciji (pri valutnih zamenjavah);

⁹ Kotacije swap točk se razvrstijo po naraščajočem vrstnem redu, ob upoštevanju predznaka kotacije, ki je odvisen od predznaka obrestne razlike med tujo valuto in evrom. Če je za dano ročnost valutne zamenjave obrestna mera za tujo valuto višja od ustrezne obrestne mere za evro, je kotacija swap točke pozitivna (tj. evro kotira s premijo glede na tujo valuto). Če je, nasprotno, obrestna mera za tujo valuto nižja od ustrezne obrestne mere za evro, je kotacija swap točke negativna (tj. evro kotira z diskontom glede na tujo valuto).

DODELITEV PRI AVKCIJI VALUTNE ZAMENJAVE Z VARIABILNO SWAP MERO

Odstotek dodelitve pri mejni kotaciji swap točk je:

$$vsi\%(\Delta_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)}{a(\Delta_m)}$$

Znesek dodelitve i -ti nasprotni stranki pri mejni kotaciji swap točk je:

$$vsi(\Delta_m)_i = vsi\%(\Delta_m) \times a(\Delta_m)_i$$

Skupni znesek, dodeljen i -ti nasprotni stranki, je:

$$vsi_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)_i + vsi(\Delta_m)_i$$

kjer je:

- A = skupni dodeljeni znesek
 Δ_s = s -ta kotacija swap točk, ki jo licitirajo nasprotne stranke
 n = skupno število nasprotnih strank
 $a(\Delta_s)_i$ = ponujeni znesek pri s -ti kotaciji swap točk (Δ_s) s strani i -te nasprotne stranke
 $a(\Delta_s)$ = skupni ponujeni znesek pri s -ti kotaciji swap točk (Δ_s)

$$a(\Delta_s) = \sum_{i=1}^n a(\Delta_s)_i$$

- Δ_m = mejna kotacija swap točk
 $\Delta_m \geq \Delta_s \geq \Delta_1$ pri valutni zamenjavi za povečevanje likvidnosti
 $\Delta_1 \geq \Delta_s \geq \Delta_m$ pri valutni zamenjavi za zmanjševanje likvidnosti
 Δ_{m-1} = kotacija swap točk pred mejno kotacijo swap točk (zadnja kotacija swap točk, pri kateri se protiponudbe v celoti sprejmejo),
 $\Delta_m > \Delta_{m-1}$ pri valutni zamenjavi za povečevanje likvidnosti
 $\Delta_{m-1} > \Delta_m$ pri valutni zamenjavi za zmanjševanje likvidnosti
 $vsi\%(\Delta_m)$ = odstotek dodelitve pri mejni kotaciji swap točk
 $vsi(\Delta_s)_i$ = dodelitev i -ti nasprotni stranki pri s -ti kotaciji swap točke
 vsi_i = skupni znesek, dodeljen i -ti nasprotni stranki

- skupni dodeljeni znesek;
- odstotek dodelitve (pri avkcijah s fiksno mero);
- promptni devizni tečaj (pri valutnih zamenjavah);
- mejna obrestna mera/cena/swap točke in odstotek dodelitve pri mejni obrestni meri/ceni/swap točkah (pri avkcijah z variabilno mero);
- najnižja licitirana obrestna mera/cena/swap točke, najvišja licitirana obrestna mera/cena/swap točke in tehtana povprečna obrestna mera/cena/swap točke dodelitve (pri avkcijah ameriškega tipa);
- datum začetka in datum dospelosti operacije (če je predvideno) ali datum valute in datum dospelosti instrumenta (pri izdaji dolžniških certifikatov);
- minimalni znesek dodelitve (če je predvideno);
- minimalni odstotek dodelitve (če je predvideno);
- denominacija certifikatov (pri izdaji dolžniških certifikatov) in
- ISIN koda izdaje (pri izdaji dolžniških certifikatov).

Nacionalne centralne banke obvestijo uspešne ponudnike o rezultatih dodelitve neposredno.

5.2 POSTOPKI ZA DVOSTRANSKE OPERACIJE

SPLOŠNI OPIS

Nacionalne centralne banke lahko izvajajo operacije na podlagi dvostranskih postopkov.¹⁰ Ti postopki se lahko uporabljajo za operacije finega uravnavanja na odprtem trgu in strukturne dokončne operacije. V širšem smislu so opredeljeni kot kateri koli postopki, v katerih Evrosistem izvede transakcijo z eno nasprotno

stranko ali več brez uporabe avkcijskega postopka. S tem v zvezi lahko razlikujemo med dvema različnima vrstama dvostranskih postopkov: operacije, pri katerih Evrosistem neposredno stopi v stik z nasprotnimi strankami, in operacije, ki se izvajajo prek borz vrednostnih papirjev in tržnih posrednikov.

NEPOSREDNI STIK Z NASPROTNIMI STRANKAMI

Pri tem postopku nacionalne centralne banke neposredno stopijo v stik z eno domačo nasprotno stranko ali več, izbrano(-imi) v skladu z merili iz oddelka 2.2. V skladu z natančnimi navodili ECB se nacionalne centralne banke odločijo, ali bodo sklenile posel z nasprotnimi strankami. Transakcije se poravnajo prek nacionalnih centralnih bank.

Če bi Svet ECB odločil, da lahko v izrednih okoliščinah dvostranske operacije izvaja tudi sama ECB (ali ena nacionalna centralna banka ali več, ki bi delovala kot operativna enota ECB), bi se postopki za tovrstne operacije ustrezno prilagodili. V tem primeru bi ECB (ali nacionalna(-e) centralna(-e) banka(-e) v vlogi operativne enote ECB) neposredno stopila v stik z eno nasprotno stranko ali več v evro območju, izbrano v skladu z merili iz oddelka 2.2. ECB (ali nacionalna(-e) centralna(-e) banka(-e) v vlogi operativne enote ECB) bi se odločila, ali bo sklenila posel z nasprotnimi strankami. Transakcije bi se kljub temu poravnale decentralizirano prek nacionalnih centralnih bank.

Dvostranske operacije prek neposrednega stika z nasprotnimi strankami se lahko uporabijo za povratne transakcije, dokončne transakcije, valutne zamenjave in zbiranje vezanih depozitov.

OPERACIJE, IZVEDENE PREK BORZ VREDNOSTNIH PAPIRJEV IN TRŽNIH POSREDNIKOV

Nacionalne centralne banke lahko izvajajo dokončne transakcije prek borz vrednostnih papirjev in tržnih posrednikov. Pri teh operacijah krog nasprotnih strank ni vnaprej omejen, postopki pa so prilagojeni tržnim običajem, ki

¹⁰ Svet ECB lahko odloči, ali v izrednih okoliščinah dvostranske operacije finega uravnavanja lahko izvaja tudi sama ECB.

veljajo za dolžniške instrumente, za katere se sklepajo posli. Svet ECB odloči, ali lahko v izrednih okoliščinah ECB sama (ali ena nacionalna centralna banka ali več v vlogi operativne enote ECB) izvaja dokončne operacije finega uravnavanja prek borz vrednostnih papirjev in tržnih posrednikov.

NAJAVA DVOSTRANSKIH OPERACIJ

Dvostranske operacije se običajno vnaprej javno ne najavijo. Poleg tega se ECB lahko odloči, da rezultatov dvostranskih operacij ne bo javno objavila.

DELOVNI DNEVI

ECB se lahko odloči, da bo dvostranske operacije finega uravnavanja izvedla na kateri koli delovni dan Evrosistema. V teh operacijah sodelujejo samo nacionalne centralne banke držav članic, v katerih so trgovni dan, dan poravnave in dan izplačila delovni dnevi NCB.

Dokončne dvostranske operacije za strukturne namene se običajno izvajajo in poravnajo samo na dneve, ki so delovni dnevi NCB v vseh državah članicah.

5.3 POSTOPKI PORAVNAVE

5.3.1 SPLOŠNI OPIS

Denarne transakcije, povezane z uporabo odprtih ponudb Evrosistema ali sodelovanjem v operacijah odprtega trga, se poravnajo prek računov nasprotnih strank pri nacionalnih centralnih bankah (ali prek poravnalnih računov bank udeleženk sistema TARGET). Denarne transakcije se poravnajo šele po (ali ob) dokončnem prenosu finančnega premoženja za zavarovanje terjatev operacije. To pomeni, da je treba finančno premoženje za zavarovanje terjatev bodisi vnaprej deponirati na skrbniškem računu pri nacionalni centralni banki bodisi poravnati na podlagi sistema dostave proti plačilu pri zadevni nacionalni centralni banki. Prenos finančnega premoženja za zavarovanje terjatev se izvrši prek poravnalnih računov za vrednostne papirje nasprotnih strank pri sistemih

SSS, ki izpolnjujejo minimalne standarde ECB.¹¹ Nasprotne stranke brez skrbniških računov pri nacionalni centralni banki ali brez poravnalnih računov za vrednostne papirje pri SSS, ki izpolnjujejo minimalne zahteve ECB, lahko transakcije s finančnim premoženjem za zavarovanje terjatev poravnajo prek poravnalnega računa za vrednostne papirje ali skrbniškega računa korespondenčne kreditne institucije.

Ostale določbe v zvezi s postopki poravnave so opredeljene v pogodbenih ureditvah, ki jih uporabljajo nacionalne centralne banke (ali ECB) za posamezne instrumente monetarne politike. Postopki poravnave posameznih nacionalnih centralnih bank se lahko zaradi različnih nacionalnih zakonodaj in operativnih praks med seboj nekoliko razlikujejo.

5.3.2 PORAVNAVA OPERACIJ ODPRTEGA TRGA

Operacije odprtega trga na podlagi standardnih avkcij (tj. operacije glavnega refinanciranja, operacije dolgoročnejšega refinanciranja in strukturne operacije) se običajno poravnajo na prvi dan po trgovnem dnevu, ko so odprti vsi zadevni nacionalni sistemi BPRČ in vsi zadevni SSS. Evrosistem si načeloma prizadeva poravnati transakcije v zvezi s svojimi operacijami odprtega trga istočasno v vseh državah članicah z vsemi nasprotnimi strankami, ki so zagotovile zadostno finančno premoženje za zavarovanje terjatev. Vendar se lahko zaradi operativnih omejitev in tehničnih značilnosti sistemov SSS časovne razporeditve na dan poravnave operacij odprtega trga znotraj evro območja med seboj razlikujejo. Čas poravnave operacij glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja običajno sovpada s časom vračila prejšnje operacije z ustrezno dospelostjo.

Evrosistem si prizadeva operacije odprtega trga na podlagi hitrih avkcij in dvostranskih postopkov poravnati na trgovni dan. Vendar lahko Evrosistem zaradi operativnih razlogov za

¹¹ Opis standardov za uporabo primernih sistemov SSS v evro območju in ažuriran seznam ustreznih povezav med temi sistemi je na spletni strani ECB (www.ecb.int).

Tabela 3 Običajni datumi poravnave za operacije odprtega trga Evrosistema¹⁾

Instrument monetarne politike	Datum poravnave pri standardnih avkcijah	Datum poravnave pri hitrih avkcijah ali dvostranskih postopkih
Povratne transakcije	T+1 ²⁾	T
Dokončne transakcije	–	V skladu s tržnimi običaji na trgu finančnega premoženja za zavarovanje terjatev
Izdaja dolžniških certifikatov	T+1	–
Začasni nakupi/prodaje deviz	–	T, T+1 ali T+2
Zbiranje vezanih depozitov	–	T

1) T se nanaša na trgovalni dan. Datum poravnave je delovni dan Evrosistema.

2) Če običajni datum poravnave za operacije glavnega ali dolgoročnejšega refinanciranja sovpada z državnim praznikom, lahko ECB določi drug datum poravnave in uporabi možnost poravnave istega dne. Datumi poravnave za operacije glavnega ali dolgoročnejšega refinanciranja se določijo vnaprej v koledarju avkcij Evrosistema (glej oddelek 5.1.2).

te operacije, zlasti za dokončne transakcije (za namene finega uravnavanja in strukturne namene) in valutne zamenjave, občasno določi druge datume poravnave (glej tabelo 3).

5.3.3 POSTOPKI OB KONCU DNEVA

Postopki ob koncu dneva so opredeljeni v dokumentaciji v zvezi z nacionalnimi sistemi BPRČ in sistemom TARGET. Praviloma je čas zaprtja sistema TARGET 18.00 ura po času ECB (srednjeevropski čas). Po času zaprtja se nadaljnji plačilni nalogi za obdelavo v nacionalnih sistemih BPRČ ne sprejemajo, čeprav so preostali plačilni nalogi, ki so bili sprejeti pred časom zaprtja, še vedno v obdelavi. Nasprotne stranke morajo zahtevek za dostop do mejnega posojanja ali deponiranja likvidnosti čez noč predložiti zadevni nacionalni centralni banki najpozneje 30 minut po dejanskem zaprtju sistema TARGET.¹²

Negativna stanja na poravnalnih računih primernih nasprotnih strank (v nacionalnih sistemih BPRČ), ki ostanejo po zaključku kontrolnih postopkov ob koncu dneva, se avtomatsko štejejo kot zahtevek za dostop do mejnega posojanja (glej oddelek 4.1)

¹² Skrajni rok za zahtevek za dostop do odprte ponudbe Evrosistema se na zadnji delovni dan Evrosistema v obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv podaljša za dodatnih 30 minut.

POGLAVJE 6

PRIMERNA SREDSTVA ZA ZAVAROVANJE

6.1 SPLOŠNI OPIS

Člen 18.1 Statuta ESCB dovoljuje, da ECB in nacionalne centralne banke sklepajo posle na finančnih trgih z dokončnimi ali začasnimi nakupi in prodajami finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, in zahteva, da vse kreditne operacije Evrosistema temeljijo na ustreznih zavarovanjih. Zato vse operacije Evrosistema za povečanje likvidnosti temeljijo na finančnem premoženju za zavarovanje terjatev, ki ga zagotovijo nasprotni stranke bodisi v obliki prenosa lastništva finančnega premoženja (v primeru dokončnih poslov ali repo pogodb) bodisi v obliki zastave zadevnih sredstev (v primeru zavarovanih posojil).¹

Za zaščito Evrosistema pred izgubami v njegovih operacijah monetarne politike, za zagotavljanje enake obravnave nasprotnih strank in povečanje poslovne učinkovitosti mora finančno premoženje za zavarovanje terjatev izpolnjevati določena merila, da bo ustrezno za operacije monetarne politike Evrosistema.

Na začetku tretje faze Ekonomske in monetarne unije je bilo treba posvetiti veliko pozornosti obstoječim razlikam v finančni strukturi držav članic. Predvsem zaradi notranjih potreb Evrosistema se je uvedlo razlikovanje med dvema kategorijama finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, ustreznega za operacije monetarne politike Evrosistema. Ti dve kategoriji sta "finančno premoženje za zavarovanje terjatev z liste 1" in "finančno premoženje za zavarovanje terjatev z liste 2":

- na listo 1 se uvrščajo tržni dolžniški instrumenti, ki izpolnjujejo enotna merila primernosti, ki veljajo za celotno evro območje in ki jih določi ECB; in
- na listo 2 se uvršča dodatno tržno in netržno finančno premoženje, ki je posebnega pomena za nacionalne finančne trge in bančne sisteme ter za katerega merila primernosti določijo nacionalne centralne banke, na podlagi minimalnih meril primernosti, ki jih določa ECB. Posebna

merila primernosti za listo 2, ki jih uporabljajo zadevne nacionalne centralne banke, mora odobriti ECB.

Med obema listama ni razlik glede kakovosti finančnega premoženja in njegove ustreznosti za različne vrste operacij monetarne politike Evrosistema (razen dejstva, da se finančno premoženje z liste 2 v Evrosistemu običajno ne uporablja za dokončne transakcije). Sredstva, ki so primerna za operacije monetarne politike Evrosistema, se lahko uporabljajo tudi kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev za posojila čez dan.

Pri finančnem premoženju z liste 1 in z liste 2 se uporabljajo ukrepi za nadzor tveganj, opredeljeni v oddelku 6.4. Nasprotni stranke Evrosistema lahko uporabljajo ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev prek meje, tj. lahko dobijo denarna sredstva od nacionalne centralne banke države članice, v kateri so ustanovljene, tako da koristijo finančno premoženje, ki se nahaja v drugi državi članici (glej oddelek 6.6).

Evrosistem si trenutno prizadeva za uvedbo enotnega seznama zavarovanj, primernih za kreditne operacije Evrosistema (v nadaljevanju "Enotni seznam"). Enotni seznam bo uveden postopoma in bo nekoč nadomestil sedanji sistem z dvema seznamoma ustreznih zavarovanj. Večina kategorij finančnega premoženja, ki se trenutno obravnava kot ustrezno finančno premoženje z liste 2, bo uvrščena v enotni seznam. Finančno premoženje z liste 2, ki ne izpolnjuje meril primernosti za uvrstitev v enotni seznam, se bo postopno odpravilo.

Prvi korak k uvedbi enotnega seznama vključuje:

- (a) uvedbo nove kategorije doslej neustreznih zavarovanj na listo 1, in sicer dolžniške

¹ Tudi dokončne in povratne operacije odprtega trga za zmanjševanje likvidnosti temeljijo na finančnem premoženju za zavarovanje terjatev. Za finančno premoženje za zavarovanje terjatev, uporabljeno v povratnih operacijah odprtega trga za zmanjševanje likvidnosti, so merila primernosti enaka tistim, ki veljajo za finančno premoženje za zavarovanje terjatev, ki se uporablja v povratnih operacijah odprtega trga za povečevanje likvidnosti. Pri operacijah za zmanjševanje likvidnosti pa se odbitki pri vrednotenju ne uporabljajo.

DODATNI KORAKI V SMERI ENOTNEGA SEZNAMA ZAVAROVANJ

Kot nadaljnji korak k enotnemu seznamu je Svet ECB načeloma odobril, da se v enotni seznam uvrstijo bančna posojila vseh držav evro območja kakor tudi netržni hipotekarno zavarovani dolžniški instrumenti za fizične osebe, od katerih so kot zavarovanje terjatev trenutno primerne samo irske hipotekarno zavarovane zadolžnice. Natančen način in urnik določanja primernosti bančnih posojil sta trenutno v zaključni fazi priprave in bosta pravočasno objavljena, ko bodo rešena vsa izvedbena vprašanja.

Zagotovljena bo skladnost med preteklimi in bodočimi odločitvami Sveta guvernerjev o sistemu zavarovanj.

instrumente, nominirane v evrih, ki so jih izdale pravne osebe, ustanovljene v tistih državah G-10, ki niso del Evropskega gospodarskega prostora (EGP);

- (b) izboljšanje standardov, ki jih morajo izpolnjevati neregulirani trgi, da so lahko sprejemljivi za Evrosistem; in
- (c) umik lastniških vrednostnih papirjev z list 2 držav, ki jih trenutno obravnavajo kot primerne.

Prej monenjene spremembe začnejo veljati takoj in so opisane v oddelkih 6.2 in 6.3. Ker pa se pričakuje, da bodo zahtevale nekaj sprememb na seznamu ustreznih zavarovanj, smo zasnovali pravila za postopen umik finančnega premoženja s seznama. Dolžniški instrumenti, ki so naštet, ki kotirajo ali s katerimi se trguje na nereguliranih trgih, ki so ocenjeni kot nesprejemljivi, bodo veljali za ustrezne vse do maja 2007.

Nadaljnje spremembe za izvajanje enotnega seznama bodo opravljene v kasnejših fazah (glej okvir 7).

6.2 FINANČNO PREMOŽENJE Z LISTE 1

ECB sestavlja in posodablja seznam finančnega premoženja z liste 1. Ta seznam je odprt za javnost.²

Dolžniški certifikati, ki jih izda ECB, so navedeni kot finančno premoženje z liste 1. Na listi 1 so tudi dolžniški certifikati, ki so jih izdale nacionalne centralne banke pred sprejetjem evra v svoji državi članici.

Za drugo finančno premoženje z liste 1 se uporabljajo naslednja merila primernosti (glej tudi tabelo 4):

- Kot dolžniški instrumenti mora imeti:
 - (a) fiksni, brezpogojni znesek glavnice; in
 - (b) kupon, ki ne more povzročiti negativnega denarnega toka. Poleg tega mora biti kupon eden od naslednjih: (i) brezkuponski instrument; (ii) kupon s fiksno stopnjo; ali (iii) kupon z variabilnim donosom, povezan z referenčno obrestno mero. Kupon je lahko povezan s spremembo bonitete samega izdajatelja. Poleg tega so možne tudi obveznice, vezane na gibanje inflacije. Te značilnosti je treba ohranjati do odplačila obveznosti.³
- Izpolnjevati mora visoke standarde kreditiranja. Pri ocenjevanju kreditnih standardov dolžniških instrumentov, ECB med drugim upošteva razpoložljive ocene

² Ta seznam se objavlja in dnevno posodablja na spletni strani ECB (www.ecb.int).

³ Dolžniški instrumenti, ki dajejo pravice glavnici, in/ali obresti, ki so podrejene pravicam imetnikov drugih dolžniških instrumentov istega izdajatelja (ali ki so v okviru strukturirane izdaje podrejene drugim tranšam iste izdaje) se izvamejo z liste 1.

tržnih agencij, jamstva, ki jih zagotavljajo finančno trdni garanti,⁴ kot tudi določena institucionalna merila, ki bi zagotavljala še posebej visoko zaščito imetnikov instrumentov.⁵

- Prenosljivo mora biti v nematerializirani obliki.
- Vložiti/registirati (izdati) se mora v EGP pri centralni banki ali pri centralnem registru vrednostnih papirjev (CRVP), ki izpolnjuje minimalne standarde, določene pri ECB. Hraniti (poravnati) se mora v evro območju prek računa z Evrosistemom ali sistemom za poravnavo vrednostnih papirjev (SSS), ki izpolnjuje standarde, določene pri ECB (obliko in vsebino ter realizacijo ureja zakonodaja države članice v evro območju). Če CSD, kjer se finančno premoženje izda, in SSS, kjer se hrani, nista ista ustanova, morata biti obe ustanovi povezani na način, ki ga odobri ECB.⁶
- Denominirano mora biti v evrih.⁷
- Izdati ga morajo (ali zanj jamčiti) pravne osebe, ustanovljene v EGP.⁸ Dolžniške instrumente lahko izdajo tudi pravne osebe, ustanovljene v državah G-10 zunaj EGP.⁹ V slednjem primeru se dolžniški instrumenti lahko obravnavajo kot ustrezni, samo če se Evrosistem prepriča, da bodo njegove pravice primerno zaščitene v okviru zakonodaj zadevne države G-10 zunaj EGP, kot določa Evrosistem. V ta namen bo treba, preden se finančno premoženje obravnava kot ustrezno, priskrbeti pravno mnenje v obliki in po vsebini, ki sta sprejemljivi za Evrosistem.
- Našteto mora biti ali pa mora kotirati na reguliranem trgu, kot je določeno v Direktivi 2004/39/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o trgih s finančnimi instrumenti,¹⁰ ali pa mora biti našteto, mora kotirati ali se mora z njim trgovati na nekaterih nereguliranih trgih, kot določa ECB.¹¹ Ocena nereguliranih trgov, ki jo pripravlja Evrosistem, temelji na treh načelih

- 4 Garanti morajo biti ustanovljeni v EGP. Jamstvo se obravnava kot sprejemljivo, če garant brezpogojno in nepreklicno jamči za obveznosti izdajatelja v povezavi s plačilom glavnice, obresti in vseh drugih zneskov, ki se morajo na podlagi dolžniških instrumentov plačati njihovim imetnikom, dokler niso v celoti poravnani. Jamstvo se mora plačati na prvo zahtevo (neodvisno od osnovne dolžniške obveznosti). Jamstva, ki jih zagotavljajo osebe javnega prava, upravičene do obračunanih davkov, bi se morala plačati bodisi na prvo zahtevo bodisi bi morala kako drugače poskrbeti za takojšnje in točno izplačilo po kršitvi. Obveznosti garanta na podlagi jamstva se morajo obravnavati vsaj enako in sorazmerno (*pari passu*) z vsemi drugimi nezavarovanimi obveznostmi garanta. Jamstvo mora urejati zakonodaja države članice EU in mora biti zakonsko veljavno, zavezujoče in izvršljivo do garanta. Pravno potrditev v zvezi z pravno veljavnostjo, zavezanostjo in izvršljivostjo jamstva bo treba predložiti v takšni obliki in vsebini, ki ustreza Evrosistemu, preden se premoženje, ki ga krije jamstvo, lahko obravnava kot ustrezno. Če je garant ustanovljen v okviru zakonodaje in ne tiste, ki ureja jamstvo, pravna potrditev potrjuje tudi, da je jamstvo veljavno in izvršljivo na podlagi zakona, ki ureja ustanovitev garanta. Pravna potrditev se mora predložiti v pregled pri nacionalna centralna banka, ki prijavi določeno finančno premoženje, ki ga krije jamstvo, za vključitev na seznam ustreznega premoženja. Nacionalne centralne banke, ki prijavi določeno premoženje, je običajno nacionalna centralna banka tiste države, v kateri bo finančno premoženje našeto, kjer se bo z njim trgovalo ali kjer bo kotiralo. V primeru večkratnega uvrščanja se vsa dodatna vprašanja naslovijo na vročo linijo ECB za finančna sredstva za zavarovanje terjatev (Eligible-Assets.hotline@ecb.int). Potreba po pravni potrditvi ne velja za jamstva, izdana za dolžniške instrumente z bonitetnimi ocenami posameznih finančnih premoženj, ali za jamstva, ki jih izdajo osebe javnega prava, upravičene do obračunanih davkov. Za zahtevo o izvršljivosti veljajo vsi zakoni o nelikvidnosti ali stečaju, splošna načela lastništva ali drugi podobni zakoni in načela, ki veljajo za garanta in vplivajo na pravice upnikov do garanta na splošno.
- 5 Dolžniški instrumenti, ki jih izdajo kreditne institucije, ki strogo izpolnjujejo merila, določena v členu 22 (4) Direktive Sveta 85/611/EGS z dne 20. decembra 1985 o uskladitvi zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjemih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP), UL L 375 z dne 31. decembra 1985, stran 3, kot je bila spremenjena z Direktivo Sveta 88/220/EGS z dne 22. marca 1988, UL L 100 z dne 19. aprila 1988, stran 31, Direktivo 2001/107/ES z dne 21. januarja 2002, UL L 41 z dne 13. februarja 2002, stran 20, in Direktivo 2001/108/ES z dne 21. januarja 2002, UL L 41 z dne 13. februarja 2002, stran 35, so ustrezni za listo 1.
- 6 Opis standardov za uporabo primernih sistemov SSS v evro območju in ažuriran seznam ustreznih povezav med temi sistemi je na spletni strani ECB (www.ecb.int).
- 7 Izraženo kot takšno ali v nacionalnih denominacijah evra.
- 8 Zahteva, da je pravna oseba izdajateljica ustanovljena v EGP ali v državah G-10 zunaj EGP, ne velja za mednarodne ali nadnacionalne ustanove.
- 9 Države G-10 zunaj EGP trenutno vključujejo ZDA, Kanado, Japonsko in Švico.
- 10 UL L 145 z dne 30. aprila 2004, stran 1.
- 11 Dolžniški instrumenti, ki jih izdajo kreditne institucije, ki ne izpolnjujejo strogo meril, določenih v členu 22 (4) Direktive Sveta 85/611/EGS, kot je bila spremenjena, se uvrstijo v listo 1, samo če so naštet ali če kotirajo na reguliranem trgu, kot je določeno v Direktivi 2004/39/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o trgih s finančnimi instrumenti, določenih v Direktivah Sveta 85/611/EEC in 93/6/EEC in Direktiva 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta in razveljavljene Direktive Sveta 93/22/EEC, UL L 145 z dne 30. april 2004, stran 1.

– varnost, transparentnost in dostopnost.¹² Poleg tega ECB lahko upošteva likvidnost trgov, kadar določa ustreznost posameznih dolžniških instrumentov.

Kljub temu, da so uvrščeni na listo 1, nasprotna stranka ne predloži kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev katerihkoli dolžniških instrumentov, ki jih izda ali za katere jamči taista nasprotna stranka ali druga pravna oseba, s katero je nasprotna stranka tesno povezana.^{13,14,15}

Kljub temu, da so uvrščeni na listo 1, se nacionalne centralne banke lahko odločijo, da ne bodo sprejele naslednjih instrumentov kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev:

- dolžniških instrumentov, ki jih je treba plačati pred datumom dospelosti operacije monetarne politike, za katero se uporabljajo kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev;¹⁶ in
- dolžniških instrumentov z donosi (npr. kuponskimi plačili), ki potekajo v obdobju do datuma dospelosti operacije monetarne politike, za katero se uporabljajo kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

Vse finančno premoženje z liste 1 mora biti uporabno v čezmejnem smislu na celotnem evro območju. Zato morajo imeti vse nasprotne stranke Evrosistema možnost uporabiti takšno finančno premoženje prek povezav s svojimi domačimi sistemi za poravnavo vrednostnih papirjev (SSS) ali prek drugih ustreznih ureditev za prejemanje posojil nacionalne centralne banke države članice, v kateri je ustanovljena nasprotna stranka (glej oddelek 6.6).

Finančno premoženje z liste 1 je ustrezno za vse operacije monetarne politike, ki temeljijo na finančnem premoženju za zavarovanje terjatev, tj. povratne in dokončne transakcije odprtega trga in odprte ponudbe mejnega posojanja.

6.3 FINANČNO PREMOŽENJE Z LISTE 2

Poleg dolžniških instrumentov, ki izpolnjujejo merila primernosti za listo 1, nacionalne centralne banke lahko obravnavajo kot ustrezno

12 Evrosistem opredeljuje “varnost”, “transparentnost” in “dostopnost” izključno z načeli izvajanja funkcije Evrosistema za upravljanje zavarovanja. Cilj izbirnega procesa ni ocenjevati temeljne kakovosti različnih trgov. Načela so naslednja: *Varnost* pomeni gotovost v zvezi s transakcijami, predvsem gotovost v zvezi z veljavnostjo in izvršljivostjo transakcij. *Transparentnost* pomeni nemoten dostop do podatkov o poslovanju in delovanju trga, finančnih značilnostih premoženja, mehanizmu oblikovanja cen in zadevnih cenah in količinah (kvote, obrestne mere, količine za trgovanje, neodplačani zneski itn.). *Dostopnost* se nanaša na zmožnost Evrosistema, da se udeležuje na trgu in da ima dostop do njega; trg je dostopen za namene upravljanja zavarovanj, če njegov poslovnik in delovanje omogočata Evrosistemu, da pride do podatkov in da opravlja transakcije, ki so potrebne za te namene.

Evrosistem namerava ponovno proučiti seznam nereguliranih trgov in objaviti seznam sprejemljivih trgov na spletni strani ECB (www.ecb.int) vsaj enkrat letno.

13 Če nasprotna stranka uporablja finančno premoženje, ki ga zaradi tesnih povezav z izdajateljem/garantom ali zato, ker je to ista oseba, ne sme ali ne sme več uporabljati za zavarovanje neodplačanega posojila, je dolžna nemudoma obvestiti o tem zadevno nacionalno centralno banko. Finančno premoženje se vrednoti po vrednosti nič ob prihodnjem datumu vrednotenja in lahko se sproži poziv h kritju (glej tudi Prilogo 6). Poleg tega mora nasprotna stranka čim prej umakniti finančno premoženje.

14 Tesne povezave pomenijo stanje, ko je nasprotna stranka povezana z izdajateljem dolžniških instrumentov zaradi naslednjega dejstva:

- (i) nasprotna stranka ima v lasti 20% ali več izdajateljevega kapitala ali eno ali več podjetij, v katerem(-ih) ima nasprotna stranka v lasti večino kapitala, ima(-jo) v lasti 20% ali več izdajateljevega kapitala ali nasprotna stranka in eno ali več podjetij, v katerem(-ih) ima nasprotna stranka v lasti večino kapitala, skupaj ima(-jo) v lasti 20% ali več izdajateljevega kapitala; ali
- (ii) izdajatelj ima v lasti 20% ali več kapitala nasprotne stranke ali eno ali več podjetij, v katerem(-ih) ima izdajatelj v lasti večino kapitala, ima(-jo) v lasti 20% ali več kapitala nasprotne stranke ali izdajatelj in eno ali več podjetij, v katerem(-ih) ima izdajatelj v lasti večino kapitala, skupaj ima(-jo) v lasti 20% ali več kapitala nasprotne stranke; ali
- (iii) tretja oseba ima v lasti večino kapitala nasprotne stranke in večino izdajateljevega kapitala, in sicer bodisi neposredno ali posredno prek enega ali več podjetij, v katerem(-ih) ima ta tretja oseba v lasti večino kapitala.

15 Ta določba se ne uporablja za: (i) tesne povezave med nasprotno stranko in državnimi organi države EGP (vključno s primerom, ko je državni organ garant izdajatelja); (ii) komercialne zapise, ki zavezujejo vsaj še eno pravno osebo (ki ni kreditna institucija) poleg nasprotne stranke; (iii) dolžniške instrumente, ki strogo izpolnjujejo merila, določena v členu 22 (4) Direktive Sveta 85/611/EGS, kot je bila spremenjena; ali (iv) primere, v katerih dolžniške instrumente ščitijo posebna pravna varovala, primerljiva s točko (iii).

16 Če bi nacionalne centralne banke dovolile uporabo instrumentov z dospelostjo, ki je krajša od operacij monetarne politike, za katero služijo kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev, bi nasprotne stranke morale nadomestiti to finančno premoženje na datum dospelosti ali pred tem.

drugo finančno premoženje finančno premoženje z liste 2, ki je posebnega pomena za njihove finančne trge in bančne sisteme. Merila primernosti za finančno premoženje z liste 2 določajo nacionalne centralne banke v skladu s spodaj naštetimi merili minimalne primernosti. Posebna nacionalna merila primernosti za finančno premoženje na listi 2 mora odobriti ECB. Nacionalne centralne banke sestavijo in vodijo nacionalne sezname ustreznega finančnega premoženja za listo 2. Ti sezname so odprti za javnost.¹⁷

Finančno premoženje na listi 2 mora izpolnjevati naslednja merila minimalne primernosti (glej tudi tabelo 4):

- Lahko so dolžniški instrumenti (tržni ali netržni), ki imajo: (a) fiksen, brezpogojni znesek glavnice; in (b) kupon, ki ne more povzročiti negativnega denarnega toka. Poleg tega mora biti kupon eden od naslednjih: (i) brezkuponski instrument; (ii) kupon s fiksno stopnjo; ali (iii) kupon z variabilnim donosom, povezan z referenčno obrestno mero. Kupon je lahko povezan s spremembo bonitete samega izdajatelja. Poleg tega so možne tudi obveznice, vezane na gibanje inflacije. Te značilnosti je treba ohranjati do odplačila obveznosti.
- Biti morajo dolžniške obveznosti do pravnih oseb (ali da zanje jamčijo pravne osebe)¹⁸, ki jih nacionalna centralna banka, ki je vnesla finančno premoženje na svojo listo 2, ocenjuje kot finančno trdne. Biti mora zlahka dostopno za nacionalno centralno banko, ki je vnesla finančno premoženje na svojo listo 2.
- Biti mora v evro območju (tako da obliko in vsebino ter realizacijo ureja zakonodaja države članice v evro območju).
- Denominirano mora biti v evrih.¹⁹
- Izdati ga morajo (ali jamčiti zanj) pravne osebe, ustanovljene v evro območju.

Kljub temu, da so uvrščene na listo 2, nasprotna stranka ne predloži kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev dolžniških obveznosti do nasprotne stranke ali druge pravne osebe, s katero je nasprotna stranka tesno povezana.^{20,21,22}

Kljub temu, da je uvrščeno na listo 2, se nacionalne centralne banke lahko odločijo, da naslednjega finančnega premoženja ne bodo sprejele kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev:

- dolžniških instrumentov, ki jih je treba odplačati pred datumom dospelosti operacije monetarne politike, za katero se uporabljajo kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev;²³ ali
- dolžniških instrumentov z donosi (npr. kuponskimi plačili), ki potekajo v obdobju do datuma dospelosti operacije monetarne politike, za katero se uporabljajo kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

Vse finančno premoženje z liste 2 mora biti uporabno v čezmejnem smislu na celotnem evro območju. Zato morajo imeti vse nasprotne stranke Evrosistema možnost uporabiti takšno finančno premoženje prek povezav s svojimi domačimi sistemi za poravnavo vrednostnih papirjev (SSS) ali prek drugih ustreznih ureditev za prejemanje sredstev nacionalne centralne banke države članice, v kateri je ustanovljena nasprotna stranka (glej oddelek 6.6).

17 Ti sezname se objavljajo in dnevno posodablja na spletni strani ECB (www.ecb.int). Za netržno finančno premoženje na listi 2 in dolžniške instrumente z omejeno likvidnostjo in posebnimi značilnostmi se nacionalne centralne banke lahko odločijo, da ne bodo razkrile podatkov o posameznih izdajah, izdajateljih/dolžnikih ali garantih pri objavi svojih nacionalnih list 2, ampak ponuditi morajo izbirne podatke, s katerimi bo zagotovljeno, da se nasprotne stranke po vsem evro območju lahko zlahka prepričajo o ustreznosti posebnega finančnega premoženja.

18 Garanti morajo biti ustanovljeni v evro območju. Za ostale pogoje glej opombo 4 v tem poglavju.

19 Izraženo kot takšno ali v nacionalnih denominacijah evra.

20 Glej opombo 13 v tem poglavju.

21 Glej opombo 14 v tem poglavju.

22 Glej opombo 15 v tem poglavju.

23 Glej opombo 16 v tem poglavju.

Tabela 4 Ustrezno finančno premoženje za operacije monetarne politike Evrosistema

Merila	Lista 1	Lista 2
Vrsta finančnega premoženja	Dolžniški certifikati ECB Drugi tržni dolžniški instrumenti ^{1), 2)}	Tržni dolžniški instrumenti ¹⁾ Netržni dolžniški instrumenti ¹⁾
Postopki poravnave	Instrumenti morajo biti vloženi centralno v nematerializirani obliki pri nacionalni centralni banki ali sistemu za poravnavo vrednostnih papirjev (SSS), ki izpolnjuje minimalne standarde ECB	Finančno premoženje mora biti zlahka dostopno za nacionalno centralno banko, ki ga je uvrstila na svojo listo 2
Vrsta izdajatelja	Centralne banke Javni sektor Zasebni sektor ³⁾ Mednarodne in nadnacionalne ustanove	Javni sektor Zasebni sektor ⁴⁾
Kreditni standard	ECB mora oceniti finančno premoženje z visoko kreditno kakovostjo (lahko bi vključevalo ustrezno jamstvo garanta EGP, ki je po mnenju ECB finančno trden)	Finančno premoženje mora imeti oceno visoke kreditne kakovosti s strani nacionalne centralne banke, ki ga je uvrstila na svojo listo 2 (lahko bi vključevalo ustrezno jamstvo garanta iz evro območja, ki je po mnenju nacionalne centralne banke, ki je vključila finančno premoženje na svojo listo 2, finančno trden).
Kraj ustanovitve izdajatelja	EGP ⁵⁾ in države G-10 zunaj EGP	evro območje
Kraj ustanovitve garanta	EGP	evro območje
Kraj finančnega premoženja	Kraj izdaje: EGP Kraj poravnave: evro območje ⁶⁾	evro območje ⁶⁾
Valuta	Evro ⁷⁾	Evro ⁷⁾
Mednarodna uporaba	Da	Da

1) Imeti mora oboje: (a) fiksen, brezpogojni znesek glavnice; in (b) kupon, ki ne more povzročiti negativnega denarnega toka. Poleg tega mora biti kupon eden od naslednjih: (i) brezkuponski instrument; (ii) kupon s fiksno stopnjo; ali (iii) kupon z variabilnim donosom, povezan z referenčno obrestno mero. Kupon je lahko povezan s spremembo bonitete samega izdajatelja. Poleg tega so možne obveznice, vezane na gibanje inflacije. Te značilnosti je treba ohranjati do odplačila obveznosti.

2) Dolžniški instrumenti, ki dajejo pravice glavnici, in/ali obresti, ki so podrejene pravicam imetnikov drugih dolžniških instrumentov istega izdajatelja (ali ki so v okviru strukturirane izdaje podrejene drugim trašam iste izdaje) se umaknejo z liste 1.

3) Dolžniški instrumenti, ki jih izdajo kreditne institucije, ki strogo izpolnjujejo merila, določena v členu 22 (4) Direktive Sveta 85/611/EGS, kot je bila spremenjena, so ustrezni za listo 1. Dolžniški instrumenti, ki jih izdajo kreditne institucije, ki ne izpolnjujejo strogo takšnih meril, se lahko uvrstijo na listo 1, samo če so naštetji ali če kotirajo na reguliranem trgu, kot je določeno v Direktivi 2004/39/ES.

4) Dolžniški instrumenti, ki jih izdajo kreditne institucije, ki ne izpolnjujejo strogo meril, določenih v členu 22 (4) Direktive Sveta 85/611/EGS, kot je bila spremenjena, običajno niso ustrezni za uvrstitev na listo 2. ECB pa lahko pooblasti nacionalne centralne banke, da uvrstijo takšno finančno premoženje na svojo listo 2 na podlagi določenih pogojev in omejitev.

5) Zahteva, da je pravna oseba izdajateljica ustanovljena v EGP ali v državah G-10 zunaj EGP, ne velja za mednarodne ali nadnacionalne ustanove.

6) Tako da obliko in vsebino ter realizacijo ureja zakonodaja države članice v evro območju.

7) Izraženi kot takšni ali v nacionalnih denominacijah evra.

Finančno premoženje na listi 2 je ustrezno za povratne transakcije odprtega trga in odprte ponudbe mejnega posojanja. Običajno se ne uporablja v dokončnih transakcijah Evrosistema.

6.4 UKREPI ZA OBVLADOVANJE TVEGANJ

Ukrepi za obvladovanje tveganj se uporabljajo pri finančnem premoženju za zavarovanje operacij monetarne politike Evrosistema, zato da se zagotovi zaščita Evrosistema pred tveganjem finančne izgube v primeru unovčenja finančnega premoženja zaradi neizpolnitve obveznosti

nasprotne stranke. Ukrepi za obvladovanje tveganj, ki jih ima Evrosistem na razpolago, so opisani v okvirju 8.

6.4.1 UKREPI ZA OBVLADOVANJE TVEGANJ ZA FINANČNO PREMOŽENJE Z LISTE 1

Eurosistem uporablja specifične ukrepe za obvladovanje tveganj glede na vrsto finančnega premoženja za zavarovanje, ki ga nudi nasprotna stranka. Primerne ukrepe za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 1 določa ECB. Ukrepi za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 1 so okvirno

Okvir 8

UKREPI ZA OBVLADOVANJE TVEGANJ

Eurosistem trenutno uporablja naslednje ukrepe za obvladovanje tveganj:

- **Odbitki pri vrednotenju**

Evrosistem uporablja “odbitke pri vrednotenju” pri vrednotenju finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. To pomeni, da se vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev izračuna kot tržna vrednost finančnega premoženja minus določen odstotek (odbitek).

- **Giblivo kritje (vrednotenje po tržnih cenah)**

Evrosistem zahteva, da se finančno premoženje, ki se uporablja za zavarovanje terjatev pri povratnih transakcijah za povečevanje likvidnosti, v času vzdržuje svojo tržno vrednost po odbitku. To pomeni, da morajo, če redno merjena tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pade pod določen nivo, nacionalne centralne banke zahtevati od nasprotnih strank, da te zagotovijo dodatno finančno premoženje ali denarna sredstva (tj. poziv h kritju). Podobno, če vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev po njegovi ponovni ocenitvi presega določen nivo, lahko nasprotne stranke umaknejo presežno finančno premoženje ali denarna sredstva. (Izračuni, ki se nanašajo na izvedbo pozivov h kritju so predstavljeni v okvirju 12.)

Evrosistem trenutno ne uporablja sledečih ukrepov za obvladovanje tveganj:

- **Začetno kritje**

Evrosistem lahko uporablja začetno kritje pri povratnih transakcijah za povečevanje likvidnosti. To bi pomenilo, da bi morale nasprotne stranke priskrbeti finančno premoženje za zavarovanje terjatev v vrednosti, ki je najmanj enaka likvidnosti, ki jo zagotovi *Evrosistem*, povečani za vrednost začetnega kritja.

- **Omejitve v zvezi z izdajatelji/dolžniki ali garanti**

Evrosistem lahko uporablja omejitve pri izpostavljenosti do izdajateljev/dolžnikov ali garantov.

- **Dodatne garancije**

Evrosistem lahko pogojuje sprejem določenega finančnega premoženja z dodatnimi garancijami s strani finančno stabilnih subjektov.

- **Izločitev**

Evrosistem lahko določeno finančno premoženje izloči iz uporabe pri svojih operacijah monetarne politike.

usklajeni za celotno evro območje.²⁴ Sistem obvladovanja tveganj za finančno premoženje z liste 1 zajema naslednje glavne elemente:

- Primerno finančno premoženje iz liste 1 se na podlagi klasifikacije izdajalca in vrste finančnega premoženja razporedi v eno izmed štirih kategorij padajoče likvidnosti. Razporeditev primernega finančnega

premoženja v štiri likvidnostne kategorije je opisana v okvirju 9.

²⁴ Zaradi operativnih razlik med državami članicami v zvezi s postopki, s katerimi nasprotne stranke izročijo finančno premoženje za zavarovanje terjatev nacionalnim centralnim bankam (v obliki košarice finančnega premoženja, zastavljenega pri nacionalni centralni banki ali kot pogodba o povratnem nakupu na podlagi finančnega premoženja označenega za vsako transakcijo), lahko pride pri časovnem razporedu vrednotenja in drugih operativnih značilnostih sistema obvladovanja tveganj do manjših razlik.

LIKVIDNOSTNE KATEGORIJE ZA FINANČNO PREMOŽENJE Z LISTE 1¹

Kategorija I	Kategorija II	Kategorija III	Kategorija IV
Dolžniški instrumenti enot centralne ravni države	Dolžniški instrumenti enot lokalne in regionalne ravni države	Dolžniški instrumenti v obliki navadnih Pfandbrief obveznic	Zavarovani vrednostni papirji ²
Dolžniški instrumenti, ki jih izdajo centralne banke ³	Dolžniški instrumenti v obliki Jumbo Pfandbrief-obveznic ⁴	Dolžniški instrumenti kreditnih institucij	
	Posredniški dolžniški instrumenti ⁵	Dolžniški instrumenti, ki jih izdajo podjetja in drugi izdajatelji ⁵	
	Nadnacionalni dolžniški instrumenti		

1 V splošnem določa likvidnostno kategorijo klasifikacija izdajatelja. Vendar so ne glede na klasifikacijo izdajatelja vsi zavarovani vrednostni papirji vključeni v kategorijo IV in vsi dolžniški instrumenti v obliki Jumbo Pfandbrief obveznic vključeni v kategorijo II, v nasprotju z drugimi dolžniškimi instrumenti, ki jih izdajo kreditne institucije, ki so vključeni v kategorijo III.

2 Zavarovani vrednostni papirji se uvrščajo v likvidnostno kategorijo IV ne glede na klasifikacijo izdajatelja.

3 Dolžniški certifikati, ki jih je izdala ECB in dolžniški instrumenti, ki so jih nacionalne centralne banke izdale pred uvedbo evra v zadevni državi članici so uvrščeni v likvidnostno kategorijo I.

4 Med Jumbo Pfandbrief obveznice se uvrščajo samo instrumenti z obsegom izdaje vsaj 500 milijonov EUR, za katere vsaj dva trga redno nudita kotacije ponudb in povpraševanj.

5 V likvidnostno kategorijo II se uvrščajo samo vrednostni papirji, ki so jih izdali izdajatelji, ki jih je ECB klasificirala kot agencije. Vrednostni papirji, ki so jih izdale druge agencije so vključene v likvidnostno kategorijo III.

- Za posamezne dolžniške instrumente se uporabljajo posebni "odbitki pri vrednotenju". Odbitki se uporabljajo tako, da se odšteje določen odstotek od tržne vrednosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Višina odbitka pri vrednotenju je odvisna od preostale dospelosti in strukture kuponov dolžniškega instrumenta, kot je opisano v okvirjih 10 in 11.
- Odbitki pri vrednotenju, ki se uporabljajo za vse instrumente s fiksnim kuponom in brezkuponske instrumente z liste 1 so opisani v okvirju 10.²⁵
- Odbitki pri vrednotenju, ki se uporabljajo pri vseh instrumentih z inverznim variabilnim donosom z liste 1, so enaki za vse likvidnostne kategorije in so opisani v okvirju 11.
- Odbitek, ki se uporablja pri dolžniških instrumentih z variabilnim kuponom²⁶, je enak odbitku, ki se uporablja pri svežnju instrumentov z fiksnim kuponom z dospelostjo on nič do enega leta v likvidnostni kategoriji, kateri pripada instrument.
- Ukrepi za obvladovanje tveganj, ki se uporabljajo pri dolžniških instrumentih z več

25 Višine odbitkov pri vrednotenju, ki se uporabljajo pri vrednostnih papirjih s fiksnim kuponom, se uporabljajo tudi za dolžniške instrumente, katerih kupon je povezan s spremembo bonitete samega izdajatelja, ali za obveznice, ki so indeksirane z inflacijo.

26 Plačilo kupona se smatra za plačilo po variabilni obrestni meri če je kupon vezan na referenčno obrestno mero in če obdobje ponovnega določanja kupona ni daljše od enega leta. Kuponska plačila pri katerih obdobje ponovnega določanja presega eno leto se smatra za plačilo s fiksnim donosom, pri čemer je ustrezna dospelost, ki se uporablja za določanje odbitka enaka preostali dospelosti dolžniškega instrumenta.

Okvir 10

STOPNJA ODBITKA PRI VREDNOTENJU (V ODSOTKIH), KI SE UPORABLJA PRI USTREZNEM FINANČNEM PREMOŽENJU Z LISTE 1 PRI INSTRUMENTIH S FIKSNIM KUPONOM IN BREZKUPONSKIH INSTRUMENTIH

Preostanek (leta)	Likvidnostna kategorija							
	Kategorija I		Kategorija II		Kategorija III		Kategorija IV	
	fiksen kupon	brezku- ponska	fiksen kupon	brezku- ponska	fiksen kupon	brezku- ponska	fiksen kupon	brezku- ponska
0-1	0,5	0,5	1	1	1,5	1,5	2	2
1-3	1,5	1,5	2,5	2,5	3	3	3,5	3,5
3-5	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5	6
5-7	3	3,5	4,5	5	5,5	6	6,5	7
7-10	4	4,5	5,5	6,5	6,5	8	8	10
>10	5,5	8,5	7,5	12	9	15	12	18

kot eno vrsto kuponskih plačil so odvisni samo od preostalih kuponskih plačil v času do dospelosti instrumenta. Odbitek pri vrednotenju, ki se uporabi pri takšnem instrumentu, je enak najvišjemu možnemu odbitku za dolžniške instrumente z enako preostalo dospelostjo, pri čemer se upošteva katera koli vrsta preostalih kuponskih plačil v času do dospelosti instrumenta.

- Pri operacijah za umik likvidnosti se odbitki pri vrednotenju ne uporabljajo.
- Odvisno od jurisdikcije in nacionalnih operativnih sistemov, nacionalne centralne banke dovoljujejo uporabo košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev in/ali zahtevajo označevanje finančnega premoženja, ki se uporablja v vsaki posamezni transakciji. V sistemu košarice finančnega premoženja, nasprotna stranka zbere zadostno finančno premoženje za zavarovanje terjatev, ki je na razpolago centralni banki za kritje odobrenih posojil, kar pomeni, da posamezno finančno premoženje ni povezano s točno določenimi

Okvir 11

STOPNJA ODBITKOV PRI VREDNOTENJU (V ODSOTKIH), KI SE UPORABLJA PRI INSTRUMENTIH Z INVERZNI VARIABILNIM DONOSOM Z LISTE 1

Preostala dospelost (leta)	Inverzni variabilni kupon
0-1	2
1-3	7
3-5	10
5-7	12
7-10	17
>10	25

IZRAČUN POZIVOV H KRITJU

Skupni znesek ustreznega finančnega premoženja J (za $j = 1$ do J ; vrednost $C_{j,t}$ ob času t), ki ga mora zagotoviti nasprotna stranka za vrsto operacij povečanja likvidnosti I (za $i = 1$ do I ; znesek $L_{i,t}$ ob času t) se določi s pomočjo sledečega izračuna:

$$\sum_{i=1}^I L_{i,t} \leq \sum_{j=1}^J (1-h_j) C_{j,t} \quad (1)$$

kjer je:

h_j predstavlja odbitek pri vrednotenju, ki se uporablja za ustrezno finančno premoženje j .

Če je τ časovno obdobje med dvema ponovnima vrednotenjema, je osnova za poziv h kritju ob času $t + \tau$ enaka:

$$M_{t+\tau} = \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau} - \sum_{j=1}^J (1-h_j) C_{j,t+\tau} \quad (2)$$

Odvisno od operativnih značilnosti sistemov za upravljanje z zavarovanjem, ki jih imajo nacionalne centralne banke, lahko nacionalne centralne banke pri izračunu osnove za poziv h kritju upoštevajo tudi natekle obresti od posojene likvidnosti v trenutnih operacijah.

Pozivi h kritju se sprožijo samo, če osnova za poziv h kritju preseže določen prag poziva.

Naj $k = 0,5\%$ označuje prag poziva. V sistemu z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ($I = 1$) se poziv k doplačilu izvrši v primeru, ko:

$M_{t+\tau} > k \cdot L_{i,t+\tau}$ (nasprotna stranka plača poziv h kritju nacionalni centralni banki); ali

$M_{t+\tau} < -k \cdot L_{i,t+\tau}$ (nacionalna centralna banka plača poziv h kritju nasprotni stranki).

V sistemu košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev mora nasprotna stranka prispevati več finančnih sredstev v košarico, če:

$$M_{t+\tau} > k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau}$$

Znesek posojila čez dan (IDC), ki je na razpolago nasprotni stranki pri uporabi sistema košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, se lahko izrazi kot:

$$IDC = -M_{t+\tau} + k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau} \quad (\text{če je pozitivno})$$

V obeh sistemih, košarice in označevanja finančnega premoženjem, pozivi h kritju zagotavljajo, da se ponovno vzpostavi razmerje izraženo v (1) zgoraj.

kreditnimi operacijami. Nasprotno je v sistemu označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, vsaka kreditna operacija povezana z določenim finančnim premoženjem.

premoženja za zavarovanje terjatev, upoštevajoč spremembe v nezapadlem znesku odobrenih posojil, načela vrednotenja, ki so navedena v oddelku 6.5, in zahtevane odbitke pri vrednotenju.

- Finančno premoženje se vrednoti dnevno. Nacionalne centralne banke dnevno izračunavajo zahtevano vrednost finančnega
- Če po vrednotenju finančno premoženje za zavarovanje terjatev ne ustreza zahtevani višini izračunani na ta dan, se izvedejo

simetrični pozivi h kritju. Da se zmanjša pogostost pozivov h kritju lahko nacionalne centralne banke uporabljajo prag poziva. Če se uporablja, prag poziva znaša 0,5 odstotka zneska posojene likvidnosti. Odvisno od jurisdikcije, lahko nacionalne centralne banke zahtevajo, da se poziv h kritju izvede bodisi v obliki zagotovitve dodatnega finančnega premoženja bodisi v obliki denarnega plačila. To pomeni, da če tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pade pod spodnji prag poziva, so nasprotnne stranke dolžne zagotoviti dodatno finančno premoženje (ali denarna sredstva). Podobno, če bi tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev po popravku vrednosti preseгла zgornji prag poziva, bi nacionalna centralna banka nasprotni stranki vrnila presežno finančno premoženje (ali denarna sredstva) (glej okvir 12).

- V sistemih košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev lahko nasprotnne stranke dnevno zamenjajo finančno premoženje za zavarovanje terjatev.
- V sistemih s z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, lahko nacionalne centralne banke dovolijo zamenjavo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev.
- ECB se lahko kadar koli odloči umakniti posamezni dolžniški instrument s seznama ustreznih instrumentov z liste 1.²⁷

6.4.2 UKREPI ZA OBVLADOVANJE TVEGANJ ZA FINANČNO PREMOŽENJE Z LISTE 2

Ustrezne ukrepe za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 2 pripravi nacionalna centralna banka, ki je uvrstila to finančno premoženje na svojo listo 2. Ukrepe za obvladovanje tveganj, ki jih izvajajo nacionalne centralne banke, mora odobriti ECB. Evrosistem ima cilj, da pri pripravljanju ustreznih ukrepov za obvladovanje tveganj zagotovi enake pogoje za finančno premoženje z liste 2 za celotno evro

območje. Znotraj tega okvira odražajo odbitki pri vrednotenju, ki se uporabljajo za finančno premoženje z liste 2, posebna tveganja, ki so povezana s tem finančnim premoženjem in so vsaj tako visoki kot odbitki pri vrednotenju, ki se uporabljajo za finančno premoženje z liste 1. Finančno premoženje z liste 2 se razvršča v tri različne odbitkovne kategorije, ki odražajo razlike v njihovih finančnih značilnostih in v njihovi likvidnosti. Likvidnostne skupine in odbitki pri vrednotenju za finančno premoženje z liste 2 so prikazani v okvirju 13.

Finančno premoženje z liste 2 se na predlog nacionalne centralne banke in ob odobritvi ECB razvrsti v eno izmen sledečih likvidnostnih kategorij:

1. *Tržni dolžniški instrumenti z omejeno likvidnostjo*: večina finančnega premoženja z liste 2 sodi v to kategorijo. Čeprav lahko obstajajo nekatere razlike v stopnji likvidnosti, si je finančno premoženje v tej skupini na splošno med seboj podobno v tem, da ima majhen sekundarni trg, da cene lahko ne kotirajo vsak dan in da posli normalne velikosti lahko vplivajo na ceno.
2. *Dolžniški instrumenti z omejeno likvidnostjo in s posebnimi značilnostmi*: to je finančno premoženje, ki, čeprav ima nekatere značilnosti tržnosti, zahteva dodaten čas za unovčenje na trgu. Tu gre za finančno premoženje, ki je splošno gledano netržno, vendar ima posebne značilnosti, ki uvajajo določeno stopnjo tržnosti, vključno s tržnimi avkcijskimi postopki (če obstaja potreba po likvidaciji finančnega premoženja) in vrednotenjem po tržni ceni.
3. *Netržni dolžniški instrument*: ti instrumenti so v praksi netržni in imajo zaradi tega majhno likvidnost ali so nelikvidni.

²⁷ Če se v času izločitve iz liste 1 dolžniški instrument uporablja v kreditnih operacijah Evrosistema, ga je potrebno odstraniti, takoj ko je to mogoče.

STOPNJA ODBITKOV PRI VREDNOTENJU (V ODSOTKIH), KI SE UPORABLJA ZA USTREZNO FINANČNO PREMOŽENJE Z LISTE 2

1) Odbitki pri vrednotenju (v odstotkih), ki se uporabljajo za tržne dolžniške vrednostne papirje z omejeno likvidnostjo:¹

Preostala dospelost

(leta)	Instrument s fiksnim kuponom	Brezkuponski instrument
0-1	2	2
1-3	3,5	3,5
3-5	5,5	6
5-7	6,5	7
7-10	8	10
>10	12	18

Odbitki pri vrednotenju, ki se uporabljajo pri instrumentih z liste 2 z inverznim variabilnim donosom:

Odbitki pri vrednotenju, ki se uporabljajo za vse instrumente z liste 2 z inverznim variabilnim donosom, so enaki tistim, ki se uporabljajo pri instrumentih z liste 1 z inverznim variabilnim donosom.

2) Odbitki pri vrednotenju (v odstotkih), ki se uporabljajo pri dolžniških instrumentih z omejeno likvidnostjo in posebnimi značilnostmi:

Preostala dospelost

(leta)	Instrument s fiksnim kuponom	Brezkuponski instrument
0-1	4	4
1-3	8	8
3-5	15	16
5-7	17	18
7-10	22	23
>10	24	25

3) Odbitki pri vrednotenju, ki se uporabljajo pri netržnih dolžniških instrumentih:

Komercialni zapisi: 4% za instrumente s preostalo dospelostjo do šestih mesecev;

Bančna posojila: 12% za posojila s preostalo dospelostjo do šestih mesecev; in

22% za posojila s preostalo dospelostjo od šestih mesecev do dveh let.

Zadolžnice, zavarovane z hipoteko: 22%.

¹ Treba je upoštevati, da kljub temu, da dolžniški instrumenti, ki jih izdajo kreditne institucije, ki ne izpolnjujejo popolnoma meril iz člena 22(4) Direktive Sveta 85/611/EGS, kot je bila spremenjena, običajno niso ustrezni za uvrstitev na listo 2, lahko ECB nacionalne centralne banke pooblasti, da takšno finančno premoženje pod določenimi pogoji in z določenimi omejitvami uvrsti na svojo listo 2. Za takšne instrumente se uporablja dodatni 10 odstotni odbitek k obstoječemu odbitku za listo 2.

Za finančno premoženje z liste 2 z variabilnimi kuponi iz za dolžniške instrumente z več kot eno vrsto kuponov plačil veljajo enaka pravila kot za finančno premoženje z liste 1 razen če ECB ne določi drugače.²⁸

Nacionalne centralne banke za izvajanje poziva h kritju za finančno premoženje z liste 2 in za

finančno premoženje z liste 1 uporabljajo enak prag poziva (če je ta predviden). Poleg tega lahko nacionalne centralne banke postavijo *omejitve*

²⁸ Za nekatero finančno premoženje z liste 2 z variabilno obrestno mero, pri katerem se sprememba obrestne mere opravi na nedvoumen in jasen način skladno s tržnimi standardi in pod pogojem, da to odobri ECB, je zadevna dospelost enaka roku med dvema spremembama obrestne mere.

pri sprejemanju finančnega premoženja z liste 2, lahko zahtevajo *dodatne garancije* in se lahko odločijo ob katerem koli času *izključiti* posamezno finančno premoženje iz svoje liste 2.

6.5 NAČELA VREDNOTENJA FINANČNEGA PREMOŽENJA ZA ZAVAROVANJE TERJATEV

Evrosistem pri določanju vrednosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, ki se uporablja za povratne transakcije, uporablja naslednja načela:

- Evrosistem za vsako tržno finančno premoženje, ustrezno za listo 1 ali listo 2, določi enoten vir za določitev referenčne cene. To tudi pomeni, da se za finančno premoženje, ki je uvrščeno, ki kotira ali s katerim se trguje na več kot enem trgu, kot vir za določitev cene uporabi samo eden od teh trgov.
- Evrosistem za vsak referenčni trg določi najbolj reprezentativno ceno, ki se bo uporabljala za izračun tržne vrednosti. Če je kotirana več kot ena cena, se uporabi najnižja od teh cen (navadno ponudbena cena).
- Vrednost tržnega finančnega premoženja se izračuna na podlagi najbolj reprezentativne cene na delovni dan pred datumom vrednotenja.
- Če za določeno finančno premoženje na delovni dan pred datumom vrednotenja reprezentativna cena ni na razpolago, se uporabi zadnja cena trgovanja. Če cena trgovanja ni na voljo, določi ceno nacionalna centralna banka ob upoštevanju zadnje identificirane cene za to finančno premoženje na referenčnem trgu.
- Tržna vrednost dolžniškega instrumenta se izračuna vključno z nateklimi obrestmi.
- Odvisno od razlik med nacionalnimi zakonodajami in razlik pri operativnih postopkih, lahko nacionalne centralne banke različno obravnavajo donose (npr. kuponska

plačila), povezane s finančnim premoženjem, ki se prejmejo v času življenjske dobe povratne transakcije. V primeru, da se donos prenese na nasprotno stranko, nacionalne centralne banke zagotovijo, da so zadevne operacije še naprej popolnoma krite z zadostnim zneskom finančnega premoženja za zavarovanje terjatev še preden pride do takšnega prenosa dohodka. Nacionalne centralne banke imajo cilj zagotoviti, da je gospodarski učinek obravnave donosov enak kot v primeru, da se donos na dan plačila prenese na nasprotno stranko.²⁹

- Za netržno finančno premoženje z liste 2, nacionalna centralna banka, ki je vključila finančno premoženje na svojo listo 2, določi posebna načela vrednotenja.

6.6 UPORABA USTREZNEGA FINANČNEGA PREMOŽENJA ZA ZAVAROVANJE TERJATEV PREK MEJE

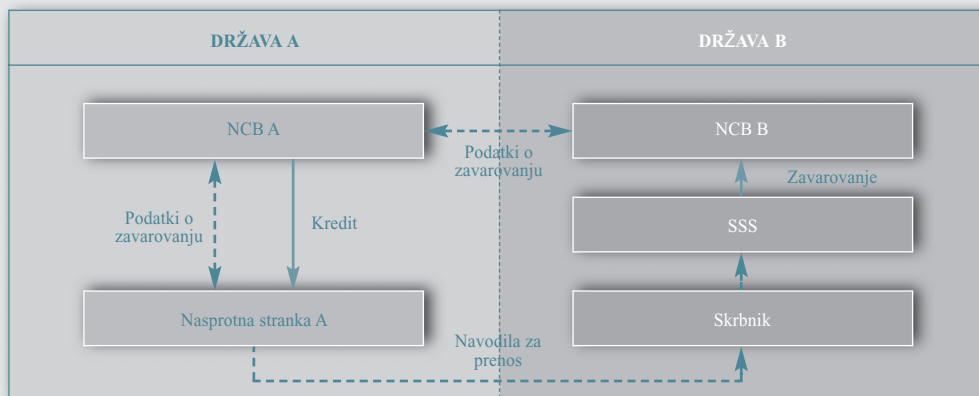
Nasprotno stranke Evrosistema lahko uporabijo ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev prek meje, tj. lahko dobijo denarna sredstva od nacionalne centralne banke države članice, v kateri so ustanovljene, z uporabo finančnega premoženja, ki se nahaja v drugi državi članici. Finančno premoženje za zavarovanje terjatev mora biti mogoče uporabiti prek meje na celotnem evro območju za poravnavo vseh tipov operacij, v katerih Evrosistem povečuje likvidnost na podlagi ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev.

Mehanizem, razvit s strani nacionalnih centralnih bank (in ECB) zagotovi, da se vse ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev, izdano ali deponirano na evro območju, lahko uporabi prek meje. Ta mehanizem je

²⁹ Nacionalne banke lahko določijo, da ne sprejmejo dolžniških instrumentov z donosi (npr. kuponskimi plačili), ki nastanejo v obdobju do datuma dospelosti operacije monetarne politike v povratnih transakcijah za finančno premoženje za zavarovanje terjatev (glej oddelka 6.2 in 6.3).

Graf 3 Korespondenčni centralnobančni model

Uporaba ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev v državi B s strani nasprotne stranke, ustanovljene v državi A, za pridobitev posojila od nacionalne centralne banke države A.

korespondenčni centralnobančni model (CCBM), v katerem nacionalne centralne banke delujejo kot skrbniki ("korespondenti") druga za drugo (in za ECB) v zvezi s finančnim premoženjem, ki so ga sprejele v svoj lokalni register ali poravnalni sistem. Posebne rešitve se lahko uporabljajo za netržno finančno premoženje ali finančno premoženje z liste 2 z omejeno likvidnostjo in s posebnimi značilnostmi, ki ga ni mogoče prenesti prek sistema SSS³⁰. Model CCBM se lahko uporabi za zavarovanje terjatev vseh vrst posojilnih poslov Evrosistema. Poleg modela CCBM se za prenos vrednostnih papirjev prek meje lahko uporabljajo ustrezne povezave med sistemi SSS.³¹

6.6.1 KORESPONDENČNI CENTRALNOBANČNI MODEL

Korespondenčni centralnobančni model je prikazan na sliki 3 spodaj.

V se nacionalne centralne banke imajo odprte račune vrednostnih papirjev druga pri drugi za namen uporabe ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev prek meje. Natančen postopek za CCBM je odvisen od tega, ali je ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev označeno za vsako posamezno transakcijo ali če se uporablja

košarica finančnega premoženja za zavarovanje terjatev.³²

- V sistemu, ki uporablja označevanje finančnega premoženja, takoj ko se sprejme njena protiponudba za posojilo s strani nacionalne centralne banke države članice, v kateri je nasprotna stranka ustanovljena (t. j. "matična centralna banka"), nasprotna stranka izda nalog (prek svojega lastnega skrbnika, če je potrebno) sistemu SSS v državi, v kateri se nahajajo vrednostni papirji, da jih prenese na centralno banko te države za račun matične centralne banke. Ko je matična centralna banka obveščena s strani korespondenčne centralne banke, da je slednja prejela zavarovanje terjatev, matična

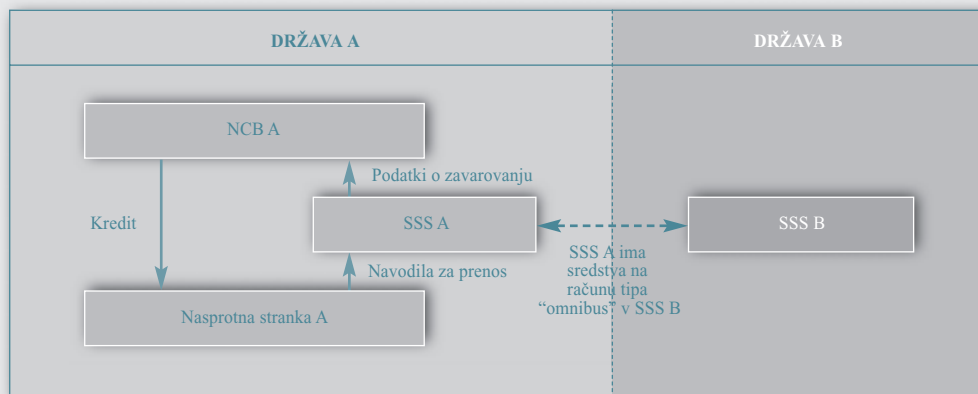
³⁰ Podrobnosti so navedene v "Correspondent Central Banking Model brochure", ki je na voljo na spletni strani ECB (www.ecb.int).

³¹ Ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev se lahko uporablja prek računa centralne banke v SSS, locirane v drugi državi in ne v državi, v kateri je locirana ta centralna banka, če Evrosistem odobri uporabo takega računa. Od avgusta 2000 je Centralna banka in organ za finančne storitve Irske pooblaščen za odprtje takega računa v sistemu Euroclear. Ta račun se lahko uporablja za vse ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev, ki se vodi v sistemu Euroclear, tj., vključno z ustreznim finančnim premoženjem za zavarovanje terjatev, ki je preneseno na Euroclear prek ustreznih povezav.

³² Za nadaljnja pojasnila glej brošuro "Correspondent Central Banking Model brochure"

Graf 4 Povezave med sistemi poravnave vrednostnih papirjev

Uporaba ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, izdanega v SSS države B, v lasti nasprotne stranke, ustanovljene v državi A, prek povezave med SSS v državah A in B pridobitev posojila od nacionalne centralne banke države A.

CB nakaže denarna sredstva nasprotni stranki. Centralne banke ne nakažejo denarnih sredstev, dokler niso prepričane o tem, da je korespondenčna centralna banka prejela vrednostne papirje nasprotne stranke. Ko je to potrebno zaradi izpolnitve roka za poravnavo, lahko nasprotna stranka vnaprej deponirajo finančno premoženje pri korespondenčnih centralnih bankah za račun njihove matične centralne banke z uporabo postopkov CCBM.

- V sistemu, ki uporablja košarico finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, lahko nasprotna stranka v vsakem trenutku zagotovi korespondenčni centralni banki vrednostne papirje za račun matične centralne banke. Ko je matična centralna banka obveščena s strani korespondenčne centralne banke, da je slednja prejela vrednostne papirje, bo matična CB dodala te vrednostne papirje v košarico finančnega premoženja nasprotne stranke.

CCBM je na voljo nasprotnim strankam od 9.00 do 16.00 ure po času ECB (srednjeevropski čas) na vsak delovni dan Evrosistema. Nasprotna stranka, ki želi uporabiti CCBM, mora to sporočiti nacionalni centralni banki, od katere želi dobiti posojilo, tj. svoji matični centralni

banki, pred 16.00 uro po času ECB (srednjeevropski čas). Poleg tega mora nasprotna stranka zagotoviti, da se zavarovanje terjatev za zavarovanje operacij monetarne politike dostavi na račun korespondenčne centralne banke najkasneje do 16.45 ure po času ECB (srednjeevropski čas). Navodila ali dostave, ki ne spoštujejo roka, se bodo upoštevala samo za posojilo, odobreno na naslednji delovni dan. Ko nasprotna stranka predvidijo potrebo, po uporabi CCBM proti koncu tega dne, morajo, kjer je to možno, izročiti finančno premoženje vnaprej (tj. vnaprej deponirati finančno premoženje). V izrednih okoliščinah ali ko se to zahteva za namene monetarne politike, se ECB lahko odloči podaljšati čas za zapiranje CCBM do časa zaprtja sistema TARGET.

6.6.2 POVEZAVE MED SISTEMI PORAVNAVE VREDNOSTNIH PAPIRJEV

Poleg modela CCBM se lahko za prenos vrednostnih papirjev prek meje uporabljajo ustrezne povezave med sistemi SSS v EU.

Povezava med dvema SSS dovoljuje udeleženi enega SSS imeti vrednostne papirje, izdane v drugem SSS, ne da bi bila udeleženka tega drugega SSS. Preden se te povezave lahko uporabijo za prenos zavarovanja za posojilne

posle Evrosistema, se morajo oceniti in odobriti v skladu s standardi za uporabo SSS v EU.^{33,34}

S stališča Evrosistema CCBM in povezave med SSS v EU izpolnjujejo enako vlogo, to je dovoljevati nasprotnim strankam, da uporabijo zavarovanje prek meje. Oboje omogoča nasprotnim strankam, da uporabijo zavarovanje za pridobitev posojila od njihove matične centralne banke, tudi če je bilo to zavarovanje izdano v SSS druge države. CCBM in povezave med SSS to funkcijo opravljajo na različna načina. V CCBM je razmerje prek meje razmerje med nacionalnimi centralnimi bankami. Druga za drugo delujeta kot skrbnik. Z uporabo povezav je razmerje prek meje razmerje med SSS. Le-ti eden pri drugem odprejo račune tipa "omnibus". Finančno premoženje, deponirano pri korespondenčni centralni banki, se lahko uporablja samo za zavarovanje terjatev posojilnih poslov Evrosistema. Finančno premoženje, ki se drži prek povezave, se lahko uporablja za posojilne posle Evrosistema, kot tudi za kateri koli drugi namen, izbran s strani nasprotne stranke. Ob uporabi povezav med SSS imajo nasprotne stranke finančno premoženje na svojih lastnih računih pri svojem matičnem SSS in nimajo potrebe po skrbniku.

33 Posodobljen seznam primernih povezav se nahaja na spletni strani ECB (www.ecb.int).

34 Glej publikacijo z naslovom "Standardi za uporabo sistemov za poravnavo vrednostnih papirjev v EU v posojilnih operacijah ESCB", Mednarodni denarni sklad, januar 1998, na spletni strani ECB (www.ecb.int).

POGLAVJE 7

OBVEZNE REZERVE¹

7.1 SPLOŠNI OPIS

ECB zahteva od kreditnih institucij, da vzdržujejo obvezne rezerve na računih pri nacionalnih centralnih bankah v sklopu sistema obveznih rezerv Evrosistema. Pravni okvir za ta sistem je opredeljen v členu 19 Statuta ESCB, Uredbi Sveta (ES) št. 2531/98 z dne 23. novembra 1998 o uporabi obveznih rezerv s strani Evropske centralne banke² in Uredbi (ES) št. 1745/2003 Evropske centralne banke o uporabi obveznih rezerv (ECB/2003/9).³ Uporaba Uredbe ECB/2003/9 zagotavlja, da so pogoji sistema obveznih rezerv Evrosistema enotni po vsem evro območju.

Znesek izračunanih obveznih rezerv, ki ga mora vsaka institucija vzdrževati, se določi glede na njeno osnovo za rezerve. Sistem obveznih rezerv Evrosistema omogoča nasprotnim strankam uporabo določbe o povprečenju, kar pomeni, da se obvezne rezerve izpolnjujejo na podlagi povprečnih stanj ob koncu koledarskega dneva na računih rezerv nasprotnih strank v času obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv. Rezervna imetja do zneska izračunanih obveznih rezerv se obrestujejo po obrestni meri operacij glavnega refinanciranja Evrosistema.

Sistem obveznih rezerv Evrosistema je poglobljevito namenjen izvajanju naslednjih monetarnih funkcij:

- *Stabilizacija obrestnih mer denarnega trga*
Določba o povprečenju ima za cilj prispevati k stabilizaciji obrestnih mer denarnega trga s tem, da daje obveznikom spodbude k izravnavi učinkov začasnih nihanj likvidnosti.
- *Ustvarjanje ali povečanje strukturnega likvidnostnega primanjkljaja*
Sistem obveznih rezerv Evrosistema prispeva k nastanku ali povečanju strukturnega likvidnostnega primanjkljaja. To lahko izboljša sposobnost Evrosistema, da deluje kot učinkovit ponudnik likvidnosti.

Pri izvajanju obveznih rezerv je ECB zavezana, da ravna v skladu s cilji Evrosistema, kot so opredeljeni v členu 105 (1) Pogodbe in členu 2 Statuta ESCB, kar med drugim pomeni, da ne spodbuja znatnih nezaželenih pojavov delokacije ali pomanjkanja disintermediacije.

7.2 INSTITUCIJE, KI SO OBVEZNIKI ZA OBVEZNE REZERVE

Na podlagi člena 19.1 Statuta ESCB ECB od kreditnih institucij, ustanovljenih v državah članicah, zahteva, da imajo obvezne rezerve. To pomeni, da so v evro območju podružnice oseb, ki nimajo registriranega sedeža v evro območju, tudi obvezniki obveznih rezerv Evrosistema. Za podružnice kreditnih institucij, ustanovljenih v evro območju, ki so locirane izven evro območja, ta sistem ne velja.

Institucije bodo avtomatično izvzete iz sistema obveznih rezerv od začetka obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv, v katerem jim je bilo trajno ali začasno odvzeto dovoljenje za poslovanje, ali v katerem se je pravosodna ali katera koli druga pristojna oblast sodelujoče države članice odločila sprožiti postopek likvidacije nad zadevno institucijo. V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2531/98 in Uredbo ECB/2003/9 lahko ECB iz sistema izpolnjevanja obveznih rezerv Evrosistema izvzame tudi druge kategorije institucij na nediskriminatorni osnovi, če cilji tega sistema ne bi bili doseženi z vključitvijo teh institucij v sistem obveznih rezerv. Pri sklepanju o tovrstnih izjemah ECB upošteva eno ali več naslednjih meril:

- institucija opravlja funkcije posebnega namena;
- institucija ne izvaja aktivnih bančnih funkcij v konkurenci z drugimi kreditnimi institucijami; in/ali

¹ Vsebina tega poglavja je le informativna.

² UL L 318 z dne 27. novembra 1998, stran 1.

³ UL L 250 z dne 2. oktobra 2003, stran 10.

- institucija uporablja vse svoje depozite za namene, povezane z regionalno in/ali mednarodno razvojno pomočjo.

ECB oblikuje in vodi seznam institucij, za katere velja sistem obveznih rezerv Evrosistema. ECB javno objavlja tudi seznam vseh institucij, ki so izvzete iz tega sistema zaradi drugih razlogov in ne zaradi ukrepov reorganizacije.⁴ Nasprotne stranke se lahko zanesejo na te sezname pri odločanju, ali so njihove obveznosti terjatve druge institucije, ki je obveznik obveznih rezerv. Sezname, dostopni javnosti po zaključku poslovanja na zadnji delovni dan Evrosistema v vsakem koledarskem mesecu, so veljavni za izračun osnove za rezerve za obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv, ki se začne v koledarskem mesecu dva meseca pozneje. Na primer, seznam, objavljen ob koncu februarja, bi veljal za izračun osnove za rezerve za obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv, ki se začne v aprilu.

7.3 DOLOČITEV OBVEZNIH REZERV

OSNOVA ZA REZERVE IN STOPNJE OBVEZNIH REZERV

Osnova za rezerve posamezne institucije se določi glede na sestavine njene bilance stanja. Podatki bilance stanja se poročajo nacionalnim centralnim bankam v splošnem okviru denarne in bančne statistike ECB (glej oddelek 7.5).⁵ Za institucije, za katere veljajo polne zahteve poročanja, se podatki bilance stanja, ki se nanašajo na konec danega koledarskega meseca, uporabijo za določitev osnove za rezerve za obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv, ki se začne v koledarskem mesecu dva meseca pozneje. Na primer, osnova za rezerve, izračunana iz bilance stanja ob koncu februarja, bi se uporabila za izračun obveznih rezerv, ki jih morajo nasprotne stranke izpolniti v obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv, ki se začne v aprilu.

Okvir poročanja za denarno in bančno statistiko ECB predvideva možnost, da se majhne institucije delno razbremenijo bremena poročanja. Institucije, za katere velja ta določba,

morajo četrtno poročati samo omejen nabor podatkov iz bilance stanja (po stanju na zadnji dan četrtnja) in s skrajnim rokom za pošiljanje poročil, ki je daljši od skrajnega roka, postavljenega za večje institucije. Za te institucije se uporabijo podatki bilance stanja, ki se predložijo v poročilih za določeno četrtnje, da se z zamikom dveh mesecev določi osnova za rezerve za naslednja tri obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv. Na primer, bilanca stanja ob koncu prvega četrtnja – marca – bi veljala za izračun osnove za rezerve za obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv, ki se začnejo v juniju, juliju in avgustu.

V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2531/98 ima ECB pravico vključiti obveznosti iz naslova sprejemanja denarnih sredstev skupaj z obveznostmi iz naslova zunajbilančnih postavk v osnovo za rezerve institucij. V sistemu obveznih rezerv Evrosistema dejansko osnovo za rezerve sestavljata le pasivni postavki “depoziti” in “izdani dolžniški vrednostni papirji” (glej okence 14).

Obveznosti do drugih institucij, uvrščenih na seznam institucij, ki so obvezniki obveznih rezerv Evrosistema, in obveznosti do ECB in nacionalnih centralnih bank, niso vključene v osnovo za rezerve. V tem pogledu mora biti za pasivno postavko “izdani dolžniški vrednostni papirji” izdajatelj sposoben dokazati dejanski znesek teh instrumentov, ki jih imajo druge institucije, ki so obvezniki obveznih rezerv Evrosistema, zato da jih imajo pravico odšteti od osnove za rezerve. Če takega dokazila ni mogoče predložiti, lahko izdajatelji uporabijo standardizirane odbitke v fiksnem odstotku⁶ za to postavko bilance stanja.

⁴ Sezname so na voljo javnosti na spletni strani ECB (www.ecb.int).

⁵ Poročevalski okvir za monetarno in bančno statistiko ECB je predstavljen v Prilogi 4.

⁶ Glej Uredbo ECB/2003/9. Nadaljnje podatke v zvezi s standardiziranim odstotkom odbitka so na spletni strani ECB (www.ecb.int), kakor tudi na spletni strani Evrosistema (glej Prilogo 5).

Stopnje obveznih rezerv, ki jih določi ECB, smejo biti največ enake zgornji meji, ki je določena v Uredbi Sveta (ES) št. 2531/98. ECB uporablja enotno, od nič različno stopnjo za večino postavk, ki so zajete v osnovi za rezerve. Ta stopnja rezerv je določena v Uredbi ECB o obveznih rezervah. ECB določi ničelno stopnjo obveznih rezerv na naslednje pasivne postavke: “depoziti z dogovorjeno dospelostjo nad dvema letoma”, “depoziti na odpoklic z odpovednim rokom nad dvema letoma”, “repo posli” in “dolžniški vrednostni papirji z dogovorjeno dospelostjo nad dvema letoma” (glej okvir 14). ECB lahko kadar koli spremeni stopnje obveznih rezerv. Spremembe stopnje obveznih rezerv objavi ECB pred prvim obdobjem izpolnjevanja obveznih rezerv, za katerega sprememba velja.

IZRAČUN OBVEZNIH REZERV

Obvezne rezerve za vsako posamezno institucijo se izračunajo tako, da se znesek posamezne pasivne postavke iz osnove za rezerve množi s

stopnjo obveznih rezerv za to pasivno postavko, nakar se seštejejo zmnožki za vse postavke, vključene v osnovo za rezerve.

Vsaka institucija odšteje olajšavo v znesku 100.000 EUR od svojih obveznih rezerv v vsaki državi članici, v kateri ima poslovalnico. Odobritev tovrstne olajšave ne posega v pravne obveznosti institucij, ki so obvezniki sistema obveznih rezerv Evrosistema.⁷

Znesek obveznih rezerv se za vsako obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv zaokroži na najbližji evro.

⁷ Za institucije, ki jim je dovoljeno poročati statistične podatke kot skupini na konsolidirani osnovi v skladu z določbami okvira za poročanje za denarno in bančno statistiko ECB (glej Prilogo 4), bo izdana samo ena tovrstna olajšava kot celoti, razen če institucije zagotovijo dovolj podrobne podatke o osnovi za rezerve in rezervnih imetij, da omogočijo Evrosistemu, da preveri njihovo točnost in kakovost ter določi zadevno obvezno rezervo vsake posamezne institucije v skupini.

Okvir 14

OSNOVA ZA REZERVE IN STOPNJE OBVEZNIH REZERV

A. Obveznosti, ki so vključene v osnovo za rezerve in za katere se uporablja pozitivna stopnja rezerv

Depoziti

- Depozit čez noč
- Depoziti z dogovorjeno dospelostjo do dveh let
- Depoziti na odpoklic z odpovednim rokom do dveh let

Izdani vrednostni papirji

- Dolžniški vrednostni papirji z dogovorjeno dospelostjo do dveh let

B. Obveznosti, ki so vključene v osnovo za rezerve in za katere se uporablja stopnja rezerv, enaka nič

Depoziti

- Depoziti z dogovorjeno dospelostjo več kot dve leti
- Depoziti na odpoklic z odpovednim rokom več kot dve leti
- Repo posli

Izdani vrednostni papirji

- Dolžniški vrednostni papirji z dogovorjeno dospelostjo več kot dve leti

C. Obveznosti, ki so izključene iz osnove za rezerve

- Obveznosti do drugih institucij, ki so obvezniki v sistemu obveznih rezerv Evrosistema
- Obveznosti do ECB in nacionalnih centralnih bank

7.4 VZDRŽEVANJE REZERVNIH IMETIJ

OBDOBJE IZPOLNJEVANJA

ECB objavi koledar obdobjij izpolnjevanja obveznih rezerv vsaj tri mesece pred začetkom vsakega leta.⁸ Obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv se začne na dan poravnave prve operacije glavnega refinanciranja po seji Sveta ECB, za katero je na dnevnem redu predvidena mesečna ocena naravnosti monetarne politike. V posebnih primerih se lahko objavljeni koledar popravi, kar je med drugim odvisno od sprememb v urniku sej Sveta ECB.

REZERVNA IMETJA

Vsaka institucija mora izpolnjevati svoje obvezne rezerve z rezervnimi imetji, to je s stanji na enem ali več računih rezerv pri nacionalni centralni banki v državi članici, v kateri je ustanovljena. Za institucije z več kot eno poslovalnico v državi članici je sedež institucije odgovoren za izpolnjevanje skupnih obveznih rezerv vseh domačih poslovalnic te institucije.⁹ Institucija s poslovalnicami v več kot eni državi članici mora izpolnjevati obvezne rezerve pri nacionalni centralni banki v vsaki državi članici, v kateri ima poslovalnico, v razmerju do njene osnove za rezerve v ustrezni državi članici.

Poravnalni računi institucij pri nacionalnih centralnih bankah se lahko uporabijo kot računi rezerv. Rezervna imetja na poravnalnih računih se lahko uporabijo za namene poravnave čez dan. Dnevna rezervna imetja institucije se izračunajo kot stanje ob koncu dneva na njenem računu rezerv.

Institucija lahko zaprosi nacionalno centralno banko v državi članici, v kateri je institucija rezident, za dovoljenje za izpolnjevanje vseh svojih obveznih rezerv posredno prek posrednika. Možnost izpolnjevanja obveznih rezerv prek posrednika je praviloma omejena na institucije, ki so organizirane tako, da del funkcij (npr. dejavnosti zakladnice) običajno izvaja posrednik (npr. mreže hranilnic in hranilno-kreditnih služb lahko centralizirajo svoja rezervna imetja). Izpolnjevanje obveznih rezerv

prek posrednika je opredeljeno z določbami iz Uredbe ECB/2003/9 o obveznih rezervah.

OBRESTOVANJE REZERVNIH IMETIJ

Rezervna imetja se za čas obdobja izpolnjevanja obrestujejo po povprečni obrestni meri ECB (ponderirani glede na število koledarskih dni) za operacije glavnega refinanciranja, izračunani s pomočjo formule, opredeljene v okvirju 15. Rezervna imetja, ki presegajo zahtevane zneske izračunanih obveznih rezerv, se ne obrestujejo. Obresti se plačujejo na drugi delovni dan NCB po koncu obdobja izpolnjevanja, za katerega so bile obresti obračunane.

7.5 POŠILJANJE POROČIL, POTRDITEV IN PREVERJANJE OSNOVE ZA REZERVE

Postavke osnove za rezerve izračunajo institucije, ki so obvezniki obveznih rezerv in jih poročajo nacionalnim centralnim bankam znotraj splošnega okvira denarne in bančne statistike ECB (glej Prilogo 4). Člen 5 Uredbe ECB/2003/9 opredeljuje postopke za obveščanje in potrditev osnove za rezerve in obveznih rezerv institucije.

Postopek za obveščanje in potrditev obveznih rezerv institucije je takšen, kot je opisan v nadaljevanju. Bodisi ustrežna sodelujoča nacionalna banka bodisi institucija da pobudo za izračun obveznih rezerv institucije za ustrezno obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv. Izračunane obvezne rezerve stranka, ki jih izračuna, sporoči najkasneje tri delovne dni NCB pred začetkom obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv. Ustrežna sodelujoča nacionalna centralna banka lahko določi zgodnejši datum kot rok za obvestilo o obveznih rezervah. Poleg tega lahko določi dodatne roke, do katerih mora institucija poslati obvestilo o morebitnih spremembah osnove za rezerve in morebitne spremembe

⁸ Koledar se normalno objavi v sporočilu za javnost ECB, ki se najde na spletni strani ECB (www.ecb.int). Poleg tega se koledar objavi v Uradnem listu Evropske unije in na spletnih straneh Evrosistema (glej Prilogo 5).

⁹ Če institucija nima sedeža v državi članici, v kateri je ustanovljena, mora določiti glavno podružnico, ki je potem odgovorna za izpolnitev skupnih obveznih rezerv vseh poslovalnic institucije v zadevni državi članici.

Okvir 15

IZRAČUN OBRESTI NA REZERVNA IMETJA

Rezervna imetja se obrestujejo po naslednji formuli:

$$R_t = \frac{H_t \cdot n_t \cdot r_t}{100 \cdot 360}$$

$$r_t = \sum_{i=1}^{n_t} \frac{MR_i}{n_t}$$

Kjer je:

R_t = obresti na rezervna imetja za obdobje izpolnjevanja t .

H_t = povprečna dnevna rezervna imetja v obdobju izpolnjevanja t .

n_t = število koledarskih dni v obdobju izpolnjevanja t .

r_t = obrestna mera za rezervna imetja za obdobje izpolnjevanja t .
Uporablja se za standardno zaokroževanje obrestne mere na dve decimaliki.

(i) = i -ti koledarski dan obdobja izpolnjevanja t .

MR_i = mejna obrestna mera za zadnjo opravljeno operacijo glavnega refinanciranja, poravnano na koledarski dan i ali pred njim.

sporočenih obveznih rezerv. Obveščena stranka potrdi izračunane obvezne rezerve najkasneje na delovni dan NCB pred začetkom obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv. Če obveščena stranka ni odgovorila na obvestilo do konca delovnega dne NCB pred začetkom obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv, se šteje, da je potrdila znesek obveznih rezerv institucije za ustrezno obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv. Ko so obvezne rezerve institucije enkrat potrjene za ustrezno obdobje izpolnjevanja obveznih sprememb, jih ni mogoče več spreminjati.

Za institucije, ki lahko delujejo kot posredniki za posredno izpolnjevanje obveznih rezerv drugih institucij, so posebni pogoji poročanja opredeljeni v Uredbi ECB/2003/9. Izpolnjevanje obveznih rezerv prek posrednika ne spremeni obveznosti statističnega poročanja institucij, ki izpolnjujejo obvezne rezerve prek posrednika.

ECB in nacionalne centralne banke imajo pravico, da znotraj okvira Uredbe Sveta (ES) št. 2531/98 preverijo točnost in kakovost zbranih podatkov.

7.6 NEIZPOLNJEVANJE OBVEZNIH REZERV

Neizpolnjevanje obveznih rezerv nastane, če je povprečno stanje institucije konec koledarskega dneva na njenih računih rezerv v obdobju izpolnjevanja rezerv manjše od njenih izračunanih obveznih rezerv za taisto obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv.

Ko institucija ne izpolni vseh ali dela obveznih rezerv, lahko ECB, v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2531/98 naloži katero koli od naslednjih sankcij:

- plačilo zneska, izračunanega na podlagi obrestne mere, ki je največ 5 odstotnih točk nad obrestno mero mejnega posojanja in zneska neizpolnjevanja obveznih rezerv; ali
- plačilo zneska, izračunanega na podlagi dvakratnika obrestne mere mejnega posojanja in zneska neizpolnjevanja obveznih rezerv; ali
- zahtevek, da zadevna institucija deponira neobrestovane depozite pri ECB ali nacionalnih centralnih bankah v znesku do višine trikratnega zneska neizpolnjevanja obveznih rezerv. Rok dospelosti depozita ne sme biti daljši od obdobja, v katerem institucija ni izpolnila obveznih rezerv.

Kjer institucija ne izpolni drugih obveznosti iz uredb ECB in odločb, povezanih s sistemom obveznih rezerv Evrosistema (npr. če zadevni podatki niso poslani pravočasno ali niso točni), ima ECB pooblastilo, da naloži sankcije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2532/98 z dne 23. novembra 1998 o pooblastilih Evropske centralne banke, da naloži sankcije, in Uredbo Evropske centralne banke (ES) št. 2157/1999 z dne 23. septembra 1999 o pooblastilih Evropske centralne banke, da naloži sankcije (ECB/1999/4)¹⁰. Izvršilni odbor ECB lahko opredeli in objavi merila, v skladu s katerimi bo izvajal sankcije iz člena 7 (1) Uredbe Sveta (ES) št. 2531/98.¹¹

Poleg tega lahko v primeru hude kršitve obveznosti obveznih rezerv Evrosistem prepove nasprotnim strankam udeležbo v operacijah odprtega trga.

¹⁰ UL L 264 z dne 12. oktober 1999, stran 21.

¹¹ Taka merila so bila objavljena v obvestilu, pod naslovom "Obvestilo Evropske centralne banke o uvedbi sankcij za kršitve obveznosti izpolnjevanja obveznih rezerv" UL L 39 z dne 11. februarja 2000, stran 3.

PRILOGA 1

PRIMERI OPERACIJ IN POSTOPKOV MONETARNE POLITIKE

SEZNAM PRIMEROV

Primer št. 1	Povratna transakcija za povečevanje likvidnosti na podlagi avkcije s fiksno obrestno mero	61
Primer št. 2	Povratna transakcija za povečevanje likvidnosti na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero	77
Primer št. 3	Izdaja dolžniških certifikatov ECB na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero	87
Primer št. 4	Valutna zamenjava za umik likvidnosti na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero	89
Primer št. 5	Valutna zamenjava za povečevanje likvidnosti na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero	99
Primer št. 6	Ukrepi za obvladovanje tveganj	101

Primer 1

POVRATNA TRANSAKCIJA ZA POVEČEVANJE LIKVIDNOSTI NA PODLAGI AVKCIJE S FIKSNO OBRESTNO MERO

ECB se odloči, da bo povečala likvidnost na trgu s povratno transakcijo na podlagi avkcije s fiksno obrestno mero.

Tri nasprotnne stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Nasprotna stranka	Protiponudba (milijoni EUR)
Banka 1	30
Banka 2	40
Banka 3	70
Skupaj	140

ECB se odloči dodeliti znesek 105 milijonov EUR.

Odstotek dodelitve je:

$$\frac{105}{(30+40+70)} = 75\%$$

Dodelitev nasprotnim strankam znaša:

Nasprotna stranka	Protiponudba (milijoni EUR)	Dodelitev (milijoni EUR)
Banka 1	30	22,5
Banka 2	40	30,0
Banka 3	70	52,5
Skupaj	140	105,0

Primer 2

POVRATNA TRANSAKCIJA ZA POVEČEVANJE LIKVIDNOSTI NA PODLAGI AVKCIJE Z VARIABILNO OBRESTNO MERO

ECB se odloči, da bo povečala likvidnost na trgu s povratno transakcijo na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero.

Tri nasprotnne stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Obrestna mera (%)	Znesek (milijoni EUR)			Skupaj protiponudbe	Protiponudbe kumulativno
	Banka 1	Banka 2	Banka 3		
3,15				0	0
3,10		5	5	10	10
3,09		5	5	10	20
3,07	5	5	10	20	50
3,06	5	10	15	30	80
3,05	10	10	15	35	115
3,04	5	5	5	15	130
3,03	5		10	15	145
Skupaj	30	45	70	145	

ECB se odloči dodeliti 94 milijonov EUR, kar implicira mejno obrestno mero v višini 3,05 %.

V celoti se sprejmejo vse protiponudbe nad 3,05% (v kumulativnem znesku 80 milijonov EUR). Pri 3,05% je odstotek dodelitve:

$$\frac{94 - 80}{35} = 40\%$$

Dodelitev banki 1 po mejni obrestni meri znaša na primer:

$$0,4 \times 10 = 4$$

Skupna dodelitev banki 1 je: $5 + 5 + 4 = 14$

Rezultate dodelitve lahko povzamemo:

Nasprotnne stranke	Znesek (milijoni EUR)			Skupaj
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	
Skupaj protiponudbe	30,0	45,0	70,0	145
Skupaj dodelitev	14,0	34,0	46,0	94

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije z enotno obrestno mero (avkcija nizozemskega tipa), je obrestna mera za vse zneske, dodeljene nasprotnim strankam, enaka 3,05%.

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije z različnimi obrestnimi merami (avkcija ameriškega tipa), se za zneske, dodeljene nasprotnim strankam, ne uporabi enotna obrestna mera; na primer, banka 1 prejme 5 milijonov EUR po 3,07%, 5 milijonov EUR po 3,06% in 4 milijone EUR po 3,05%.

Primer 3

IZDAJA DOLŽNIŠKIH CERTIFIKATOV ECB NA PODLAGI AVKCIJE Z VARIABILNO OBRESTNO MERO

ECB se odloči za umik likvidnosti s trga z izdajo dolžniških certifikatov na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero.

Tri nasprotno stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Obrestna mera (%)	Znesek (milijoni EUR)				Protiponudbe kumulativno
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Skupaj	
3,00				0	0
3,01	5		5	10	10
3,02	5	5	5	15	25
3,03	5	5	5	15	40
3,04	10	5	10	25	65
3,05	20	40	10	70	135
3,06	5	10	10	25	160
3,08	5		10	15	175
3,10		5		5	180
Skupaj	55	70	55	180	

ECB se odloči dodeliti nominalni znesek v višini 124,5 milijonov EUR, kar implicira mejno obrestno mero v višini 3,05%.

Vse protiponudbe pod 3,05% (v kumulativnem znesku 65 milijonov EUR) se sprejmejo v celoti. Pri 3,05% je odstotek dodelitve:

$$\frac{124,5 - 65}{70} = 85\%$$

Dodelitev banki 1 po mejni obrestni meri znaša na primer:

$$0,85 \times 20 = 17$$

Skupna dodelitev banki 1 je:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 17 = 42$$

Rezultate dodelitve lahko povzamemo:

Nasprotno stranke	Znesek (milijoni EUR)			
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Skupaj
Skupaj protiponudbe	55,0	70,0	55,0	180,0
Skupaj dodelitev	42,0	49,0	33,5	124,5

Primer 4

VALUTNA ZAMENJAVA ZA UMIK LIKVIDNOSTI NA PODLAGI AVKCIJE Z VARIABILNO OBRESTNO MERO

ECB se odloči umakniti likvidnost s trga z uporabo valutne zamenjave evra proti ameriškemu dolarju na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero. (Opomba: Euro je v tem primeru valuta s premijo.)

Tri nasprotne stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Swap točke (× 10.000)	Znesek (milijoni EUR)				Protiponudbe kumulativno
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Skupaj	
6,84				0	0
6,80	5		5	10	10
6,76	5	5	5	15	25
6,71	5	5	5	15	40
6,67	10	10	5	25	65
6,63	25	35	40	100	165
6,58	10	20	10	40	205
6,54	5	10	10	25	230
6,49		5		5	235
Skupaj	65	90	80	235	

ECB se odloči dodeliti 158 milijonov EUR, kar implicira mejne swap točke v višini 6,63. Vse protiponudbe nad 6,63 (v kumulativnem znesku 65 milijonov EUR) se v celoti sprejmejo. Pri 6,63 je odstotek dodelitve:

$$\frac{158 - 65}{100} = 93\%$$

Dodelitev banki 1 pri mejnih swap točkah znaša na primer:

$$0,93 \times 25 = 23,25$$

Skupna dodelitev banki 1 je:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 23,25 = 48,25$$

Rezultate dodelitve lahko povzamemo:

Nasprotne stranke	Znesek (milijoni EUR)			
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Skupaj
Skupaj protiponudbe	65,0	90,0	80,0	235,0
Skupaj dodelitev	48,25	52,55	57,20	158,0

ECB fiksira za operacijo promptni devizni tečaj EUR/USD pri 1,1300.

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije z enotno obrestno mero (avkcija nizozemskega tipa), na datum začetka operacije Evrosistem kupi 158.000.000 EUR in proda 178.540.000 USD. Na datum dospelosti operacije Evrosistem proda 158.000.000 EUR in kupi 178.644.754 USD (terminski devizni tečaj je $1,130663 = 1,1300 + 0,000663$).

Primer 4 (nadaljevanje)

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije z različnimi obrestnimi merami (avkcija ameriškega tipa), Evrosistem zamenja zneske evrov in ameriških dolarjev, kot je prikazano v spodnji tabeli:

Promptna transakcija			Terminska transakcija		
Devizni tečaj	Nakup EUR	Prodaja USD	Devizni tečaj	Prodaja EUR	Nakup USD
1,1300			1,130684		
1,1300	10.000.000	11.300.000	1,130680	10.000.000	11.306.800
1,1300	15.000.000	16.950.000	1,130676	15.000.000	16.960.140
1,1300	15.000.000	16.950.000	1,130671	15.000.000	16.960.065
1,1300	25.000.000	28.250.000	1,130667	25.000.000	28.266.675
1,1300	93.000.000	105.090.000	1,130663	93.000.000	105.151.659
1,1300			1,130658		
1,1300			1,130654		
1,1300			1,130649		
Skupaj	158.000.000	178.540.000		158.000.000	178.645.339

Primer 5

VALUTNA ZAMENJAVA ZA POVEČEVANJE LIKVIDNOSTI NA PODLAGI AVKCIJE Z VARIABILNO OBRESTNO MERO

ECB se odloči, da poveča likvidnost na trgu z izvedbo valutne zamenjave evra proti ameriškemu dolarju na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero. (Opomba: Euro je v tem primeru valuta s premijo.)

Tri nasprotno stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Swap točke (x 10.000)	Znesek (milijoni EUR)			Skupaj	Protiponudbe kumulativno
	Banka 1	Banka 2	Banka 3		
6,23					
6,27	5		5	10	10
6,32	5		5	10	20
6,36	10	5	5	20	40
6,41	10	10	20	40	80
6,45	20	40	20	80	160
6,49	5	20	10	35	195
6,54	5	5	10	20	215
6,58		5		5	220
Skupaj	60	85	75	220	

ECB se odloči dodeliti 197 milijonov EUR, kar implicira mejne swap točke v višini 6,54. Vse protiponudbe pod 6,54 (v kumulativnem znesku 195 milijonov EUR) se v celoti sprejmejo. Pri 6,54 je odstotek dodelitve:

$$\frac{197 - 195}{20} = 10\%$$

Dodelitev banki 1 pri mejnih swap točkah znaša na primer:

$$0,10 \times 5 = 0,5$$

Skupna dodelitev banki 1 je:

$$5 + 5 + 10 + 10 + 20 + 5 + 0,5 = 55,5$$

Rezultate dodelitve lahko povzamemo:

Nasprotno stranke	Znesek (milijoni EUR)			Skupaj
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	
Skupaj protiponudbe	60,0	85,0	75,0	220
Skupaj dodelitev	55,5	75,5	66,0	197

ECB fiksira za operacijo promptni devizni tečaj EUR/USD pri 1,1300.

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije z enotno obrestno mero (avkcija nizozemskega tipa), na datum začetka operacije Evrosistem proda 197.000.000 EUR in kupi 222.610.000 USD. Na datum dospelosti operacije Evrosistem kupi 197.000.000 EUR in proda 222.738.838 USD (terminski devizni tečaj je $1,130654 = 1,1300 + 0,000654$).

Primer 5 (nadaljevanje)

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije z različnimi obrestnimi merami (avkcija ameriškega tipa), Evrosistem zamenja zneske evrov in ameriških dolarjev, kot je prikazano v spodnji tabeli:

Promptna transakcija			Terminska transakcija		
Devizni tečaj	Prodaja EUR	Nakup USD	Devizni tečaj	Nakup EUR	Prodaja USD
1,1300			1,130623		
1,1300	10.000.000	11.300.000	1,130627	10.000.000	11.306.270
1,1300	10.000.000	11.300.000	1,130632	10.000.000	11.306.320
1,1300	20.000.000	22.600.000	1,130636	20.000.000	22.612.720
1,1300	40.000.000	45.200.000	1,130641	40.000.000	45.225.640
1,1300	80.000.000	90.400.000	1,130645	80.000.000	90.451.600
1,1300	35.000.000	39.550.000	1,130649	35.000.000	39.572.715
1,1300	2.000.000	2.260.000	1,130654	2.000.000	2.261.308
1,1300			1,130658		
Skupaj	197.000.000	222.610.000		197.000.000	222.736.573

Primer 6

UKREPI ZA OBVLADOVANJE TVEGANJ

Ta primer prikazuje okvir za obvladovanje tveganj, ki se uporablja za finančno premoženje za zavarovanje terjatev v operaciji Evrosistema za povečanje likvidnosti¹. Primer temelji na predpostavki, da nasprotna stranka sodeluje v naslednjih operacijah monetarne politike Evrosistema:

- v operaciji glavnega refinanciranja, ki se začne 28. julija 2004 in konča 4. avgusta 2004, kjer se nasprotni stranki dodeli 50 milijonov EUR po obrestni meri 4,24%;
- v operaciji dolgoročnejšega refinanciranja, ki se začne 29. julija 2004 in konča 21. oktobra 2004, kjer se nasprotni stranki dodeli 45 milijonov EUR po obrestni meri 4,56%; in
- v operaciji glavnega refinanciranja, ki se začne 4. avgusta 2004 in konča 11. avgusta 2004, kjer se nasprotni stranki dodeli 35 milijonov EUR po obrestni meri 4,26%.

Značilnosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, ki ga nasprotna stranka uporabi za kritje teh operacij, so podrobno opredeljene v spodnji tabeli 1.

TABELA 1 FINANČNO PREMOŽENJE ZA ZAVAROVANJE TERJATEV, UPORABLJENO V TRANSAKCIJAH

Ime	Kategorija finančnega premoženja	Značilnosti				
		Datum dospelosti	Definicija kupona	Frekvenca kupona	Preostala dospelost	Odbitek
Finančno premoženje A	Instrument, zavarovan s premoženjem	29. 08. 2006	Fiksna mera	6 mes	2 leta	3,50%
Finančno premoženje B	Državne obveznice	19. 11. 2008	Variabilna obrestna mera	12 mes	4 leta	0,50%
Finančno premoženje C	Podjetniške obveznice	12. 05. 2015	Brezkuponska mera		> 10 let	15,00%

Cene v odstotkih (vključno z obračunanimi obrestmi) ¹⁾						
28.07.2004	29.07.2004	30.07.2004	02.08.2004	03.08.2004	04.08.2004	05.08.2004
102,63	101,98	100,55	101,03	100,76	101,02	101,24
	98,35	97,95	98,15	98,56	98,73	98,57
					55,01	54,87

1) Cene, prikazane za poseben datum vrednotenja, ustrezajo najbolj reprezentativni ceni na poslovni dan pred tem datumom vrednotenja.

¹ Primer temelji na predpostavki, da se pri izračunu potrebe za poziv h kritju, upošteva obračunane obresti na posojeno likvidnost in ob predpostavki, da znaša prag poziva 0,5 % posojene likvidnosti.

Primer 6 (nadaljevanje)

Sistem označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev

Prvič, predpostavlja se, da nacionalna centralna banka uporablja pri transakcijah sistem, kjer se finančno premoženje za zavarovanje terjatev označi za vsako transakcijo. Vrednotenje premoženja za zavarovanje terjatev se izvaja dnevno. Okvir za obvladovanje tveganj lahko opišemo na naslednji način (glej tudi spodnjo tabelo 2):

1. Dne 28. julija 2004 nasprotna stranka začne repo transakcijo z nacionalno centralno banko, ki odkupi 50,6 milijona EUR finančnega premoženja A. Finančno premoženje A je instrument, zavarovan s premoženjem, in ima kupon s fiksnim donosom, ki dospe v plačilo 29. avgusta 2006. Torej ima preostalo dospelost dveh let, kar pomeni odbitek pri vrednotenju v višini 3,5%. Tržna cena finančnega premoženja A na njegovem referenčnem trgu na ta dan znaša 102,63%, kar vključuje obračunane obresti kupona. Nasprotna stranka mora zagotoviti tak znesek finančnega premoženja A, ki po odbitku 3,5% odbitka pri vrednotenju presega dodeljeni znesek 50 milijonov EUR. Nasprotna stranka zato izroči finančno premoženje A za nominalni znesek 50,6 milijona EUR, katerega prilagojena tržna vrednost znaša tistega dne 50.113.203 EUR.
2. Dne 29. julija 2004 nasprotna stranka izvede repo transakcijo z nacionalno centralno banko, ki odkupi 21 milijonov EUR finančnega premoženja A (tržna cena 101,98%, odbitek pri vrednotenju 3,5%) in 25 milijonov EUR finančnega premoženja B (tržna cena 98,35%). Finančno premoženje B je državna obveznica z izplačilom kuponov po variabilni obrestni meri, za kar se uporablja 0,5% odbitek pri vrednotenju. Prilagojena tržna vrednost finančnega premoženja A in finančnega premoženja B znaša tega dne 45.130.810 EUR, torej presega zahtevani znesek 45.000.000 EUR.
Dne 29. julija 2004 se izvrši popravek vrednosti finančnega premoženja za zavarovanje operacije glavnega refinanciranja, ki se začne 28. julija 2004. S tržno ceno 101,98% je tržna cena finančnega premoženja A po odbitku pri vrednotenju še vedno v mejah spodnje in zgornje meje za poziv k doplačilu. V začetku dano zavarovanje se zato obravnava, kot da krije tako začetni dani znesek posojene likvidnosti in obračunane obresti, ki znašajo 5,889 EUR.
3. Dne 30. julija 2004 se izvrši popravek vrednosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev: tržna cena finančnega premoženja A je 100,55% in tržna cena finančnega premoženja B je 97,95%. Obračunane obresti znašajo 11.778 EUR za operacijo glavnega refinanciranja, ki se začne 28. julija 2004, in 5,700 EUR za operacijo dolgoročnejšega refinanciranja, ki se začne 29. julija 2004. Zato prilagojena tržna vrednost finančnega premoženja A v prvi transakciji pade pod znesek transakcije, ki se mora pokriti (tj. posojena likvidnost plus obračunane obresti) z 914.218 EUR, in tudi pod nižjo raven poziva h kritju, ki znaša 49.761.719 EUR. Nasprotna stranka ponudi 950.000 EUR finančnega premoženja A v nominalni vrednosti, ki po odbitku 3,5% odbitka pri vrednotenju od tržne vrednosti, ki temelji na 100,55% ceni, vzpostavi zadostno kritje zavarovanja.²
Poziv h kritju je potreben tudi za drugo transakcijo, ker je prilagojena tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, uporabljenega v tej transakciji (44.741.520 EUR), manjša od nižje ravni poziva h kritju (44.780.672 EUR). Nasprotna stranka zato ponudi 270.000 EUR finančnega premoženja B s prilagojeno tržno vrednostjo 263.143 EUR.

² Nacionalne centralne banke lahko izvajajo pozive h kritju z denarnimi sredstvi namesto z vrednostnimi papirji.

Primer 6 (nadaljevanje)

4. Dne 2. in 3. avgusta 2004 se popravi vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, ne da bi to povzročilo poziv h kritju za transakcije, ki se začnejo 28. in 29. julija 2004.
5. Dne 4. avgusta 2004 nasprotna stranka odplača posojeno likvidnost iz operacije glavnega refinanciranja, ki se začne 28. julija 2004, vključno z obračunanimi obrestmi 41.222 EUR. Nacionalna centralna banka vrne 51.550.000 EUR finančnega premoženja A v nominalni vrednosti.
Nasprotna stranka istega dne začne novo repo transakcijo z nacionalno centralno banko, ki odkupi 75 milijonov EUR finančnega premoženja C v nominalni vrednosti. Ker je finančno premoženje C brezkuponska podjetniška obveznica s preostalo dospelostjo več kot desetih let, ki zahteva 15% odbitka pri vrednotenju, znaša ustrezna tržna vrednost po odbitku pri vrednotenju tega dne 35.068.875 EUR.
Popravek vrednosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev v operaciji dolgoročnejšega refinanciranja, ki se začne 29. julija 2004, kaže, da prilagojena tržna vrednost danega finančnega premoženja presega zgornjo raven poziva h kritju za približno 262.000 EUR in privede do tega, da nacionalna centralna banka vrne nasprotni stranki 262.000 EUR finančnega premoženja B v nominalni vrednosti.³

Sistem košarice finančnega premoženja

Drugič, predpostavlja se, da se za transakcije z nacionalno centralno banko uporablja sistem košarice finančnega premoženja. Finančno premoženje, vključeno v košarico, ki jo bo uporabila nasprotna stranka, ni označeno za posamezne transakcije.

V tem primeru se uporabi isto zaporedje transakcij kot v zgornjem primeru, ki opisuje sistem označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Glavna razlika je v tem, da mora prilagojena tržna vrednost celotnega finančnega premoženja v košarici na datume vrednotenja pokriti celotni znesek zahtevanega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev iz vseh nedospelih poslov, ki jih ima nasprotna stranka z nacionalno centralno banko. Poziv h kritju v višini 1.178.398 EUR, ki nastopi dne 30. julija 2004, je v tem primeru enak tistemu, ki se zahteva v primeru sistema označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Nasprotna stranka izroči finančno premoženje A v nominalni vrednosti 1.300.000 EUR, kar po odbitku 3,5% od tržne vrednosti, ki temelji na ceni 100,55%, ponovno vzpostavi zadostno zavarovalno kritje.

Poleg tega lahko nasprotna stranka dne 4. avgusta 2004, ko dospe operacija glavnega refinanciranja, ki se je začela 28. julija 2004, obdrži finančno premoženje na svojem zastavnem računu. Finančno premoženje se lahko tudi izmenja za drugo finančno premoženje, kot kaže primer, kjer 51,9 milijona EUR finančnega premoženja A v nominalni vrednosti zamenja 75,5 milijonov EUR finančnega premoženja C v nominalni vrednosti, da se pokrijejo posojena likvidnost in obračunane obresti iz vseh operacij refinanciranja.

Okvir za obvladovanje tveganj, uporabljen pri sistemu označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, je opisan v tabeli 3.

³ Če bi morala nacionalna centralna banka prenesti kritje nasprotni stranki v zvezi z drugo transakcijo, se lahko tak prenos kritja v nekaterih primerih pobota s kritjem, ki ga je nasprotna stranka prenesla na nacionalno centralno banko v zvezi s prvo transakcijo. Kot posledica bi se izvedel samo en prenos kritja.

Primer 6 (nadaljevanje)

PREGLEDNICA 2 – SISTEM Z OZNAČEVANJEM FINANČNEGA PREMOŽENJA ZA ZAVAROVANJE TERJATEV

Datum	Nedospete transakcije	Datum začetka	Datum dospelosti	Obrestna mera	Posojena likvidnost
28. 07. 2004	Glavno refinanciranje	28.07.2004	04.08.2004	4,24	50.000.000
29. 07. 2004	Glavno refinanciranje	28.07.2004	04.08.2004	4,24	50.000.000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.07.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
30. 07. 2004	Glavno refinanciranje	28.07.2004	04.08.2004	4,24	50.000.000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.07.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
02. 08. 2004	Glavno refinanciranje	28.07.2004	04.08.2004	4,24	50.000.000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.07.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
03. 08. 2004	Glavno refinanciranje	28.07.2004	04.08.2004	4,24	50.000.000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.07.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
04. 08. 2004	Glavno refinanciranje	04.08.2004	11.08.2004	4,26	35.000.000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.07.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
05. 08. 2004	Glavno refinanciranje	04.08.2004	11.08.2004	4,26	35.000.000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.07.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000

PRILOGA 1

 Primeri operacij in
postopkov monetarne
politike

Obračunane obresti	Skupni znesek, ki zahteva kritje	Spodnja meja za poziv h kritju	Zgornja meja za poziv h kritju	Prilagojena tržna vrednost	Poziv h kritju
-	50.000.000	49.750.000	50.250.000	50.113.203	-
5.889	50.005.889	49.755.859	50.255.918	49.795.814	-
-	45.000.000	44.775.000	45.225.000	45.130.810	-
11.778	50.011.778	49.761.719	50.261.837	49.097.560	-914.218
5.700	45.005.700	44.780.672	45.230.729	44.741.520	-264.180
29.444	50.029.444	49.779.297	50.279.592	50.258.131	-
22.800	45.022.800	44.797.686	45.247.914	45.152.222	-
35.333	50.035.333	49.785.157	50.285.510	50.123.818	-
28.500	45.028.500	44.803.358	45.253.643	45.200.595	-
-	35.000.000	34.825.000	35.175.000	35.068.875	-
34.200	45.034.200	44.809.029	45.259.371	45.296.029	261.829
4.142	35.004.142	34.829.121	35.179.162	34.979.625	-
39.900	45.039.900	44.814.701	45.265.100	45.043.420	-

Primer 6 (nadaljevanje)

PREGLEDNICA 3 – SISTEM Z OZNAČEVANJEM FINANČNEGA PREMOŽENJA ZA ZAVAROVANJE TERJATEV

Datum	Nedospete transakcije	Datum začetka	Datum dospelosti	Obrestna mera	Posojena likvidnost
28. 07. 2004	Glavno refinanciranje	28.07.2004	04.08.2004	4,24	50.000.000
29. 07. 2004	Glavno refinanciranje	28.07.2004	04.08.2004	4,24	50.000.000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.07.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
30. 07. 2004	Glavno refinanciranje	28.07.2004	04.08.2004	4,24	50.000.000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.07.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
02. 08. 2004	Glavno refinanciranje	28.07.2004	04.08.2004	4,24	50.000.000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.07.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
03. 08. 2004	Glavno refinanciranje	28.07.2004	04.08.2004	4,24	50.000.000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.07.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
04. 08. 2004	Glavno refinanciranje	04.08.2004	11.08.2004	4,26	35.000.000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.07.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000
05. 08. 2004	Glavno refinanciranje	04.08.2004	11.08.2004	4,26	35.000.000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.07.2004	27.10.2004	4,56	45.000.000

PRILOGA 1

 Primeri operacij in
postopkov monetarne
politike

Obračunane obresti	Skupni znesek, ki zahteva kritje	Spodnja meja za poziv h kritju ¹⁾	Zgornja meja za poziv h kritju ²⁾	Prilagojena tržna vrednost	Poziv h kritju
–	50.000.000	49.750.000	se ne uporablja	50.113.203	–
5.889	95.005.889	94.530.859	se ne uporablja	94.926.624	–
–					
11.778	95.017.478	94.542.390	se ne uporablja	93.839.080	–1.178.398
5.700					
29.444	95.052.244	94.576.983	se ne uporablja	95.487.902	–
22.800					
35.333	95.063.833	94.588.514	se ne uporablja	95.399.949	–
28.500					
–	80.034.200	79.634.029	se ne uporablja	80.333.458	–
34.200					
4.142	80.044.042	79.643.821	se ne uporablja	80.248.396	–
39.900					

1) V sistemu z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev je znesek spodnje meje za poziv h kritju najnižji prag za poziv h kritju. V praksi večina nacionalnih centralnih bank zahteva dodatno zavarovanje, kadar prilagojena tržna vrednost po odbitku v košarici finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pade pod skupni znesek, ki zahteva kritje.

2) V sistemu košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pojem zgornje meje za poziv h kritju ni pomemben, saj si bo nasprotna stranka nenehno prizadevala za presežek zneska posojenega zavarovanja, da bi čim bolj zmanjšala transakcije v operaciji.

PRILOGA 2

GLOSAR

Avkcija ameriškega tipa: glej **avkcija z različnimi obrestnimi merami**.

Avkcija nizozemskega tipa: glej **avkcija z enotno obrestno mero**.

Avkcija obsega: glej **avkcija s fiksno obrestno mero**.

Avkcija s fiksno obrestno mero: **avkcijski postopek**, v katerem je obrestna mera opredeljena v naprej s strani centralne banke in udeležene **sodelujoče stranke** licitirajo denarni znesek posla, ki ga želijo skleniti po fiksni meri.

Avkcija z enotno obrestno mero (avkcija nizozemskega tipa): avkcija, v kateri je dodelitvena obrestna mera (ali **cena/swap točke**), uporabljena za vse sprejete protiponudbe, enaka **mejni obrestni meri**.

Avkcija z različnimi obrestnimi merami (avkcija ameriškega tipa): avkcija pri kateri je dodelitvena obrestna mera (ali **cena/swap točke**) enaka obrestni meri, ponujeni v vsaki posamezni protiponudbi.

Avkcija z variabilno obrestno mero: **avkcijski postopek**, v katerem **nasprotne stranke** licitirajo tako denarni znesek posla, ki ga želijo skleniti s centralno banko, kot tudi obrestno mero, po kateri želijo posel skleniti.

Avkcijski postopek: postopek, v katerem centralna banka povečuje ali umika likvidnost s trga na podlagi protiponudb, ki jih predložijo **nasprotne stranke**, ki pri tem tekmujejo druga z drugo. Najbolj konkurenčne protiponudbe se sprejemajo prednostno, dokler se skupni znesek likvidnosti, ki ga centralna banka nudi ali umika ne izčrpa.

Brezkuponska obveznica: vrednostni papir, ki v času do dospelosti izplača samo en gotovinski priliv. Za namen tega dokumenta, se med brezkuponske obveznice uvrščajo vrednostni papirji, izdani z diskontom, in vrednostni papirji, pri katerih se plača en kupon ob dospelosti. **Strip** je poseben tip brezkuponske obveznice.

Cena nakupa: cena, po kateri prodajalec kupcu proda ali bo prodal kupljeno finančno premoženje.

Cena ponovnega nakupa: v zvezi s transakcijo iz **pogodbe o povratnem nakupu**, cena, po kateri se kupec zaveže ponovno prodati finančno premoženje prodajalcu. Cena ponovnega nakupa je enaka seštevku **nakupne cene** in razlike v ceni, ki ustreza obrestim za posojeno likvidnost za obdobje do dospelosti posla.

Centralni register vrednostnih papirjev (CRVP): subjekt, ki vodi in upravlja vrednostne papirje ali drugo finančno premoženje, vodi račune za izdajo in omogoča procesiranje transakcij v nematerializirani obliki. Finančno premoženje lahko obstaja bodisi v fizični obliki (vendar imobilizirano v CRVP) bodisi v nematerializirani obliki (tj. samo kot elektronska evidenca).

Čas ECB: čas v kraju, v katerem ima sedež ECB.

Čezmejna poravnava: poravnava, ki se izvrši v državi, ki ni država ali državi, v kateri je nameščena ena ali obe poslovni stranki.

Datum dospelosti: datum, na katerega se operacija monetarne politike zaključí. V primeru **pogodbe o povratnem nakupu** ali valutne zamenjave je datum dospelosti enak datumu **ponovnega nakupa**.

Datum nakupa: datum, na katerega postane veljavna prodaja kupljenega finančnega premoženja s strani prodajalca kupcu.

Datum ponovnega nakupa: datum, na katerega je kupec dolžan ponovno prodati finančno premoženje prodajalcu v povezavi s transakcijo, ki je bila izvršena na podlagi **pogodbe o povratnem nakupu**.

Datum poravnave: datum, na katerega se transakcija poravna. Do poravnave lahko pride na isti dan kot se sklene posel (poravnava istega dne) ali en dan ali več dni po tem (datum poravnave je določen kot *datum trgovanja (T)* + zamik v poravnavi).

Datum pričetka: datum, na katerega se poravna prvi del operacije monetarne **politike**. Datum pričetka sovpada z **datumom nakupa** za operacije, ki temeljijo na pogodbah o povratnem nakupu in valutnih zamenjavah.

Datum trgovanja (T): datum, na katerega se sklene posel (tj. pogodba o finančni transakciji med dvema **nasprotnima strankama**). Datum trgovanja lahko sovpada z **datumom poravnave** transakcije (poravnava na isti dan) ali predhaja datum poravnave za določeno število delovnih dni (datum poravnave je opredeljen kot T + zamik v poravnavi).

Datum vrednotenja: datum, na katerega se vrednoti finančno premoženje za zavarovanje terjatev iz naslova posojilnih poslov.

Dejansko število dni/360 dni v letu: konvencija o štetju dni, ki se uporablja za izračun obresti na posojilo, po kateri se obresti izračunajo glede na dejansko število koledarskih dni, za katere je kredit odobren, in ob predpostavki leta, ki ima 360 dni. Ta konvencija o štetju dni se uporablja pri operacijah monetarne politike Evrosistema.

Delovni dan Evrosistema: kateri koli dan, na katerega sta ECB in najmanj ena **nacionalna centralna banka** odprta za namen izvajanja operacij monetarne politike **Evrosistema**.

Delovni dan NCB: vsak dan, ko je **nacionalna centralna banka** določene **države članice** odprta za potrebe vodenja operacij monetarne politike **Evrosistema**. V nekaterih državah članicah so lahko podružnice nacionalne centralne banke zaprte na delovni dan NCB zaradi lokalnih ali regionalnih praznikov. V teh primerih je zadevna nacionalna centralna banka odgovorna, da vnaprej obvesti **nasprotno stranke** o postopkih za transakcije, ki vključujejo te podružnice.

Dematerializacija: odstranitev fizičnih potrdil ali dokumentov o lastninski pravici, ki predstavljajo lastništvo nad finančnim premoženjem, tako da finančno premoženje obstaja samo kot računovodska evidenca.

Depozitar: posrednik čigar osnovna vloga je vodenje evidence vrednostnih papirjev bodisi fizično bodisi elektronsko in vodenje evidence lastništva nad temi vrednostnimi papirji.

Depoziti na odpoklic z odpovednim rokom: kategorija instrumentov, ki jo sestavljajo depoziti, za katere mora imetnik upoštevati fiksno odpovedno obdobje preden lahko dvigne denarna sredstva. V nekaterih primerih obstaja možnost dviga določenega fiksnega zneska v določenem obdobju ali možnost predčasnega dviga ob plačilu pogodbene kazni.

Depoziti z dogovorjeno dospelostjo: kategorija instrumentov, ki ga v glavnem sestavljajo vezani depoziti z določeno dospelostjo, ki so, odvisno od nacionalne prakse, lahko bodisi nekonvertibilni pred zapadlostjo bodisi konvertibilni samo proti plačilu pogodbene kazni. Ta kategorija zajema tudi določene netržne dolžniške instrumente, kot na primer netržna (**retail**) potrdila o vlogah.

Določba o povprečenju: določba, ki nasprotnim strankam dovoljuje, da svoje obvezne rezerve izpolnjujejo na podlagi povprečnih rezervnih imetij v obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv. Določba o povprečenju prispeva k stabilizaciji obrestnih mer denarnega trga s tem, da institucije spodbuja k izravnavi učinkov začasnih nihanj likvidnosti. Sistem obveznih rezerv **Evrosistema** predvideva uporabo povprečenja.

Dokončna transakcija: transakcija, s katero se finančno premoženje kupi ali proda do njegove dospelosti (promptno ali terminsko).

Dokončni prenos: nepreklicni in brezpogojni prenos, ki pomeni razbremenitev obveznosti za izvršitev prenosa.

Država članica: pomeni v tem dokumentu državo članico EU, ki je uvedla enotno valuto v skladu s Pogodbo.

Države EGP (Evropskega gospodarskega prostora): države članice EU ter Islandija, Liechtenstein in Norveška.

Dvostranski postopek: postopek, v katerem centralna banka sklene posel neposredno samo z eno sodelujočo stranko ali omejenim številom sodelujočih strank, brez uporabe avkcijjskih postopkov. Dvostranski postopki zajemajo operacije, ki se izvedejo prek borz vrednostnih papirjev ali prek tržnih posrednikov.

Enotni seznam: seznam finančnega premoženja, ki izpolnjuje posebna merila primernosti in ki se bo od maja 2005 dalje postopno začelo uporabljati kot edino finančno premoženje za zavarovanje terjatev v operacijah Evrosistema za povečanje likvidnosti.

Evro območje: območje, ki zajema države članice EU, ki so sprejele evro za svojo enotno valuto v skladu s Pogodbo in v katerih se izvaja enotna monetarna politika za katero je odgovoren svet ECB.

Evropski sistem centralnih bank (ESCB): se nanaša na Evropsko centralno banko (ECB) in nacionalne centralne banke držav članic EU. Opozoriti je treba, da nacionalne centralne banke tistih držav članic, ki niso uvedle enotne valute v skladu s Pogodbo, obdržijo svoja pooblastila na področju monetarne politike v skladu z nacionalnim pravom in torej niso vključene v izvajanje monetarne politike **Evrosistema**.

Evrosistem: obsega Evropsko centralno banko (ECB) in nacionalne centralne banke držav članic evro območja. Organa odločanja Evrosistema sta Svet in Izvršilni odbor ECB.

Finančno premoženje z liste 1: tržno finančno premoženje, ki izpolnjuje določena enotna merila ustreznosti, veljavna za celotno evro območje, ki jih določi ECB.

Finančno premoženje z liste 2: tržno ali netržno finančno premoženje, za katerega nacionalne centralne banke določijo posebna merila ustreznosti, ki jih odobri ECB.

Giblivo kritje (vrednotenje po tržnih cenah): Evrosistem zahteva, da finančno premoženje za zavarovanje terjatev iz povratnih transakcij, s katerimi Evrosistem zagotavlja likvidnost, skozi čas vzdržuje določeno tržno vrednost. To pomeni, da morajo, če redno merjena tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pade pod določen nivo, **nacionalne centralne banke** zahtevati od **nasprotnih strank**, da te zagotovijo dodatno finančno premoženje ali denarna sredstva (tj. **poziv h kritju**). Podobno, če vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev po njegovi ponovni ocenitvi presega določen nivo, lahko nasprotne stranke umaknejo presežno finančno premoženje ali denarna sredstva. Glej tudi Oddelek 6.4.

Hitra avkcija: avkcijski postopek, ki ga uporablja **Evrosistem** za operacije finega uravnavanja, ko je zaželen hiter učinek operacije na likvidnost. Hitre avkcije se izvedejo v časovnem okviru 90 minut in so omejene na omejen krog **nasprotnih strank**.

Hkratna denarna poravnava in poravnava vrednostnih papirjev v realnem času (poravnava po sistemu dostave proti plačilu – DVP): mehanizem v sistemu poravnave "menjava za vrednost", ki zagotavlja, da je **dokončen prenos** finančnega premoženja (vrednostnih papirjev ali drugih finančnih instrumentov), opravljen ko in samo, če pride do dokončnega prenosa drugega finančnega premoženja (ali premoženj).

Instrument s fiksnim donosom: finančni instrument, katerega kupon ostane nespremenjen skozi celotno življenjsko dobo instrumenta.

Instrument z inverznim variabilnim donosom: vrednostni papir, pri katerem se obresti, ki se izplačajo imetniku vrednostnega papirja, spreminjajo v obratni smeri glede na spremembe določene referenčne obrestne mere.

Instrument z variabilnim donosom: finančni instrument, katerega kupon se periodično spremeni glede na referenčni indeks, ki odraža spremembe kratkoročnih ali srednjeročnih tržnih obrestnih mer. Instrumenti z variabilnim donosom imajo bodisi vnaprej bodisi naknadno določene kupone.

ISIN koda: mednarodna identifikacijska koda, ki se dodeli vrednostnim papirjem, izdanim na finančnih trgih.

Izdajatelj: subjekt, ki je naveden kot dolžnik na vrednostnem papirju ali drugem finančnem instrumentu.

Izključna obrestna mera: Najnižja obrestna mera, po kateri lahko **nasprotne stranke** predložijo protiponudbe na avkcijah z variabilno obrestno mero.

Konec dneva: ura v delovnem dnevu (po zaprtju **sistema TARGET** za poslovanje), ko se za ta dan zaključijo plačila, poslana v obdelavo v sistem TARGET.

Konvencija o štetju dni: konvencija, ki določa število dni, ki se upoštevajo pri izračunu obresti na posojila. **Evrosistem** uporablja za svoje operacije monetarne politike konvencijo o štetju dni "**dejansko število dni/360 dni v letu**".

Korespondenčno bančništvo: Dogovor po katerem ena **kreditna institucija** zagotavlja plačilne in druge storitve drugi kreditni instituciji. Plačila prek korespondenčnih institucij se pogosto izvajajo prek recipročnih računov (**nostro** in **loro** računov), ki jim lahko pripadajo odobrene kreditne linije. Storitve korespondenčnega bančništva se primarno opravljajo prek mednarodnih meja, vendar so poznane tudi kot posredniška razmerja v nekaterih domačih kontekstih. **Loro** račun je izraz, ki ga uporablja korespondenčna institucija, da opiše račun, odprt v imenu tuje kreditne institucije; tuja kreditna institucija bi s svoje strani obravnavala račun kot svoj **nostro** račun.

Korespondenčni centralnobančni model (CCBM): mehanizem, ki ga je vzpostavil **Evropski sistem centralnih bank** z namenom, da se nasprotnim strankam omogoči uporaba finančnega premoženja za zavarovanje terjatev v prekomejnem kontekstu. V CCBM nacionalne centralne banke delujejo kot skrbnice druga za drugo. To pomeni, da vsaka nacionalna centralna banka v okviru upravljanja z vrednostnimi papirji vodi račun vrednostnih papirjev za vsako od ostalih nacionalnih centralnih bank (in za ECB).

Kreditna institucija: v tem dokumentu pomeni institucijo, ki ustreza opredelitvi iz člena 1(1) Direktive 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2000/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. septembra 2000. Sledi, da je kreditna institucija: (i) družba, ki se ukvarja s sprejemanjem vlog ali drugih odplačljivih sredstev od javnosti in z odobritvijo posojil za svoj lastni račun; ali (ii) družba ali katera koli druga pravna oseba, razen tistih pod (i), ki izdaja plačilna sredstva v obliki elektronskega denarja. "Elektronski denar" pomeni denarno vrednost, ki predstavlja terjatev do izdajatelja in ki je: (a) shranjena na elektronskem mediju, (b) izdana na podlagi prejema sredstev v znesku, ki ni nižji od izdane denarne vrednosti, in (c) jo družbe, ki niso izdajatelj, sprejemajo kot plačilno sredstvo.

Mejna kotacija swap točk: kotacija **swap točk**, pri kateri se izčrpa skupni znesek za dodelitev na avkciji.

Mejna obrestna mera: obrestna mera, pri kateri se izčrpa skupni znesek za dodelitev na avkciji.

Minimalna stopnja dodelitve: spodnja meja, izražena v odstotkih, razmerja protiponudb po **mejni obrestni meri**, ki se dodelijo na avkciji. Evrosistem lahko odloči, da na svojih avkcijah uporabi minimalno stopnjo dodelitve.

Minimalni znesek dodelitve: spodnja meja zneska, ki bo dodeljen posameznim sodelujočim strankam na avkciji. **Evrosistem** lahko odloči, da na svojih avkcijah vsaki nasprotni stranki dodeli minimalni znesek.

Monetarna finančna institucija (MFI): finančne institucije, ki skupaj tvorijo sektor, ki izdaja denar v **evro območju**. Ta zajema centralne banke, rezidenčne kreditne institucije, kakor so opredeljene v pravu Skupnosti, in vse druge rezidenčne finančne institucije, ki se ukvarjajo s sprejemanjem depozitov in/ali depozitom podobnih instrumentov od oseb, ki niso MFI, in za svoj račun (vsaj v ekonomskem pomenu) z odobritvijo posojil in/ali naložbami v vrednostne papirje.

Nacionalna centralna banka (NCB): pomeni v tem dokumentu centralno banko države članice EU, ki je uvedla enotno valuto v skladu s Pogodbo.

Najvišja obrestna mera: najvišja obrestna mera, po kateri lahko **nasprotne stranke** predložijo protiponudbe na avkcijah z variabilno obrestno mero. Protiponudbe, dane po obrestni meri, ki je višja od najvišje obrestne mere, katero jo objavi ECB, se zavržejo.

Naknadno določen kupon: kupon pri instrumentih z variabilnim donosom, ki se določi na podlagi vrednosti referenčnega indeksa na določen datum (ali datume) med obdobjem, v katerem se natekajo obresti na kupon.

Obdobje izpolnjevanja rezerv: obdobje, za katerega se izračunava izpolnjevanje obveznih rezerv. ECB objavi koledar obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv vsaj tri mesece pred začetkom vsakega leta. Obdobja izpolnjevanja rezerv se začnejo na dan poravnave prve operacije glavnega refinanciranja po seji Sveta ECB za katero je na dnevnem redu predvidena mesečna ocena naravnosti monetarne politike. Navadno se končajo na dan, ki je predhoden podobnemu dnevu poravnave sledeči mesec. V posebnih primerih se lahko objavljene koledar popravi, kar je med drugim odvisno od sprememb v urniku sej Sveta ECB.

Obvezne rezerve: zahteva, da imajo institucije obvezne rezerve pri centralni banki. Znotraj sistema obveznih rezerv **Evrosistema** se obvezne rezerve **kreditne institucije** izračunajo z množenjem **stopnje rezerv** za vsako kategorijo postavk, ki tvorijo **osnovo za rezerve**, z zneskom teh postavk v bilanci stanja institucije. Poleg tega institucije od svojih obveznih rezerv odštevajo **pavšalno olajšavo**.

Odbitek: glej **odbitek pri vrednotenju**.

Odbitek pri vrednotenju: ukrep za obvladovanje tveganj, ki se uporablja za finančno premoženje za zavarovanje terjatev iz naslova povratnih transakcij. Centralna banka izračunava vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev tako, da od tržne vrednosti finančnega premoženja odšteje določen odstotek (odbitek pri vrednotenju). **Evrosistem** uporablja odbitke pri vrednotenju, ki upoštevajo značilnosti posameznega finančnega premoženja, na primer njegove preostale dospelosti.

Odrpta ponudba: ponudba centralne banke, ki je na razpolago **nasprotnim strankam** na njihovo lastno pobudo. **Evrosistem** ponuja dve odrpti ponudbi čez noč: **odrpto ponudbo mejnega posojanja** in **odrpto ponudbo deponiranja likvidnosti čez noč**.

Odrpta ponudba deponiranja likvidnosti čez noč: **odrpta ponudba Evrosistema**, ki jo **sodelujoče stranke** lahko uporabijo za plasiranje depozitov čez noč pri nacionalni centralni banki in ki se obrestujejo po vnaprej določeni obrestni meri.

Odrpta ponudba mejnega posojanja: **odrpta ponudba Evrosistema**, ki jo **nasprotne stranke** lahko uporabijo za pridobitev posojila čez noč od nacionalne centralne banke po vnaprej določeni obrestni meri.

Operacija dolgoročnejšega refinanciranja: redna **operacija odrprtega trga**, ki jo **Evrosistem** izvaja v obliki **povratne transakcije**. Operacije dolgoročnejšega refinanciranja se izvajajo mesečno v obliki standardnih avkcij in imajo navadno rok dospelosti tri mesece.

Operacija finega uravnavanja: občasna operacija odrprtega trga, ki jo izvaja Evrosistem pretežno z namenom izravnava nepričakovanih nihanj likvidnosti na trgu.

Operacija glavnega refinanciranja: redna **operacija odprtega trga**, ki jo **Evrosistem** izvaja v obliki **povratne transakcije**. Operacije glavnega refinanciranja se izvajajo kot tedenske standardne avkcije in imajo običajno rok dospelosti en teden.

Operacija odprtega trga: operacija, ki se izvaja na finančnem trgu na pobudo nacionalne centralne banke. Glede na njihove cilje, rednost in postopke se lahko operacije odprtega trga Evrosistema razdelijo na štiri kategorije: operacije glavnega refinanciranja, operacije dolgoročnejšega refinanciranja, operacije finega uravnavanja in strukturne operacije. Z vidika uporabljenih instrumentov so povratne transakcije glavni instrument odprtega trga Evrosistema in se lahko uporabijo za vse štiri kategorije operacij. Poleg tega sta za strukturne operacije na voljo še izdaja dolžniških certifikatov in dokončne transakcije, medtem ko so za izvajanje operacij finega uravnavanja na voljo dokončne transakcije, valutne zamenjave in **zbiranje vezanih depozitov**.

Osnova za rezerve: seštevka bilančnih postavk, ki predstavljajo osnovo za izračun **obveznih rezerv** kreditne institucije.

Pavšalna olajšava: fiksni znesek, ki ga institucija odšteje pri izračunu svojih obveznih rezerv v okviru minimalnih obveznih rezerv **Evrosistema**.

Plačilni mehanizem ECB: plačilna ureditev, organizirana v okviru ECB in povezana s **sistemom TARGET** za namen izvršitve: (i) plačil med računi, ki se vodijo pri ECB; in (ii) plačil prek sistema TARGET med računi, ki se vodijo pri ECB in pri nacionalnih centralnih bankah.

Pogodba: Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti. Pogosto se nanjo sklicuje kot na "Rimsko pogodbo", kakor je bila spremenjena.

Pogodba o povratnem nakupu: pogodba, po kateri se finančno premoženje proda, istočasno pa prodajalec pridobi pravico in obveznost, da finančno premoženje ponovno kupi po določeni ceni na datum v prihodnosti ali na poziv. Tovrstni posel je podoben zavarovani izposoji, z razliko, da prodajalec ne obdrži lastništva nad vrednostnim papirjem. **Evrosistem** pri svojih povratnih transakcijah uporablja pogodbe o povratnem nakupu s fiksno dospelostjo.

Poravnalni agent: institucija, ki izvaja poravnalni postopek (npr. določi pozicije za poravnavo, spremlja izmenjavo plačil) v sistemih za prenos ali v drugih primerih, ki zahtevajo poravnavo.

Poravnalni račun: račun, ki ga ima neposredna udeleženka v nacionalnem **sistemu BPRČ** pri centralni banki za namen procesiranja plačil.

Poravnalni sistem za vrednostne papirje (SSS): sistem, ki dovoljuje imetje in prenos vrednostnih papirjev ali drugega finančnega premoženja, bodisi brez plačila (FOP) ali proti plačilu (**dostava proti plačilu**).

Posojilo čez dan: posojilo, odobreno za obdobje, krajše od enega delovnega dneva. Odobrijo ga lahko centralne banke za izravnavo neuskkljenosti pri poravnava plačil in lahko zavzame obliko: (i) zavarovanega okvirnega kredita, ali (ii) posojilne operacije v obliki zavarovanega posojila ali **pogodbe o povratnem nakupu**.

Povezava med sistemi za poravnavo vrednostnih papirjev: povezava zajema vse postopke in dogovore, ki obstajajo med dvema sistemoma za poravnavo vrednostnih papirjev (SSS) za prenos vrednostnih papirjev med zadevnima SSS prek postopka nematerializiranih vrednostnih papirjev.

Povezovalni mehanizem: znotraj sistema TARGET zagotavlja povezovalni mehanizem skupne postopke in infrastrukturo, ki dovoljuje prenos plačilnih nalogov od enega domačega sistema BPRČ do drugega.

Povratna transakcija: operacija, s katero nacionalna centralna banka kupi ali proda finančno premoženje s pogodbo o povratnem nakupu ali sklepa zavarovane posojilne posle.

Poziv h kritju: postopek, povezan z uporabo gibljivega kritja, ki določa, da če vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, kot se normalno meri, pade pod določen nivo, lahko centralne banke od nasprotnih strank zahtevajo, da zagotovijo dodatno finančno premoženje (ali denarna sredstva). Podobno, če bi vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev po opravljenem dnevnem vrednotenju preseгла znesek terjatve do nasprotne stranke, povečan za gibljivo kritje, bi centralna banka presežno finančno premoženje (ali denarna sredstva) vrnila nasprotni stranki.

Prag poziva: vnaprej opredeljen znesek posojene likvidnosti, pri katerem se izvede **poziv h kritju**.

Preostala dospelost: preostali čas do datuma dospelosti dolžniškega instrumenta.

Račun rezerv: račun pri nacionalni centralni banki, na katerem se vodijo rezervna imetja sodelujočih strank. **Poravnalni računi** nasprotnih strank pri nacionalnih centralnih bankah se lahko uporabljajo kot računi rezerv.

Repo posel: **povratna transakcija** za povečevanje likvidnosti v obliki **pogodbe o povratnem nakupu**.

Rezerva imetja: imetja **nasprotnih strank** na njihovih računih rezerv, ki služijo za izpolnitev obveznih rezerv.

Sistem BPRČ (bruto poravnava v realnem času): poravnalni sistem, v katerem se obdelava in poravnava izvedeta na osnovi posameznih naročil (brez pobota) v realnem času (nepretrgoma). Glej tudi **sistem TARGET**.

Sistem bruto poravnave: sistem prenosa, v katerem se poravnava denarja ali prenos vrednostnih papirjev opravi po načelu naloga za nalogom.

Sistem košarice finančnega premoženja: glej **sistem košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev**.

Sistem košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev: centralnobančni sistem za upravljanje z zavarovanjem, v katerem **nasprotne stranke** odprejo zbirni račun na katerega deponirajo finančno premoženje s katerim zavarujejo svoje transakcije s centralno banko. Za razliko od sistema z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, v sistemu košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, to ni označeno za posamezno transakcijo.

Sistem nematerializiranih vrednostnih papirjev: evidenčni sistem, ki omogoča prenos vrednostnih papirjev in drugega finančnega premoženja brez fizičnega premikanja papirnih listin ali potrdil (npr. elektronski prenos vrednostnih papirjev). Glej tudi dematerializacija.

Sistem označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev: sistem za upravljanje zavarovanja centralnih bank, kjer se likvidnost zagotovi ob označitvi premoženja za vsako posamezno transakcijo.

Sistem TARGET (transevropski sistem bruto poravnave v realnem času): sistem bruto poravnave v realnem času za evro. To je decentraliziran sistem, ki ga sestavlja 15 nacionalnih sistemov BPRČ, plačilni mehanizem ECB in povezovalni mehanizem.

Skrbnik: subjekt, ki v imenu drugih hrani in upravlja vrednostne papirje in drugo finančno premoženje.

Skrbniški račun: račun vrednostnih papirjev, s katerim upravlja centralna banka, kamor lahko kreditne institucije položijo vrednostne papirje, ki so ustrezno zavarovanje za operacije centrale banke.

Sodelujoča stranka: nasprotna stranka v finančni transakciji (npr. kateri koli transakciji s centralno banko).

Standardna avkcija: avkcijski postopek, ki ga uporablja Evrosistem za svoje redne operacije odprtega trga. Standardne avkcije se izvedejo v časovnem okviru 24-ih ur. Vse nasprotne stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti, so upravičene, da predložijo protiponudbe na standardnih avkcijah.

Standardizirani odbitek: fiksni odstotek od zneska neporavnanih dolžniških vrednostnih papirjev z dogovorjeno zapadlostjo do dveh let (vključno z vrednostnimi papirji denarnega trga), ki ga lahko izdajatelj, ki ne morejo predložiti dokaza, da je takšen neporavnan znesek v lasti drugih institucij, ki so podvržene sistemu obveznih rezerv Evrosistema, v lasti ECB-ja ali nacionalne centralne banke, odštejejo od osnove za rezerve.

Stopnja rezerv: količnik, ki ga določi centralna banka za vsako kategorijo bilančnih postavk, ki je vključena v osnovo za rezerve. Ti količniki se uporabljajo za izračun obveznih rezerv.

Strip – ločeno trgovanje s kuponi in glavnico: brezakuponska obveznica, nastala z namenom ločenega trgovanja s terjatvami do določenih denarnih tokov vrednostnega papirja in glavnico istega instrumenta.

Strukturna operacija: operacija odprtega trga, ki jo uporablja Evrosistem v glavnem z namenom spremeniti strukturno likvidnostno pozicijo finančnega sektorja nasproti Evrosistemu.

Sveženj z dospelostjo: kategorija dolžniških instrumentov znotraj likvidnostne kategorije finančnega premoženja z liste 1 ali znotraj likvidnostne kategorije finančnega premoženja z liste 2, katerih preostala dospelost se giblje znotraj določenih vrednosti, npr. sveženj z dospelostjo od treh do petih let.

Swap točke: razlika med deviznim tečajem termenske transakcije in deviznim tečajem promptne transakcije pri valutni zamenjavi.

Tesne povezave: stanje, ko je nasprotna stranka povezana z izdajateljem dolžniških instrumentov zaradi naslednjega dejstva: (i) nasprotna stranka ima v lasti 20% ali več izdajateljevega kapitala ali eno ali več podjetij, v katerem(-ih) ima nasprotna stranka v lasti večino kapitala, ima(-jo) v lasti 20% ali več izdajateljevega kapitala ali nasprotna stranka in eno ali več podjetij, v katerem(-ih) ima nasprotna stranka v lasti večino kapitala, skupaj ima(-jo) v lasti 20% ali več izdajateljevega kapitala; ali (ii) izdajatelj ima v lasti 20% ali več kapitala nasprotne stranke ali eno ali več podjetij, v katerem(-ih) ima izdajatelj v lasti večino kapitala, ima(-jo) v lasti 20% ali več kapitala nasprotne stranke ali izdajatelj in eno ali več podjetij, v katerem(-ih) ima izdajatelj v lasti večino kapitala, skupaj ima(-jo) v lasti 20% ali več kapitala nasprotne stranke; ali (iii) tretja oseba ima v lasti večino kapitala nasprotne stranke in večino izdajateljevega kapitala, in sicer bodisi neposredno ali posredno prek enega ali več podjetij, v katerem(-ih) ima ta tretja oseba v lasti večino kapitala.

Tveganje nesolventnosti: tveganje izgube zaradi stečaja **izdajatelja** finančnega premoženja ali nesolventnosti nasprotne stranke.

Valutna zamenjava: istočasni promptni nakup/prodaja ter termimska prodaja/nakup ene valute za drugo. **Evrosistem** izvaja operacije monetarne politike na odprtem trgu v obliki valutnih zamenjav, v katerih nacionalne centralne banke (ali ECB) promptno kupijo (ali prodajo) evro za tujo valuto in ga istočasno termimsko prodajo (ali kupijo).

Vnaprej določen kupon: kupon pri instrumentih z variabilno obrestno mero, določen na podlagi vrednosti referenčnega indeksa na določen datum (ali datume) pred pričetkom obdobja, v katerem natekajo obresti na kupon.

Vrednotenje po tržnih cenah: glej **giblivo kritje**.

Začetno kritje: ukrep za obvladovanje tveganja, ki ga lahko **Evrosistem** uporablja pri povratnih transakcijah. Zavarovanje, ki se zahteva za transakcijo mora biti enako posojilu, odobrenemu **sodelujoči stranki**, plus vrednost začetnega kritja.

Zbiranje vezanih vlog: instrument monetarne politike, ki ga lahko **Evrosistem** uporabi za namene finega uravnavanja, pri katerem **Evrosistem** za vezane depozite **nasprotnih strank** na računih pri nacionalnih centralnih bankah ponuja nadomestilo v obliki obresti z namenom zagotoviti umik likvidnosti s trga.

Zgornja meja protiponudbe: meja za najvišjo sprejemljivo protiponudbo posamezne **nasprotne stranke** na avkciji. **Evrosistem** lahko predpiše zgornje meje protiponudb, da se na ta način izogne nesorazmerno visokim protiponudbam posameznih sodelujočih strank.

PRILOGA 3

IZBOR NASPROTNIH STRANK ZA POSEGE NA DEVIZNEM TRGU IN VALUTNE ZAMENJAVE ZA NAMENE MONETARNE POLITIKE

Izbor nasprotnih strank za posege na deviznem trgu in valutne zamenjave za cilje monetarne politike sledi enotnemu pristopu ne glede na izbrani način organizacije izvedbe posegov Evrosistema na denarni trg. Politika izbora ne pomeni bistvenega odstopanja od obstoječih tržnih standardov, ker je rezultat harmonizacije obstoječih praks nacionalnih centralnih bank. Izbor nasprotnih strank za posege Evrosistema na devizni trg temelji predvsem na dveh sklopih meril.

Prvi sklop meril sledi načelom varnega poslovanja. Prvo merilo varnega poslovanja je boniteta, ki se ocenjuje s pomočjo kombinacije različnih metod (npr. z uporabo kreditnih ocen, ki jih izdelujejo komercialne agencije in analizo kapitala ter drugih poslovnih kazalcev, izdelano v Evrosistemu); drugo merilo je, da Evrosistem zahteva od vseh svojih potencialnih nasprotnih strank za posege na devizni trg, da so zajeti v nadzor, ki ga izvaja priznani nadzornik; in tretje merilo je, da morajo vse nasprotne stranke za posege Evrosistema na devizni trg izpolnjevati visoke etične zahteve in uživati velik ugled.

Ko so izpolnjena minimalna merila varnega poslovanja, se uporabi drugi sklop meril, ki sledi želji po učinkovitosti. Prvo merilo učinkovitosti se nanaša na konkurenčno obnašanje pri določanju cen in sposobnost nasprotne stranke, da posluje v velikem obsegu tudi v nestabilnih tržnih pogojih. Obseg in kvaliteta informacij, ki jih zagotovijo nasprotne stranke, se uvrščajo med ostala merila učinkovitosti.

Nabor možnih nasprotnih strank za posege na devizni trg je zadostno velik in raznolik, da jamči potrebno prožnost pri izvajanju posegov. Nabor omogoča Evrosistemu, da izbira iz nabora različnih kanalov za posege. Zato da je sposoben intervenirati učinkovito na različnih geografskih lokacijah in časovnih conah, lahko Evrosistem uporablja nasprotne stranke v katerem koli mednarodnem finančnem središču. Vendar se v praksi pretežno del nasprotnih strank nahaja v evro območju. Krog nasprotnih strank za valutne zamenjave, ki se izvajajo za namene monetarne politike, ustreza nasprotnim strankam, ki se

nahajajo v evro območju in so izbrane za operacije posegov na devizni trg Evrosistema.

Nacionalne centralne banke lahko uporabljajo sisteme, zasnovane na limitih, s ciljem obvladovanja izpostavljenosti kreditnemu tveganju nasproti posameznim nasprotnim strankam pri valutnih zamenjavah, ki se izvajajo za namene monetarne politike.

PRILOGA 4

OKVIR POROČANJA ZA DENARNO IN BANČNO STATISTIKO EVROPSKE CENTRALNE BANKE¹

1 UVOD

Uredba Sveta (ES) št. 2533/98 z dne 23. novembra 1998 o zbiranju statističnih podatkov s strani Evropske centralne banke² določa fizične in pravne osebe, za katere veljajo zahteve za poročanje (tako imenovani referenčni obvezniki za poročanje), režim zaupnosti podatkov in ustrezne določbe za izvajanje v skladu s členom 5.4 Statuta Evropskega sistema centralnih bank Evropske centralne banke (Statut ESCB). Poleg tega pooblašča ECB, da:

- opredeli dejanske obveznike za poročanje;
- določi zahteve statističnega poročanja ECB in jih naloži dejanskim obveznikom iz sodelujočih držav članic; in
- opredeli pogoje, pod katerimi ECB in nacionalne centralne banke (NCB) lahko uveljavljajo pravico do preverjanja ali izvajanja obveznega zbiranja statističnih podatkov.

2 SPLOŠNI OPIS

Namen Uredbe (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13)³ je omogočiti ECB in v skladu s členom 5.2 Statuta tudi NCB – ki v največji možni meri opravljajo svoje delo – zbiranje statističnega gradiva, potrebnega za izpolnitev nalog Evropskega sistema centralnih bank (ESCB) in predvsem tiste naloge, ki zahteva opredelitev in izvajanje monetarne politike Skupnosti v skladu s prvo alineo člena 105 (2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (Pogodba). Statistični podatki, zbrani v skladu z Uredbo ECB/2001/13, se uporabljajo za izdelavo konsolidirane bilance stanja v sektorju monetarne finančne institucije (MFI), s pglavitnim ciljem zagotoviti ECB celovito statistično sliko monetarnih gibanj, ki se nanašajo na skupno finančno premoženje in obveznosti MFI s sedežem v sodelujočih državah članicah, ki se obravnavajo kot eno gospodarsko ozemlje.

V statistične namene so zahteve poročanja ECB za potrebe konsolidirane bilance sektorja MFI določene na podlagi treh glavnih razmislekov.

Prvič, ECB mora prejeti primerljive, zanesljive in ažurne statistične podatke, ki se zbirajo pod primerljivimi pogoji za celotno območje evra. Čeprav nacionalna centralna banka zbira podatke decentralizirano v skladu s členoma 5.1 in 5.2 Statuta in, v kolikor je to potrebno, v kombinaciji z nadaljnji statističnimi zahtevami za potrebe Skupnosti ali za nacionalne namene, se zahteva zadostna stopnja harmonizacije in skladnosti z minimalnimi standardi poročanja z vidika potrebe po vzpostavitvi zanesljive statistične osnove za opredelitev in izvajanje enotne monetarne politike.

Drugič, obveznosti poročanja, določene v Uredbi ECB/2001/13, morajo upoštevati načela preglednosti in pravne gotovosti. Razlog je v tem, da je omenjena Uredba zavezujoča v celoti in se neposredno uporablja na celotnem območju evra. Obveznosti nalaga neposredno fizičnim in pravnim osebam, ki jim ECB lahko naloži sankcije, kadarkoli niso izpolnjene zahteve za poročanje ECB (glej člen 7 Uredbe Sveta (ES) št. 2533/98). Obveznosti poročanja so zaradi tega jasno opredeljene in katera koli diskrecijska pravica, ki jo izvaja ECB, ko preverja ali prisilno zbira statistične podatke, sledi prepoznavnim načelom.

Tretjič, ECB mora zmanjšati s tem povezano breme poročanja na najmanjšo možno mero (glej člen 3 (a) Uredbe Sveta (ES) št. 2533/98). Statistično gradivo, ki ga je zbrala nacionalna centralna banka na podlagi Uredbe ECB/2001/13, se zato uporablja tudi za izračun osnove za rezerve v skladu z Uredbo (ES) št. 1745/2003 Evropske centralne banke z dne 12. septembra 2003 o uporabi obveznih rezerv (ECB/2003/9)⁴.

¹ Vsebina te priloge je le informativna.

² UL L 318 z dne 27. novembra 1998, stran 8.

³ UL L 333 z dne 17. decembra 2001, stran 1. Ta uredba je nadomestila Uredbo (ES) št. 2819/98 Evropske centralne banke z dne 1. decembra 1998 (ECB/1998/16).

⁴ UL L 250 z dne 2. oktobra 2003, stran 10.

Členi Uredbe ECB/2001/13 se omejujejo na splošno opredelitev dejanskih obveznikov za poročanje, njihovih obveznosti poročanja in načel, v skladu s katerimi ECB in nacionalna centralna banka običajno izvajajta svoja pooblastila, da preverita ali prisilno zbereta statistične podatke. Podrobni statistični podatki, ki jih je treba sporočiti, da se izpolnijo zahteve ECB za statistično poročanje, in minimalni standardi, ki jih je treba upoštevati, so določeni v Prilogah I do IV k Uredbi ECB/2001/13.

3 DEJANSKI OBVEZNIKI ZA POROČANJE; SEZNAM MFI ZA STATISTIČNE NAMENE

Na seznam MFI se uvrščajo rezidenčne kreditne institucije, kot so opredeljene v zakonodaji Skupnosti, in vse druge rezidenčne finančne institucije, ki se ukvarjajo s sprejemanjem depozitov in/ali depozitom podobnih instrumentov od oseb, ki niso MFI, in za svoj račun (vsaj z ekonomskega vidika), odobravajo posojila in/ali investirajo v vrednostne papirje. ECB oblikuje in vodi seznam institucij v skladu s to opredelitvijo in po načelih uvrščanja, ki so določene v Prilogi I k Uredbi ECB/2001/13. Pristojnost za oblikovanje in vodenje tega seznama MFI za statistične namene ima Izvršilni odbor ECB. MFI, ki so rezidenti območja evra, predstavljajo institucije, ki so dejanski obvezniki za poročanje.

Nacionalne centralne banke imajo pravico izvzeti majhne MFI iz poročanja, če na MFI, ki pošiljajo podatke za mesečno konsolidirano bilanco stanja, odpade najmanj 95% skupne bilance stanja MFI v vsaki sodelujoči državi članici. Ta odstopanja omogočajo nacionalnim centralnim bankam, da uporabljajo metodo "rezanja repa".

4 STATISTIČNE OBVEZNOSTI POROČANJA

Da se izdela konsolidirana bilanca stanja, morajo rezidenčne institucije, ki so dejanski obvezniki za poročanje, mesečno poročati o statističnih podatkih v zvezi s svojo bilanco stanja. Dodatni podatki se zahtevajo četrtletno. Statistični

podatki, ki jih je treba sporočiti, so dodatno opredeljeni v Prilogi I k Uredbi ECB/2001/13.

Zadevne statistične podatke zbirajo nacionalne centralne banke, ki morajo opredeliti postopke poročanja. Uredba ECB/2001/13 ne preprečuje nacionalnih centralnih bank, da pri dejanskih obveznikih za poročanje zbirajo statistične podatke, potrebne za izpolnjevanje statističnih zahtev ECB v širšem okviru statističnega poročanja, ki ga nacionalne centralne banke oblikujejo na lastno odgovornost v skladu z zakonodajo Skupnosti ali nacionalno zakonodajo ali uveljavljeno prakso in ki služi drugim statističnim namenom. To pa ne bi smelo posegati v izpolnjevanje statističnih zahtev, določenih v Uredbi ECB/2001/13. V posebnih primerih se ECB za zadovoljitev svojih potreb lahko opira na statistične podatke, zbrane v te namene.

Posledica odstopanja, ki ga dopuščajo nacionalne centralne banke, kot je opredeljeno zgoraj, je ta, da veljajo za manjše zadevne MFI manjše obveznosti poročanja (med drugim obsegajo samo četrtletno poročanje), ki so obvezne v smislu obveznih rezerv in so določene v Prilogi II k Uredbi ECB/2001/13. Zahteve za tiste manjše MFI, ki niso kreditne institucije, so določene v Prilogi III k omenjeni uredbi. MFI, ki se jim odobri odstopanje, pa imajo možnost izpolnitve vseh zahtev poročanja.

5 UPORABA STATISTIČNIH INFORMACIJ PO UREDBI ECB O OBVEZNIH REZERVAH

Da bi zmanjšali breme poročanja in da bi se izognili podvajanju pri zbiranju statističnih podatkov, se statistični podatki v zvezi z bilanco stanja, o katerih poročajo MFI na podlagi Uredbe ECB/2001/13, uporabljajo tudi za izračun osnove za rezerve na podlagi Uredbe ECB/2003/9.

Zavezanci za poročanje morajo za statistične namene poročati podatke svoji nacionalni centralni banki v skladu z okvirom spodnje preglednice 1, ki je vključena v Prilogo I k Uredbi ECB/2001/13. Polja, označena z "*",

v tabeli 1 uporabljajo institucije poročevalke za izračun svoje osnove za rezerve (glej okuir 14 v poglavju 7 te objave).

Da se zagotovi izračun točne osnove za rezerve, za katero velja pozitivna stopnja rezerv, se zahteva podrobna razčlenitev za depozite z dogovorjeno dospelostjo več kot dveh let, za depozite na odpoklic z odpoklicnim rokom nad dve leti in za repo obveznosti kreditnih institucij do (“domač” in “drugih sodelujočih držav članic”) “MFI”, “kreditnih institucij, ki so obvezniki za obvezne rezerve, ECB in NCB” in “centralne ravni države” ter do ostalega sveta (OS).

Tabela 1 Podatki, ki se zahtevajo mesečno

BILANCA STANJA POSTAVKE	A. Doma								
	MFI ³⁾	od katerih kreditne institucije, ki morajo izpolnjevati obvezne rezerve, ECB in nacionalne centralne banke	Širše opredeljena država		Drugi rezidenčni sektorji				
			Država v ožjem smislu	Ostala država	Skupaj	Drugi finančni posredniki + izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti (S.123 + S.124)	Zavarovalne družbe in pokojninski skladi (S.125)	Nefinančne družbe (S.11)	Gospodinjstva + neprofitni izvajalci storitev gospodinjstvom (S.14 + S.15)
(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)	
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV									
8 Gotovina v obtoku									
9 Depoziti do 1 leta nad 1 leto	*	*	*						
9e Evro	*	*							
9.1e Čez noč				*	*				
9.2e Z dogovorjeno dospelostjo do 1 leta več kot 1 leto in do 2 leti več kot 2 leti¹⁾				*	*				
9.3e Na odpoklic z odpovednim rokom do 3 mesecev²⁾ več kot 3 mesece od katerih nad 2 leti⁴⁾				*	*				
9.4e Repoji	*	*	*	*	*				
9x Valutni									
9.1x Čez noč				*	*				
9.2x Z dogovorjeno dospelostjo do 1 leta več kakor 1 leto in do 2 leti več kot 2 leti¹⁾				*	*				
9.3x Na odpoklic z odpovednim rokom do 3 mesecev²⁾ več kot 3 mesece od katerih več kot 2 leti⁴⁾				*	*				
9.4x Repoji	*	*	*	*	*				
10 Delnice/enote skladov denarnega trga									
11 Izdani dolžniški vrednostni papirji									
11e Evro do 1 leta več kot 1 leto in do 2 leti več kot 2 leti									
11x Valutni do 1 leta več kot 1 leto in do 2 leti več kot 2 leti									
12 Kapital in rezerve									
13 Preostale obveznosti									

1) Vključno z administrativno reguliranimi depoziti

2) Vključno z neprenosljivimi var čevalnimi depoziti na vpogled

Tabela 1 Podatki, ki se zahtevajo mesečno (se nadaljuje)

BILANCA STANJA POSTAVKE	A. Doma								
	MFI	Institucije, ki niso MFI						Gospodinjstva + neprofitni izvajalci storitev gospodinjstvom (S.14 + S.15)	
		Širše opredeljena država	Drugi rezidenčni sektorji						
			Skupaj	Drugi finančni posredniki + izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti (S.123 + S.124)	Zavarovalne družbe in pokojninski skladi (S.125)	Nefinančne družbe (S.11)			
(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	Potrošniški krediti (g)	Stanovna-posojila (h)	Drugo (ostanek) (i)	
SREDSTVA									
1 Denar									
1e od česar: evro									
2 Posojila									
do 1 leto									
več kot 1 leto in do 5 let									
več kot 5 let									
2e od katerih; v evrih									
3 Vrednostni papirji razen delnic									
3e Evro									
do 1 leto									
več kot 1 leto in do 2 leti									
več kot 2 leti									
3x Valute									
do 1 leto									
več kot 1 leto in do 2 leti									
več kot 2 leti									
4 Delnice/enote skladov denarnega trga									
5 Delnice in drugi lastniški kapital									
6 Stalna sredstva									
7 Preostala sredstva									

Poleg tega, odvisno od nacionalnih sistemov zbiranja podatkov in brez poseganja v popolno skladnost z opredelitvami in načeli klasifikacije bilance stanja MFI iz Uredbe ECB/2001/13, kreditne institucije, ki so obvezniki za rezerve, lahko alternativno sporočajo podatke, potrebne za izračun osnove za rezerve, razen tistih o prenosljivih instrumentih, v skladu s spodnjo preglednico, če to ne vpliva na postavke v krepkem tisku iz prejšnje preglednice.

Priloga II k Uredbi ECB/2001/13 vsebuje posebne in prehodne določbe in določbe o združitvah, ki vključujejo kreditne institucije v zvezi z uporabo sistema obveznih rezerv.

Priloga II k Uredbi ECB/2001/13 vključuje predvsem shemo poročanja za kreditne institucije v "repu". Kreditne institucije "v repu" morajo obvezno pošiljati vsaj četrtletne podatke, ki so potrebni za izračun osnove za rezerve v skladu s preglednico 1a. Te institucije zagotavljajo, da se poročanje v skladu s preglednico 1a v celoti ujema z opredelitvami in klasifikacijami, uporabljenimi v tabeli 1. Podatki o osnovi za

rezerve institucij v repu za tri obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv temeljijo na podatkih ob koncu četrtertletja, ki jih zberejo nacionalne centralne banke.

Priloga vsebuje tudi določbe o poročanju na konsolidirani osnovi. Po prejemu dovoljenja ECB, lahko kreditne institucije, ki so obvezniki za obvezne rezerve, pripravijo konsolidirana poročila za statistične namene za skupino kreditnih institucij, obveznikov za obvezne rezerve znotraj enotnega nacionalnega območja, če so se vse zadevne institucije odpovedale uveljavljanju kakršne koli pavšalne olajšave na rezerve. Pavšalna olajšava se še naprej lahko uveljavlja za skupino kot celoto. Vse zadevne institucije se ločeno uvrstijo na seznam MFI, ki ga sestavlja ECB.

Priloga vsebuje tudi določbe, ki se uporabljajo v primeru združitve, ki vključuje kreditne institucije. Izrazi "združitev", "prevzete institucije" in "prevzemna institucija" imajo takšen pomen, kot je opredeljen v Uredbi ECB/2003/9. Za obdobje izpolnjevanja, v

	Osnova za rezerve, izračunana kot vsota nešteti stolpcev iz tabele 1 (obveznosti): (a)-(b)+(c)+(d)+(e)+(j)-(k)+(l)+(m)+(n)+(s)
OBVEZNOSTI IZ NASLOVA VLOG (kombinacija evra in tujih valut)	
SKUPAJ DEPOZITI	
9.1e + 9.1x	
9.2e + 9.2x	
9.3e + 9.3x	
9.4e + 9.4x	
od katerih:	
9.2e + 9.2x z dogovorjeno dospelostjo več kot dve leti	
od katerih:	
9.3e + 9.3x na odpoklic z dobo odpoklica več kot dve leti	Prostovoljno poročanje
od katerih:	
9.4e + 9.4x repo posli	

Tabela 1a: Podatki, ki jih morajo četrtletno pošiljati manjše kreditne institucije na podlagi zahtev za obvezne rezerve

	Osnova za rezerve, izračunana kot vsota naštetih stolpcev iz preglednice 1 (obveznosti): (a)-(b)+(c)+(d)+(e)+(j)-(k)+(l)+(m)+(n)+(s)
OBVEZNOSTI IZ NASLOVA VLOG (kombinacija evra in tujih valut)	
9 SKUPAJ DEPOZITI	
9.1e + 9.1x	
9.2e + 9.2x	
9.3e + 9.3x	
9.4e + 9.4x	
od katerih:	
9.2e + 9.2x z dogovorjeno dospelostjo več kot dve leti	
od katerih:	
9.3e + 9.3x na odpoklic z dobo odpoklica več kot dve leti	Prostovoljno poročanje
od katerih:	
9.4e + 9.4x repo posli	
	Nedospeli posli, stolpec (t) v preglednici 1 (obveznosti)
PRENOSLJIVI INSTRUMENTI (kombinacija evra in tujih valut)	
11 IZDANI DOLŽNIŠKI VREDNOSTNI PAPIRJI	
11e + 11x z dogovorjeno dospelostjo do dveh let	
11 IZDANI DOLŽNIŠKI VREDNOSTNI PAPIRJI	
11e + 11x z dogovorjeno dospelostjo več kot dve leti	

katerem nastopi združitev, se obvezne rezerve prevzemne institucije izračunajo in morajo biti izpolnjene, kot določa člen 13 omenjene uredbe. Za zaporedna obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv se obvezne rezerve prevzemne institucije izračunajo na podlagi osnove za rezerve in statističnih podatkov v skladu s posebnimi pravili (glej preglednico v Dodatku k Prilogi II k Uredbi ECB/2001/13), če se uporabljajo. Sicer se uporabljajo običajna pravila za poročanje statističnih podatkov in izračun obveznih rezerv, kot je določeno v členu 3 Uredbe ECB/2003/9.

Zadevna nacionalna centralna banka lahko tudi dovoli prevzemni instituciji, da izpolni svojo obveznost poročanja statističnih podatkov na podlagi začasnih postopkov. To odstopanje od običajnih postopkov poročanja mora biti omejeno na najkrajši možni čas in v nobenem primeru ne sme trajati dlje kot šest mesecev po uveljavitvi združitve. To odstopanje ne posega v obveznost prevzemne institucije do izpolnjevanja svoje obveznosti poročanja v skladu z Uredbo ECB/2001/13 in, če se uporablja, svoje obveznosti, da prevzame obveznosti poročanja

prevzetih institucij. Prevezemna institucija je dolžna obvestiti zadevno nacionalno centralno banko, ko namera za združitev postane javna in pravočasno, preden združitev stopi v veljavo, o vseh postopkih, ki jih namerava izvesti, zato da bo izpolnila svoje obveznosti do poročanja statističnih podatkov, potrebnih za določitev obveznih rezerv.

št. 2533/98. Zaradi preglednosti opozarjajo na to posebno obveznost uvodne izjave Uredbe ECB/2001/13.

6 PREVERJANJE IN PRISILNO ZBIRANJE PODATKOV

Sama ECB in nacionalne centralne banke običajno izvajajo svoje pooblastilo, da preverjajo in prisilno zbirajo statistične podatke, kadarkoli niso izpolnjene minimalne zahteve glede pošiljanja, točnosti, konceptualne skladnosti in popravkov. Ti minimalni standardi so določeni v Prilogi IV k Uredbi ECB/2001/13.

7 NESODELUJOČE DRŽAVE ČLANICE

Ker uredba iz člena 34.1 Statuta ne podeljuje nobenih pravic in ne nalaga nobenih obveznosti državam članicam z odstopanjem (člen 43.1 Statuta) in Danski (člen 2 Protokola o nekaterih določbah, ki veljajo za Dansko) in se ne uporablja za Združeno kraljestvo (člen 8 Protokola o nekaterih določbah, ki veljajo za Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska), se Uredba ECB/2001/13 uporablja samo v sodelujočih državah članicah.

Vendar se člen 5 Statuta glede pooblastil ECB in nacionalnih centralnih bank na področju statistike in Uredba Sveta (ES) št. 2533/98 uporabljata v vseh državah članicah. Iz tega izhaja, skupaj s členom 10 (prejšnji člen 5) Pogodbe, obveznost nesodelujočih držav članic, da oblikujejo in izvajajo na nacionalni ravni vse ukrepe, za katere menijo, da so potrebni za zbiranje statističnih podatkov, potrebnih za izpolnitev zahtev ECB za statistično poročanje in za pravočasno pripravo na statističnem področju, da bi tako postale sodelujoče države članice. Ta obveznost je jasno določena v členu 4 in uvodni izjavi št. 17 Uredbe Sveta (ES)

PRILOGA 5

SPLETNE STRANI EVROSISTEMA

Central Bank	Website
European Central Bank	www.ecb.int
Nationale Bank van België/ Banque Nationale de Belgique	www.nbb.be ali www.bnb.be
Deutsche Bundesbank	www.bundesbank.de
Bank of Greece	www.bankofgreece.gr
Banco de España	www.bde.es
Banque de France	www.banque-france.fr
Central Bank and Financial Services Authority of Ireland	www.centralbank.ie
Banca d'Italia	www.bancaditalia.it
Banque centrale du Luxembourg	www.bcl.lu
De Nederlandsche Bank	www.dnb.nl
Oesterreichische Nationalbank	www.oenb.at
Banco de Portugal	www.bportugal.pt
Suomen Pankki – Finlands Bank	www.bof.fi

PRILOGA 6

POSTOPKI IN SANKCIJE, KI SE UPORABLJAJO OB KRŠITVAH OBVEZNOSTI NASPROTNE STRANKE

1 DENARNE KAZNI

Če nasprotna stranka krši avkcijska pravila,¹ dvostranska transakcijska pravila,² pravila za uporabo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev³ ali postopke ob koncu dneva in pogoje dostopa do odprte ponudbe mejnega posojanja,⁴ Evrosistem uporablja naslednje denarne kazni:

- a) Za kršitve pravil, ki se nanašajo na avkcijske operacije, dvostranske transakcije in uporabo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, za prvo in drugo kršitev, ki nastaneta v roku 12 mesečnega obdobja, se denarna kazen naloži za vsako kršitev. Denarne kazni, ki se lahko naložijo, se izračunajo po obrestni meri odprte ponudbe mejnega posojanja, povečani za 2,5 odstotne točke.

Za kršitve pravil, povezanih z avkcijskimi operacijami in dvostranskimi transakcijami, se denarne kazni izračunajo na podlagi zneska zavarovanja ali denarnih sredstev, ki ga nasprotna stranka ni mogla poravnati, pomnoženo s koeficientom 7/360.

Za kršitve pravil, povezanih z uporabo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, se denarne kazni izračunajo na podlagi zneska neustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev (ali finančnega premoženja, ki ga nasprotna stranka ne sme uporabljati), ki ga: (i) je nasprotna stranka izročila nacionalni centralni banki ali ECB ali (ii) nasprotna stranka ni umaknila po več kot 20 delovnih dneh po trenutku, ko je ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev postalo neustrezno ali ga nasprotna stranka ne sme več uporabljati, pomnoženo s koeficientom 1/360.

- b) Ob prvi kršitvi pravil za postopke ob koncu dneva ali za dostop do odprte ponudbe mejnega posojanja se denarne kazni, ki se jih lahko uporabi, izračunajo v višini 5 odstotnih točk. Ob ponovljenih kršitvah se zamudna obrestna mera poveča za nadaljnje 2,5 odstotne točke za vsako ponovno kršitev, ki

nastane v 12 mesečnem obdobju, računano na podlagi zneska nedovoljenega dostopa do odprte ponudbe mejnega posojanja.

2 NEDENARNE KAZNI

Evrosistem izreče nasprotni stranki prepoved dostopa zaradi kršitve pravil, ki so povezana z avkcijskimi operacijami in dvostranskimi transakcijami, ter pravil za finančno premoženje za zavarovanje terjatev, kot je določeno spodaj:

2.1 PREPOVED DOSTOPA PO KRŠITVAH PRAVIL, KI SO POVEZANA Z AVKCIJSKIMI OPERACIJAMI IN DVOSTRANSKIMI TRANSAKCIJAMI

Če pride do tretje kršitve enake vrste v roku 12 mesecev, Evrosistem izreče prepoved udeležbe nasprotnih strank v naslednji(h) operaciji(ah) odprtega trga enakega tipa in opravljenih po enakih postopkih. Prepoved dostopa velja v določenem obdobju, poleg denarne kazni izračunane v skladu s pravili, opisanimi v oddelku 1. Prepoved dostopa se izreče v skladu z naslednjo lestvico:

- (a) če znesek neizročene zavarovanja ali denarnih sredstev znaša do 40% skupnega zavarovanja ali denarnih sredstev, ki naj bi se izročila ob tretji kršitvi, se izreče enomesečna prepoved dostopa;
- (b) če znesek neizročene zavarovanja ali denarnih sredstev znaša med 40% in 80% skupnega zavarovanja ali denarnih sredstev, ki naj bi se izročila ob tretji kršitvi, se izreče 2 mesečna prepoved dostopa; in

1 To velja, če nasprotna stranka ni sposobna prenesti zadostnega zneska finančnega premoženja za poravnavo zneska, ki ji je bil dodeljen pri operaciji povečanja likvidnosti ali če ni sposobna izročiti zadostnih denarnih sredstev za poravnavo zneska, ki ji je bil dodeljen pri operaciji zmanjševanja likvidnosti.

2 To velja, če nasprotna stranka ni sposobna izročiti zadostnega zneska ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ali če ni sposobna izročiti zadostnega denarnega zneska za poravnavo zneska, dogovorjenega v dvostranskih transakcijah.

3 To velja, če nasprotna stranka uporablja finančno premoženje, ki je neustrezno ali je postalo neustrezno (ali ki ga ne sme uporabiti) za zavarovanje terjatev posojila.

4 To velja, če ima nasprotna stranka negativno stanje na poravnalnem računu ob koncu dneva in ne izpolnjuje pogojev za dostop do odprte ponudbe mejnega posojanja.

- (c) če znesek neizročnega zavarovanja ali denarnih sredstev znaša med 80% in 100% skupnega zavarovanja ali denarnih sredstev, ki naj bi se izročila ob tretji kršitvi, se izreče 3 mesečna prepoved dostopa.

Te denarne kazni in ukrepi prepovedi ne glede na pododdelek 2.3 spodaj veljajo tudi za katero koli naslednjo kršitev v vsakem 12 mesečnem obdobju.

2.2 PREPOVED DOSTOPA PO KRŠITVI PRAVIL O FINANČNEM PREMOŽENJU ZA ZAVAROVANJE TERJATEV

Če v 12 mesečnem obdobju nastane tretja kršitev, Evrosistem nasprotni stranki prepove dostop do nadaljnjih operacij na prostem trgu poleg denarne kazni, izračunane v skladu z oddelkom 1 zgoraj.

Te denarne kazni in ukrepi prepovedi ne glede na pododdelek 2.3 spodaj veljajo tudi za katero koli naslednjo kršitev v vsakem 12 mesečnem obdobju.

2.3 PREPOVED DOSTOPA DO VSEH PRIHODNIH OPERACIJ MONETARNE POLITIKE ZA DOLOČENO OBDOBJE V IZJEMNIH PRIMERIH

V izjemnih primerih, če je to potrebno zaradi resnosti kršitve (kršitev), in zlasti ob upoštevanju zadevnih zneskov, pogostosti ali časa trajanja kršitev, se lahko upošteva možnost, da se poleg denarne kazni, izračunane v skladu z Oddelkom 1 zgoraj, nasprotni stranki prepove dostop do vseh prihodnjih operacij monetarne politike za obdobje 3 mesecev.

2.4 INSTITUCIJE, KI SE NAHAJAJO V DRUGIH DRŽAVAH ČLANICAH

Evrosistem lahko tudi odloči, ali naj bi predlagani ukrepi prepovedi dostopa, izrečeni nasprotni stranki, veljali tudi za podružnice te iste institucije, ki se nahajajo v drugih državah članicah.

